

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Diplomová práce

Salafismus v Německu

Bc. Marie Řeháková

Plzeň 2016

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra blízkovýchodních studií

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Blízkovýchodní studia

Diplomová práce

Salafismus v Německu

Bc. Marie Řeháková

Vedoucí práce:

Mgr. Daniel Křížek, Ph.D.

Katedra blízkovýchodních studií

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2016

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených
pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2016

Poděkování

Děkuji vedoucímu své práce Mgr. Danielu Křížkovi, Ph.D., za poskytnutí odborných rad a cenných připomínek. Ráda bych poděkovala také svým rodičům za podporu během celého mého studia.

Obsah

1	ÚVOD	7
2	POJMOSLOVÍ	10
2.1	Stručné vysvětlení vybraných arabských termínů.....	10
2.2	Vymezení ideologických pojmů.....	15
2.2.1	Fundamentalismus	15
2.2.2	Islamismus.....	17
2.2.3	Džihádismus	21
2.2.4	Radikalismus/extremismus.....	21
3	SALAFISMUS.....	23
3.1	Historické kořeny	24
3.2	Ibn Tajmíja	25
3.3	Wahhábismus.....	26
3.4	Islámský reformismus - hnutí salafíja	29
3.5	Salafismus ve 20. století.....	30
4	MUSLIMOVÉ V NĚMECKU.....	35
5	STRUKTURY SALAFISTICKÉHO HNUTÍ V NĚMECKU.....	37
6	TYPOLOGIE SALAFISMU	39
6.1	Purističtí salafisté	41
6.2	Političtí salafisté.....	44
6.2.1	Mainstream - salafismus.....	44

6.2.2 Radikální političtí salafisté	45
6.3 Džihádističtí salafisté.....	46
7 CHRONOLOGICKÝ VÝVOJ POLITICKÉHO SALAFISMU V NĚMECKU	49
7.1 1. fáze: 90. léta 20. století - 2005	49
7.1.1 Hassan Dabbagh	50
7.2 2. fáze: 2005 – 2011	54
7.2.1 Pierre Vogel	60
7.2.2 Abú Nagie	62
7.3 3. fáze: vývoj po roce 2011	62
8 VÝVOJ DŽIHÁDISTICKÉHO SALAFISMU V NĚMECKU	68
8.1 Počátky džihádismu v Německu	69
8.2 Multi-Kultur-Haus a Islámské informační centrum	71
8.3 Sauerland-Gruppe	75
8.4 Hamburská buňka al-Qá'idy	78
8.5 Akademie krále Fahda v Bonnu	81
8.6 Média jako prostředek hrozby teroristických skupin	82
8.7 Millatu Ibrahim	88
9 PROCES RADIKALIZACE	93
10 PREVENCE	95

10.1	Prevence radikalismu v oblasti péče o mládež a politického vzdělávání	97
10.2	Prevence radikalismu ve školách	99
11	ZÁVĚR	100
12	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	104
13	RESUMÉ	114

1 ÚVOD

Mnou předložená diplomová práce se zabývá tématem Salafismus v Německu. Jedná se o téma, které je již poměrně dlouhou dobu intenzivně sledováno německými médii i širokou veřejností a jeho aktuálnost dokládá i zájem ze strany německých bezpečnostních úřadů. Islamistická scéna v Německu se skládá z různých navzájem propojených struktur. Závěrečná zpráva bezpečnostních úřadů z roku 2014 udává, že odhadovaný počet islamistů ve Spolkové zemi Německo byl 43 890¹ a z toho 7000 vyznávající salafistický islám.² Do celkového odhadovaného počtu islamistů jsou započítány sunnité i ší'ité různých národností.

Jedním z cílů této diplomové práce je osvětlit pojem salafismus, který je v současnosti nadmíru používán, avšak je obtížné zkonstruovat obecně platnou definici tohoto pojmu. Často bývá ztotožňován s extremismem, fundamentalismem nebo islamismem, ve kterých sice svůj základ má, ale nelze takto jednoduše stavit rovnítko mezi tyto termíny. Definovat obecně tento pojem je dosti komplikované. U autorů zabývajících se touto problematikou nacházíme různá vysvětlení. Autoři vycházející z českého prostředí operují s tímto termínem spíše z hlediska historického a ne z pohledu dnešní reality. Proto se v této práci pokusím představit vývoj salafismu v kontextu historickém i ve světě současném.

K docílení vytvoření obrazu dnešního salafismu se budu na začátku práce věnovat stručnému vysvětlení vybraných arabských termínů a vymezení ideologických pojmů. V následující kapitole pak bude rozebrán samotný pojem salafismus.

Jeden z dalších cílů práce je vytvořit určitou typologii a to na základě aktivit určitých jedinců a skupin, které lze označit za nositele salafistické ideologie. Kvůli nejasným organizačním strukturám tohoto hnutí je přesné

¹ <http://de.statista.com/statistik/daten/studie/76744/umfrage/anzahl-der-muslime-in-deutschland-nach-glaubensrichtung/>.24.3.2016.

² Bundesministerium des Innern. *Verfassungsschutzbericht 2014*, s. 92.

vymezení německých salafistů velmi komplikované. Strukturám salafistického hnutí se budu konkrétně věnovat v kapitole následující.

Primárním cílem této práce je pak zmapovat vývoj salafistické scény v Německu od 90. let 20. století do současnosti a poskytnout čtenáři přehlednou analýzu konkrétních osobností a skupin řadících se k tomuto směru islámu. Této problematice se budou věnovat následující dvě stěžejní kapitoly, které budou členěny do několika podkapitol. U politických salafistů se budu zaměřovat na jejich vztah k násilí, otázce *takfíru* a na konkrétní autority, na které se odvolávají. Představím konkrétní džihádistické spolky a jejich představitele. V této kapitole se budu zaměřovat především na radikalizaci jednotlivců a jejich následné zahraniční výjezdy do výcvikových teroristických táborů. Dále se v této kapitole budu zaměřovat na otázku, na které konkrétní zahraniční teroristické organizace se němečtí džihádisté obracejí a v neposlední řadě také na hrozby teroristickými činy proti Německu ze strany těchto organizací.

Pokusím se zodpovědět otázku, zdali se salafisté sdružují na základě určitého etnického klíče či nikoli. Co způsobuje jejich radikalizaci a jakým způsobem se jejich ideologie šíří. V závěru shrnu, jakým způsobem se změnil islám v Německu od doby druhé světové války v porovnání se současným praktikováním. Poslední dvě kapitoly budou věnovány procesu radikalizace a prevence radikalismu v oblasti péče o mládež a politického vzdělávání a prevence radikalismu ve školách.

Toto téma jsem si vybrala z důvodu, že v česky psané literatuře problematika salafismu není dosud dostatečně probraná a v německém kontextu už vůbec ne. Z toho důvodu si myslím, že v tomto ohledu by tato práce mohla být přínosem pro další vědecké zkoumání.

Ve své práci budu vycházet jak z české, tak cizojazyčné literatury. K pochopení obecného pojmu salafismus budu primárně vycházet z knihy *Salafitský islám* od Pavla Ťupky z roku 2015. Jedná se o monografii, která interpretuje teologický a ideologický vývoj salafismu v historickém kontextu.

Dalším stěžejním pramenem v této oblasti, zaměřující se především na území Saúdské Arábie, bude kniha *Saúdská Arábie mezi tradicemi a moderností* od Ondřeje Beránka vydaná v roce 2007. Vedle literatury české a anglicky psané, budu čerpat především z německy psaných pramenů. Kromě sekundární literatury budu čerpat hlavně ze závěrečných výročních zpráv vydaných různými spolkovými ministerstvy a výročních zpráv bezpečnostních složek jednotlivých spolkových úřadů pro ochranu ústavy.

U přepisu arabských slov jsem se držela úzu nastaveného v české arabistice. Pro zjednodušení textu nerozlišuji mezi emfatickými písmeny, ani hrdelnicovým *h*. Označení [°] zastupuje arabské písmeno [°]ajn. V práci se vyskytují často arabské termíny, které na začátku vysvětluji a pak jej v textu používám v gramatické formě českého skloňování z důvodu lepší čtivosti práce. Přepis arabských jmen jsem nechala v takové podobě, ve které se vyskytují v německé literatuře a médiích, a to z důvodu jejich snadnějšího vyhledání na internetu či v publikacích. Tento přístup jsem zvolila proto, že v českém prostředí nejsou známá, a pro čtenáře je tedy jednodušší se orientovat podle této formy.

2 POJMOSLOVÍ

2.1 Stručné vysvětlení vybraných arabských termínů

Bid^{ʿa} - Tento pojem znamená zavrženíhodnou novinku. Je vnímána jako něco cizorodého, co není islámské, a proto musí být odsouzena. Postupem času začali muslimští právníci rozlišovat mezi „dobrou novinkou“ (*bid^{ʿa} hasana*) a „špatnou novinkou“ (*bid^{ʿa} sajji'a*).³ Názory na tento pojem jsou všeobecně dosti rozdílné. Lišily se jak v různých právních směrech, tak jednotu často nenalezli ani právníci konkrétního právníckého směru. Však pro zastánce *salafismu* hraje významnou roli. Ti ji vnímají jako herezi, jako odchylku od jediné správné cesty boží.⁴

Da^{ʿwa} - V arabštině znamená doslovně pozvánka nebo výzva. Obecně se jedná o způsob přivést nevěřící k víře. Je to metoda přesvědčování o správné víře, kterou využívají mnozí kazatelé při svých misijních aktivitách. Militantní hnutí interpretují *da^{ʿwu}* jako „volání“ směrem k muslimům, aby se navrátili k čistší formě náboženství, k původní formě rané muslimské komunity. Ve 20. století se stala *da^{ʿwa}* základem pro sociální, ekonomické, politické a kulturní aktivity stejně jako domácí i zahraniční politickou strategií. Stala se prostředkem k odpoutání se od světského Západu a výzvou pro členství ve správné islámské komunitě. Moderní hnutí se orientují především na univerzální výzvu k víře než na obracení nemuslimů.⁵

„Vyzývej k cestě Pána svého moudrostí i kázáním krásným a ved' s nimi spor slovy nejlepšimi! Pán tvůj zná nejlépe ty, kdož z cesty Jeho zbloudili, a zná dobře i ty, kdož správně jsou vedeni.“ (16:125).⁶

Džihád – Jedná se o snahu šířit a upevnit islám. Je to povinnost muslima, kterou když bude vykonávat, tak v životě nesejde z boží cesty. Je

³ FLEISSIG, J. a Ch. BAHBOUH. *Malá encyklopedie islámu*, s. 29-30.

⁴ IBN TAJMÍJA. Přeložil a studii napsal Pavel Ťupek. *Wásitské vyznání*, s. 102 - 103.

⁵ Oxford Islamic Studies Online. *Dawah* [online]. [cit. 10.5.2015]. Dostupné z: <http://www.oxfordislamicstudies.com/article/opr/t125/e511>.

chápan jako neustálé zdolávání vlastní hříšnosti. Jeho předpokladem je konat dobro, potírat zlo, plnit pět pilířů víry a aktivně šířit islám. A to jak misijní činností, tak i silou. Nejkonzervativnější hanbalovská právní škola jej prezentuje jako šestý pilíř víry. V mekkánském období se mluví o džihádu pouze ve smyslu individuální zbožnosti a násilné šíření víry se stalo jednou z povinností až v období medínském. *Šarí'a* (soubor právních norem) definovala základní čtyři druhy džihádu. *Džihád srdcem* (*al-džihád bi'l-qalb*) - projevování vlastní zbožnosti a překonávání hříchů, nazývá se také jako velký džihád. *Džihád rukou* (*al-džihád bi'l-jad*) – charitativní a sociální činnost. *Džihád jazyka* (*al-džihád bi'l-lisán*) - podporování a šíření misijních činností. *Džihád mečem* (*al-džihád bi's-sajf*) – šíření víry zbraněmi, především ve smyslu obrany islámských hodnot. Zbylé tři druhy je nazývají také jako *malý džihád*. Ve 20. století se začal *džihád* hojně objevovat v textech fundamentalistického rázu, ve kterých byly často z kontextu vytrhávány myšlenky, za pomoci kterých chtěli dosáhnout ke svržení sekulárních režimů či západních ideologií.⁷ V době raného islámu šlo v první řadě především o válečné výboje.

Idžtihád - Je to jeden z klíčových pojmů islámské právní vědy (*fiqh*). Jedná se o kvalifikované užití úsudku znalce islámského práva, který jej využije k odvození norem, vycházejících z uznaných právních pramenů. Pouze jen několik učenců má právo tento postup využívat. Ten, co toto oprávnění má, se pak nazývá *mudžtahid*. Uplatňuje se v situacích, kdy se zmínka o daném případě nenachází ani v Koránu, ani v *sunně* - souboru výroků a činů proroka Muhammada. Po založení právních škol se šířilo přesvědčení, že „brány *idžtihádu* jsou zavřené“. Proti tomuto názoru se vzepřeli někteří reformisté, jako například Ibn Tajmíja (13. / 14. století).⁸ Je zapotřebí rozlišovat, jestli se použití této koncepce individuální interpretace vztahuje k otázkám náboženským či

⁶ Korán. Přeložil Ivan Hrbek, s. 302.

⁷ MENDEL, M. *S puškou a Koránem*, s. 120-103.

⁸ OSTŘANSKÝ, B. *Malá encyklopedie islámu a muslimské společnosti*, s. 85.

právním. Podle názoru Ibn Tajmíji tak nelze učinit právě v teologii. Rozum hraje ale velikou roli v pochopení věrouky a vyvracení herezí.⁹

Širk - Znamená přidružování někoho či něčeho k Bohu. Stavění někoho nebo něčeho na jeho úroveň, což se pokládá za jeden z nejtěžších hříchů. Ten, kdo by tak činil, se nazývá *mušrik*. Toto přidružování zapříčiní narušení konceptu *tawhídu*.¹⁰ Dříve se pod tímto pojmem mohlo představit několik fenoménů, ať to byly různé teologické směry, nebo stoupenci jiných náboženství. V dnešní době je pod tímto pojmem myšleno označení pro jakéhokoliv vyznavače polyteistického náboženství.¹¹

*„Bůh věru neodpustí, je-li k Němu něco přidružováno, ale odpustí, komu chce, věci jiné než toto. A kdokoli přidružuje k Bohu, ten dopouští se hříchu těžkého.“ (4:48).*¹²

Za *širk* se může považovat také uctívání mrtvých a jejich hrobů, nošení amuletů, víru v magii nebo obětování jinému než Bohu.¹³

Tawhíd - *Tawhíd* je klíčový pojem v islámské teologii. Jedná se o dogma boží jedinečnosti a vnitřní jednotnosti¹⁴, které hlásí také muslimské vyznání víry neboli *šaháda*, která zní: *Ašhadu an lá iláha illá 'lláh wa Muhammadan rasúlu 'lláh*. „Vyznávám, že není božstva kromě Boha a Muhammad je posel Boží.“¹⁵ Otázkou *tawhídu* se zajímal kromě jiných Ibn Tajmíja, který ho rozděluje na dvě části, a to na *tawhíd ar-rubúbíja* a *tawhíd al-ulúhíja*, do které spadá také *tawhíd al-asmá' wa-s-sifát*.¹⁶ U *Tawhídu ar-rubúbíja* jde o myšlenku, že Bůh je Pánem všeho tvorstva, jemuž jako svrchovanému vládci vše náleží a on i vše řídí. *Tawhíd al-ulúhíja* je chápán ve smyslu zbožňování. Zabývá se myšlenkou monoteismu ve vztahu ke kultu. Člověk potřebuje Boha, na kterého se obrací

⁹ IBN TAJMÍJA. Přeložil a studii napsal Pavel Ťupek. *Wásitské vyznání*, s. 104 - 105.

¹⁰ O tomto pojmu pojednávám níže.

¹¹ Ibid, s. 189.

¹² *Korán*. Přeložil Ivan Hrbek, s. 527.

¹³ ŤUPEK, P. *Salafitský islám*, s. 88-89.

¹⁴ OSTŘANSKÝ, B. *Malá encyklopedie islámu*, s. 202.

¹⁵ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty islámu*, s. 92.

¹⁶ Tuto kategorii prezentuje také jako samostatnou.

v nouzi, Bůh člověka nepotřebuje, ale těší jej člověčí uctívání. Poslední třetí část *tawhídu* – *tawhíd al-asmá' wa-s-sifát* se zabývá otázkou Božích přívlastků a jmen.¹⁷ Otázka Božích přívlastků a jmen se stala tématem diskuze řady duchovních, jedná se o velmi složitou těžko zobecnitelnou problematiku. Jádrem problému byl spor, zdali mají být Boží atributy chápány doslovně, či pouze symbolicky.¹⁸ Podle aš-Šahrastáního (1086-1153) jsou dvě skupiny muslimů, kteří přistupují k této problematice odlišně. Tzv. přívlastkáři, kteří vnímali Boží atributy z antropomorfního hlediska¹⁹ a Mu^catazilité, kteří Boha od přívlastků oprošťují. Mu^catazilité si Boží atributy vykládali symbolicky. Například výrok o Boží ruce znamená Boží milost, sezení na trůně pak znamená panovnickou moc atd.²⁰ S teologií Božích atributů je spjata také otázka interpretace Koránu, ve které se jedná o to, zdali se má vykládat Korán doslovně, či alegoricky.²¹

Takfír – prohlášení, které označuje muslima za nevěřícího.²² *Takfír* byl v minulosti zpracován jen okrajově v polemizujících textech ortodoxní právní hanbalovské školy. Jiné právní školy jej, z důvodu udržení stability, vůbec nepoužívaly a *šarí'a* dokonce nařčení někoho z bezvěrectví zakazuje. Právo pronést tento výrok má pouze soudce (*qádí*) a musí se zakládat na věrohodných a nezvratných důkazech. Tento termín je v současné době hojně užíván právě zastánci salafistického proudu navazující na Ibn Tajmíju, který se ve svém díle tomuto pojmu podrobně věnoval. Inspiraci jeho dílem našli také zastánci *wahhábismu* a objevuje se rovněž výjimečně v textech islámského reformismu na konci 19. století. V druhé polovině 20. století se tento pojem vyskytuje v textech extremistických proudů fundamentalistů. Ostrá kritika ohledně prohlášení muslima za nevěřícího se ukazuje také mezi učenici z Al-

¹⁷ IBN TAJMÍJA. Přeložil a studii napsal Pavel Ťupek. *Wásitské vyznání*, s. 60.

¹⁸ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty islámu*, s. 63.

¹⁹ IBN TAJMÍJA. Přeložil a studii napsal Pavel Ťupek. *Wásitské vyznání*, s. 75.

²⁰ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty islámu*, s. 63.

²¹ IBN TAJMÍJA. Přeložil a studii napsal Pavel Ťupek. *Wásitské vyznání*, s. 75. Více o názoru Ibn Tajmíji na Boží atributy viz *Wásitské vyznání* s. 120-164.

²² Oxford Islamic Studies Online. *Takfír* [online]. [cit. 13.5.2015]. Dostupné z: <http://www.oxfordislamicstudies.com/article/opr/t125/e2319>.

Azharu,²³ kteří tvrdí, že právo někoho takto odsoudit má pouze rada kvalifikovaných znalců víry a práva.²⁴

Chalífát – Islámský stát řízený světským a duchovním vůdcem, nástupcem proroka Muhammada. Tato instituce vznikla po Muhammadově smrti roku 632, kdy se postupně vystřídal čtyři chalífové, považováni za pravověrné. Ti chápali chalífát jako státoprávní jednotu náboženských, politických a vojenských zájmů obce.²⁵ Za umajjovské nadvlády byl hlavním městem Damašek, kde začala světská funkce převyšovat náboženskou stránku. Za vlády ^ċAbbásovců bylo hlavní centrum přesunuto do Baghdádu a začaly se objevovat nové racionalistické proudy, inspirované řeckou filozofií. Jedním z těchto směrů byl *mu^ċatazila*, který v otázkách víry kladl důraz na použití rozumu, což nenacházelo pochopení u hanbalovského směru. Největším problémem se stal spor o Boží atributy.²⁶ Různé spory zapříčinily rozpad jednotného chalífátu a vznik jiných lokálních paralelních státních zřízení.²⁷ V současnosti podle Miloše Mendla s tímto termínem kalkulují fundamentalističtí teoretikové, kteří: „*nemají na mysli oživení klasicky panislámské vize velkého islámského (teokratického) státu, jako spíše používají tento znak ve smyslu nábožensky čistého a etického modelu společenského uspořádání oproti stávajícímu – prohnitému – státu ovládaného pokrytci.*“²⁸

²³ Káhirská univerzita považovaná za jedno z nejvýznamnějších center islámu.

²⁴ MENDEL, M. *S puškou a Koránem*, s. 201 - 202.

²⁵ MENDEL, M. *S puškou a Koránem*, s. 174.

²⁶ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty islámu*, s. 63.

²⁷ Fátimovský chalífát (909 – 1171), Córdobašský chalífát na Pyrenejském ostrově (929 – 1031), po vpádu mongolských vojsk do Baghdádu (1258) si symbolickou náboženskou funkci uchovali ^ċAbbásovci, kteří uprchli do Egypta. Později si nárokovali užívání titulu *chalífy* osmanští sultáni, který byl zrušen až v roce 1924 za kemalovské revoluce. (Zdroj: KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty islámu*, s. 139.)

²⁸ MENDEL, M. *S puškou a Koránem*, s. 175.

2.2 Vymezení ideologických pojmů

2.2.1 Fundamentalismus

Tento termín nelze vnímat jako něco zcela negativního, jak jej často média popisují, naopak je ve své podstatě neutrální. Vždy záleží na podstatě, neboli fundamentu, na které je založen. Nejde ani tak o to, v co přesně fundamentalisté věří, ale o to, jakým způsobem své myšlenky interpretují a ospravedlňují. Fundamentalismus se nemusí vždy vztahovat pouze k náboženství, jak je to často prezentováno. Ideologii fundamentalismu bychom mohli najít i v otázkách rasových, jazykových nebo kulturních.

Původně byl užíván tento pojem uvnitř náboženství, kde bylo vyžadováno: „*neměnnost dogmat a jejich nové interpretace, trvajících na jejich původních rituálech, zvycích i na původním právu, na způsobu kontroly náboženského života a na původním způsobu života vůbec.*“²⁹

V knize *Unikající svět* od britského sociologa A.Giddense se lze dočíst, že fundamentalismus je, co do vzniku tohoto pojmu, poměrně mladého data, že neexistuje odevždy.³⁰ Původně se za fundamentalisty označovali stoupenci protestantského hnutí na počátku 20. století v USA, kteří odmítali modernitu, biblickou kritiku, evoluční teorii a kladli velký důraz na doslovné chápání Bible. V této době se začaly objevovat snahy propojit náboženství s politikou. Krom toho, že se snažili zakázat výuku evoluční teorie na veřejných školách, tak vedli také kampaně mířené proti interrupcím a právům homosexuálů.³¹ Relativně běžným heslem se stal až v průběhu 60. let 20. století a z velké části vznikl jako reakce na proces globalizace. Lpí na literalistickém pojetí základních náboženských textů a z nich vycházející doktrínu chtějí upotřebit na společenské, ekonomické a politické aspekty života.³²

²⁹ PETRUSEK, M.; H. MAŘÍKOVÁ a A. VODÁKOVÁ. *Velký sociologický slovník*, s. 325.

³⁰ GIDDENS, A. *Sociologie*, s. 63-66.

³¹ KROPÁČEK, L. *Islámský fundamentalismus*, s. 11-13.

³² GIDDENS, A. *Sociologie*, s. 63-66.

T. Meyer vidí fundamentalismus jako „*odpor proti moderním přístupům v náboženství a odpor proti otevřenému myšlení ve vědě*“.³³ H. Pfürtner definuje fundamentalismus jako „*útěk k radikalismu, často spjatý s násilím, spolu s odmítáním dostatečné vnímavosti k realitě, racionality a rozvíjení svobody pro jednotlivce a společnost*“.³⁴ Přes negativní reakce na modernitu ji však značně sami využívají, ať se jedná o komunikační technologické prostředky nebo například banky.

Přibližně od 70. let minulého století se tento výraz začal více používat ve spojení s islámem. Nejvíce rozšířeným byl pak na konci 20. století.³⁵ Za prvního myslitele, který použil pojem islámský fundamentalismus je považován egyptský sociolog působící ve Francii Anwar ^cAbdulmalik, který tento pojem použil ve své dizertační práci roku 1964.³⁶ Přesná definice islámského fundamentalismu bývá často nepřesně interpretována a ani mezi erudovanými odborníky nepanuje přesná shoda o definici této ideologie.

V Malé encyklopedii islámu od Jiřího Fleissiga a Charifa Bahbouha se islámský fundamentalismus definuje takto: „*Jedná se o směr hlásající návrat k prvotnímu islámu, k jeho zdrojům různými způsoby a metodami. Je to do jisté míry reakce na reformismus, který není schopen uspokojivě řešit všechny konflikty s požadavky moderního vývoje*“.³⁷

Podle Luboše Kropáčka se fundamentalismus projevuje neústupností a nesnášenlivostí. Kriticky hodnotí západní kulturní vlivy a z Koránu si vybírá záměrně jen určitá témata.³⁸

Fundamentalismus hlásí návrat k původnímu náboženství, k náboženským textům, vyžaduje čistotu islámu, upevnění teokratických sociálních struktur a klade důraz na navrácení tradičního postavení žen ve

³³ PETRUSEK, M.; H. MAŘÍKOVÁ a A. VODÁKOVÁ. *Velký sociologický slovník*, s. 14.

³⁴ Ibid, s. 14.

³⁵ Ibid, s. 14.

³⁶ KROPÁČEK, L. *Islámský fundamentalismus*, s. 20.

³⁷ FLEISSIG, J. a Ch. BAHBOUH. *Malá encyklopedie islámu*, s. 85.

³⁸ KROPÁČEK, L. *Islámský fundamentalismus*, s. 31.

společnosti.³⁹ Myšlenky této fundamentalistické ideologie se stávají inspirativními pro islámské extremisty, kteří se k prosazení svých cílů nezdrahají použít násilí. To však neplatí obecně pro fundamentalisty, kteří s násilím bezprostředně spjati být nemusí.

Islámský fundamentalismus je velmi široký pojem zahrnující velké spektrum skupin, které chtějí dosáhnout „svého“ různými metodami. Do zorného pole tohoto pojmu spadají veškeré nesekulární a neliberální islámská hnutí.⁴⁰ Obecně lze říci, že se stoupenci považují za obhájce tradičních hodnot a čelí boji proti úpadku morálky a sekularizaci společnosti. Odmítají jakoukoli inovaci v jejich náboženství a prosazují za správné pouze svůj pohled na věc, který může být často velmi subjektivně interpretován, a to z důvodu jejich argumentace vyplývající z vybraných náboženských tvrzení.

2.2.2 Islamismus

V ideologickém rámci fundamentalismu se formuje užší proud politického islámu a to islamismus, jehož cílem je vytvoření islámského řádu.⁴¹ Jedná se o velmi široký pojem, jehož přesná definice je do dnešní doby dosti nejasná. Tento termín se začal hojně rozšiřovat v 70. letech 20. století a to skrze média a publicistické práce, které mu připisují extremistický a násilnický ráz.⁴²

Kořeny tohoto proudu sahají do počátku 20. století do Egypta, kde roku 1928 založil Hasan al-Banná' (1906 – 1949) organizaci nesoucí jméno Muslimské bratrstvo. O jeho vztahu k islámu píše Luboš Kropáček následující: *„Islám, který chápal jako nejvyšší hodnotu, označoval zároveň za doktrínu, náboženský kult, vlast, národ, víru, Korán a meč.... Jiný dokument než Korán nemůže nabýt oprávnění řídit ústavní zákonodárný, hospodářský, vojenský,*

³⁹ PETRUSEK, M.; H. MAŘÍKOVÁ a A. VODÁKOVÁ. *Velký sociologický slovník*, s. 326.

⁴⁰ ŽUPEK, P. *Salafitský islám*, s. 14.

⁴¹ KROPÁČEK, L. *Islámský fundamentalismus*, s. 32.

⁴² BERÁNEK, O. *Islamismus a arabská povstání – transformace či kontinuita?* [online]. [cit. 1. 3. 2016].

Dostupné z:

https://www.academia.edu/8115270/Islamismus_a_arabsk%C3%A1_povst%C3%A1n%C3%AD_-_transformace_%C4%8Di_kontinuita.

*sociální a kulturní život moderního islámského státu.*⁴³ Mezi okolnosti, které nahrály vzniku islamismu, patřil rozpad chalífátu, získání nezávislosti států blízkého východu a postupné vítězství sekulárních režimů. V 70. letech pak vítězství Izraele v Šestidenní válce. Inspiraci nelezli také v íránské revoluci (1979), kde zvítězil islám nad západním vlivem. Právě ajatolláh Chomejní (1902-1989) byl jedním z dalších, kteří usilovali o vytvoření islámského státu, což se mu povedlo. Je tak jedním z mála ideologů, jehož teorie byla prokázána také v praxi. Dalšími ideology byli pak například pákistánský teolog Abú-l-A^clá Mawdúdí (1903-1979) nebo Sajjid Qutb (1906-1966), hlavní myslitel egyptského Muslimského bratrstva. Takto propagovaný islám by měl být založen pouze na Koránu a sunně a měl by být očištěn od veškerých prvků lidového islámu.⁴⁴

Definice islamismu dle M. Mozaffariho zní: *„Islamismus je náboženská ideologie s holistickým výkladem islámu, jehož konečným cílem je podrobení si celého světa všemi prostředky.*“⁴⁵

Tento pojem se skládá ze slova islám, který představuje náboženství jako takové, a přípony – ismus, která udává, že se jedná o nějaký směr či ideologii. O islámu nelze mluvit jako o monolitu. Během jeho historie se vytvořily různé teologické a právnické školy, které se od sebe v mnoha ohledech liší. Ani Korán nemůže poskytnout lidem přímé a jednoznačné příkazy, jak by se měli zachovat, neboť obsahuje v určitých případech rozporuplné příkazy a principy. Nalezneme v něm skupiny veršů spadajících do mekkánského období a skupiny veršů spadajících do medínského období. Mekkánské období, které se datuje přibližně v rozmezí let 610 – 622 našeho letopočtu, je charakterizováno poměrnou tolerancí a pluralismem.

*„Vy máte své náboženství a já své náboženství mám.“(109:6)*⁴⁶

⁴³ KROPÁČEK, L. *Moderní islám. I.*, s. 124.

⁴⁴ Kult světců, uctívání mučedníků, řádových mistrů, zbožných mužů, hrobů významných osob a přírodních objektů, nošení amuletů, růženců a další. To vše porušovalo dogma o jedinství Boha. (ZDROJ: MENDEL, M. *S puškou a Koránem*, s. 127).

Zato období medínské, datované v letech 622 – 632 našeho letopočtu, se nese spíše v duchu politiky, touze po moci a válce.

„Zabíjejte je všude, kde je dostihnete, a vyžeňte je z míst, odkud oni vás vyhnali, vždyť svádění od víry je horší než zabití. Avšak nebojujte s nimi poblíže Mešity posvátné, dokud oni s vámi zde nezačnou bojovat. Jestliže však vás tam napadnou, zabte je – taková je odměna nevěřících!“ (2:191).⁴⁷

K veršům z tohoto období se často odkazují právě islamisté. Korán proto nelze brát jako hlavní zdroj islámu, pokud se vezmou v potaz k tomu i další zdroje islámského práva (*sunna*, *idžmá'* – souhlasný názor autorit a *qijás* - analogie), tak získáme nepřeborné množství různých výkladů onoho „správného“ islámu. Oproti tomu se islamismus jakožto ideologie jeví mnohem konkrétněji.⁴⁸

Islamismus se stává více než jen „náboženstvím“, ve smyslu určitého přesvědčení k vykonání soukromé modlitby či jiných rituálů, ale slouží jako celkový způsob života s pokyny pro politické a sociální chování. Některé jeho prvky jsou transformovány do ideologických pravidel. Jedná se o ideologii, která považuje za vzor období života proroka a snaží se o změnu společnosti v duchu této doby.⁴⁹

Holistický přístup vidí Mozaffari v přesvědčení islamistů, že jejich „pravý“ islám je celistvý a zahrnuje všechny aspekty života. Tato celistvost, která má být trvalá a věčná a má být nastolena ve světovém měřítku, je založena na nedělitelnosti náboženství, způsobu života a vlády.

⁴⁵ MOZAFFARI, M. *What is Islamism? History and Definition of a Concept* s. 21 [online]. [cit. 5. 5. 2015].

Dostupné z:

http://pure.au.dk/portal/files/22326292/What_is_Islamism_Totalitarian_Movements_article.pdf.

⁴⁶ *Korán*. Přeložil Ivan Hrbek, s. 160.

⁴⁷ *Korán*. Přeložil Ivan Hrbek, s. 465.

⁴⁸ MOZAFFARI, M. *What is Islamism? History and Definition of a Concept* s. 21 [online]. [cit. 5. 5. 2015].

Dostupné z:

http://pure.au.dk/portal/files/22326292/What_is_Islamism_Totalitarian_Movements_article.pdf.

⁴⁹ *Ibid*, s. 22.

Islamisté chtějí obnovit *chalífát*, protože jsou nespokojeni se současnou situací, kdy nemuslimové ovládli území, které kdysi patřilo muslimům (například otázka Palestiny), nebo když jsou muslimové nuceni žít pod nějakou neislámskou vládou. Obnova *chalífátu* je prvním krokem k islamizaci světa. Z jejich pohledu představuje islám univerzální náboženství, jehož cílem je vládnout celému světu.⁵⁰

„Proste Boha o pomoc a budte trpěliví, vždyť země Bohu náleží a On v dědictví ji dává tomu, komu chce ze služebníků Svých. A šťastný konec náleží bohobojným!“... „Byli jsme utištěni předtím, než jsi k nám přišel, i po tom, cos k nám přišel.“ Řekl: „Možná že Pán váš zahubí nepřátele vaše a učiní vás nástupci jejich na zemi, aby viděl, jak si budete počínat.“⁵¹ (7:128-129).

Islamismus zahrnuje široké spektrum skupin napříč muslimským světem. Může se jednat o sunnity nebo ší'ity, o Araby nebo jiné národnosti. Jejich metody se liší a to nejen mezi různými hnutími, ale i uvnitř konkrétního hnutí se mohou objevovat různé pohledy, a to například v otázce násilí. Stejně tak se mohou lišit také v krátkodobých či dlouhodobých cílech. Jak uvádí Ondřej Beránek, na tuto ideologii by se mělo nahlížet jako na neutrální proud a ne v každém případě ji prezentovat jen jako něco negativního. Všeobecně o islamismu píše:

„Islamismus může být mírumilovný i násilný, demokratický i autoritářský, radikální i umírněný, tradicionalistický i modernistický. Není to ideologie, ale spíše nábožensko-kulturně-politický rámec, který může pojímat různé problémy. Všechny formy islamismu pak nejsou stejně politické, můžou upřednostňovat jak politický aktivismus, tak také pouze misionářské aktivity.“⁵²

Islamismus se neustále vyvíjí, dle Ondřeje Beránka se jedná spíše než o politickou ideologii o politickou technologii. Slabou stránkou nejznámějších

⁵⁰ Ibid, s. 23.

⁵¹ *Korán*. Přeložil Ivan Hrbek, s. 407.

⁵² BERÁNEK, O. *Islamismus a arabská povstání – transformace či kontinuita?* S. 1-3. [online]. [cit. 1. 3. 2016]. Dostupné z:

skupin je, že postupy ostatních kritizují, ale jinou konkrétní alternativu mnohdy nenabízejí a často místo volby požadují vyjádření, zda ostatní jsou „s nimi nebo proti nim.“⁵³

2.2.3 Džihádismus

V otázce pojetí islámského státu a jeho zřízení mají jak fundamentalisté, tak i islamisté různé názory. Jejich názory se liší v otázce provedení nastolení takového státu. Může tak nastat prostřednictvím *da'awy*, politickou participací nebo obranou a šířením islámu – *džihádem*.

Zatímco většina muslimů je toho názoru dosáhnout vytvoření islámského státu pomocí *da'awy* nebo politické participace, ta menší část z nich je právě pro *džihád*. Džihádisté odmítají jakýkoli kompromis a ústupky neislámské vládě. *Džihád* se může definovat různými způsoby. Někdo si pod tím představí agresivní válku, vojenské akce a útoky, někdo jej bere jako vnitřní osobní boj.⁵⁴

Obecně řečeno, džihádismus je proud islámského fundamentalismu, který si za cíl klade nastolení islámského systému, zavedení *šari'yy* a obhajuje násilí, které k dosažení těchto požadavků často využívá.

2.2.4 Radikalismus/extremismus

Původně se jako radikálové označovali v 18. století stoupenci revolučních myšlenek ve Francii a Americe. Během jednoho století se tento termín více zažil a byli jím označováni ti, kteří usilovali o změnu v sociálním a politickém systému. Je důležité mít na paměti, aby se radikalismus interpretoval v souvislostech závislých na místě, času a samotných aktérech. Ve 20. století se význam tohoto pojmu dramaticky změnil. Oproti 19. století, kde byli za

https://www.academia.edu/8115270/Islamismus_a_arabsk%C3%A1_povst%C3%A1n%C3%AD_transformace_%C4%8Di_kontinuita.

⁵³ Ibid, s. 9 - 10.

⁵⁴ CEYLAN, R. *Fundamentalismus, Islamismus und Dschihadismus als antimodernistische Gegenentwürfe*, s. 188-190 [online]. [cit. 11. 5. 2015]. Dostupné z: http://www.ofg.uni-osnabrueck.de/jahrbuch-pdf/2012/JB_2012_Ceylan.pdf.

radikály považováni zastánci proudu bojující za liberální, na náboženství nezávislé, progresivní a demokratické politické hodnoty, ve století 20. má tento termín tendenci být chápán přímo jako protiklad k těmto hodnotám. Radikalismus je často prezentován jako synonymum k extremismu, který je charakterizován jako politické činy aktérů, kteří neakceptují roli právních ustanovení a odmítají pluralismus ve společnosti.⁵⁵

V Německu jsou považovány za extremistické takové organizace, které se staví proti zavedeným svobodným demokratickým principům a usilují o prosazení jejich názorů na svět. Za extremisty jsou považováni také ti, kteří usilují o násilnou změnu politických poměrů.⁵⁶

⁵⁵ SCHMID, A. P. *Radicalisation, De-Radicalisation, Counter-Radicalisation: A Conceptual Discussion and Literature Review*. [online]. 2013. [cit. 10. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.icct.nl/download/file/ICCT-Schmid-Radicalisation-De-Radicalisation-Counter-Radicalisation-March-2013.pdf>.

⁵⁶ Senatsverwaltung für Inneres Abteilung Verfassungsschutz. *Verfassungsschutzbericht 2005*, s. 200. [online]. 2006. [cit. 10. 3. 2016]. Dostupné z: <https://www.berlin.de/sen/inneres/verfassungsschutz/publikationen/verfassungsschutzberichte/>.

3 SALAFISMUS

Najít co nejpřesnější definice tohoto pojmu je velmi složité. Jedná se o nehomogenní hnutí, jehož členové zastávají různé názory a to například v otázce *džihádu*, odpadlictví nebo politické participaci. Zajedno nejsou ani v tom, kdo je správný salafista a kdo ne. V dnešní době může pojem salafismus odkazovat na kohokoli, kdo o sobě tvrdí, že následuje původní Muhammadovo poslání ze 7. století. Za vzor si kladou salafisté první generace muslimů. Kdo k těmto generacím ctihodných předků patří a kdo ne se vede také spor. Někdo uznává pouze první generaci muslimů, jiní první tři generace.⁵⁷ Na čem se všechny frakce shodnou je puritánský přístup k náboženství. Jádrem jejich vyznání je *tawhíd*. Sjednocování jsou společným náboženským vyznáním a stejným názorem na základní náboženské otázky jako například původ Boha, Korán nebo přísné odmítání lidského rozumu. Korán a *sunna* určují pravidla, které mají řídit veškeré aspekty lidské víry a chování. Věří, že pouze oni jediní vyznávají ten správný islám a že budou spaseni. To opírají o jeden z *hadíthů*, kdy Muhammad pravil, že se *umma*⁵⁸ rozdělí do 73 sekt, a že pouze jediná, která se držela jeho učení, se dostane do ráje a zbytek do pekla.⁵⁹ Zakázané jsou veškeré náboženské inovace (*bid'at*). Za novinku je považováno například i to, že se muslim modlí více než pětikrát denně, poukazuje to na lidskou touhu, která ohrožuje jasnost *tawhídu*.⁶⁰ Obecně se od radikální větve tohoto proudu – džihádismu – liší postojem v rámci mezinárodních vztahů. Salafisté se zaměřují více na vnitřní dění v islámském světě.⁶¹

⁵⁷ BERÁNEK, O. *Saúdská Arábie: mezi tradicemi a moderností: domácí politika, salafijská ideologie a zahraniční vztahy*, s. 39.

⁵⁸ Celosvětová komunita muslimů.

⁵⁹ WIKTOROWICZ, Q. *Anatomy of the Salafi Movement*, s. 209 [online]. [cit. 18.3.2015]. Dostupné z: http://archives.cerium.ca/IMG/pdf/WIKTOROWICZ_2006_Anatomy_of_the_Salafi_Movement.pdf.

⁶⁰ Ibid, s. 210.

⁶¹ BERÁNEK, O. *Saúdská Arábie: mezi tradicemi a moderností: domácí politika, salafijská ideologie a zahraniční vztahy*, s. 40.

3.1 Historické kořeny

Abychom mohli porozumět a zaměřit se na současné podoby salafismu, považovaného v současnosti za fundamentální extremistickou ideologii, musíme se vydat daleko do historie, až k jeho samotným kořenům.

V době středověku se pod pojmem salafijský viděl určitý teologický názor, který zastávali první muslimové (*salaf*). Ten se vždy nemusel ztotožňovat s názorem dalších pozdějších generací (*chalať*).⁶² Jedním z hlavních znaků salafistů je následování tzv. ctihodných předků (*as-salaf as-sálih*). Již v této otázce nenaleznou jednotnou shodu, kdo k těmto předkům přesně patří. První generace se zakládala na současníkích proroka Muhammada (*sahábí*). Tato generace by podle islámských učenců měla končit zakladatelem jedné ze čtyř právních škol Málikem Ibn Anas, který zemřel v roce 795 našeho letopočtu. Za druhou generaci jsou považováni jejich následovníci (*tábí'ún*) a třetí generace jsou následovníci následovníků (*tábí'ú at-tábí'in*), která končí Ibn Hanbalem (780-855)⁶³. Někteří se přiklánějí k tomu, že za následováníhodné se považuje jen první generace, jiní berou v potaz všechny tři.⁶⁴

Ibn Hanbal je pro salafisty velmi důležitou postavou a často se na něho odkazují. Hlásal navrácení se k islámu ctihodných předků. Založil jednu ze čtyř islámských právních škol – hanbalovskou, která se řadí k nejkonzervativnějšímu proudu sunnitského islámu. Odmítal vše, co byla nedovolená náboženská novota (*bid'á*), a zastával ten názor, že jediný správný zdroj je Korán a *sunna*. V otázce *takfíru* nebyl až tak radikální jako stoupenci současného salafismu. Jeho naplnění spatřoval například tehdy, když muslim nedodrží modlitby, když pije alkohol nebo pokud hlásil odchylky v islámském učení. Velký důraz kladl na *tawhíd*, jelikož s Bohem se nedá nic ani nikdo srovnávat.⁶⁵

⁶² ŽUPEK, P. *Salafitský islám*, s. 139.

⁶³ LINDOW, A. *Salafismus in Deutschland – sein deutscher Prediger Pierre Vogel*, s. 21.

⁶⁴ BERÁNEK, O. *Saúdská Arábie: mezi tradicemi a moderností: domácí politika, salafijská ideologie a zahraniční vztahy*, s. 39.

⁶⁵ Ibid, s. 24-26.

3.2 Ibn Tajmíja

Za hlavního ideologa salafismu je považován představitel tradicionalistického proudu sunnitského islámu (*ahl al-hadíth*) s centrem hanbalovské právní školy Ibn Tajmíja (1263-1328). Velmi populárním se stal pro svoji kritiku lidového islámu. Kritizoval novotářství a napodobování praktik jiných náboženství. Prohlásil, že budování svatyně je považováno za *širk* a je to tak v rozporu se šarí⁶⁶ou. Kladl důraz na návrat ke Koránu a sunně, trval na doslovném výkladu *hadíthů*⁶⁷ (činy proroka Muhammada), byl proti řecké logice, mystikům a kultu světců. Zato ale usiloval o obnovu *idžtihádu*.⁶⁸ Také se velmi věnoval otázce *tawhídu*, který je považován za jádro salafistického vyznání. Tvzení, že Bůh je jediný tvůrce světa a suverén vesmíru, že boží vlastnosti jsou jedinečné a nic se jim nevyrovná a že Bůh jako jediný má právo na to, aby byl někým uctíván,⁶⁹ je pro salafisty nezbytně nutné, aby byl člověk akceptován jako „opravdový muslim“. ⁷⁰ V teologických textech Ibn Tajmíji se vyskytuje pojem „salafíjská metoda“, kterou on rozuměl zvláštní interpretaci Božích přívlastků a jmen. Byl také toho názoru, aby se v právních věcech oprostilo od zavedených právních škol, a kladl důraz na použití vlastního rozumu v práci s Koránem a *sunnou*.⁷¹ Jeho dílo se začalo rychle šířit, což způsobilo rozdílnou interpretaci jeho myšlenek a stalo se inspirací pro mnohé ideology.

Propojení státu a náboženství považoval za velmi důležité a nutné, neboť podle jeho názoru může stát nabídnout lidem „to dobré“ a zakázat „to špatné“.

⁶⁶ MOUSSALLI, A. *Wahhabism, Salafism and Islamism: Who Is The Enemy?* s. 4. [online]. [cit. 28.4.2015]. Dostupné z: <http://conflictsforum.org/briefings/Wahhabism-Salafism-and-Islamism.pdf>.

⁶⁷ ŽUPEK, P. *Salafitský islám*, s. 140.

⁶⁸ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty islámu*, s. 75-76.

⁶⁹ Pro hlubší studium *tawhídu* v podání Ibn Tajmíji doporučuji překlad a studii Pavla Župka – Ibn Tajmíja Wásitské vyznání, str. 59-110.

⁷⁰ WIKTOROWICZ, Q. *Anatomy of the Salafi Movement*, s. 208-210. [online]. [cit. 18.3.2015]. Dostupné z: http://archives.cerium.ca/IMG/pdf/WIKTOROWICZ_2006_Anatomy_of_the_Salafi_Movement.pdf.

⁷¹ ŽUPEK, P. *Salafitský islám*, s. 67.

„Nechť stane se z vás obec, jež bude vyzývat k dobrému, přikazovat vhodné a zakazovat zavrženíhodné. A takoví budou blažení.“ (3:104).⁷²

„...a Věří v Boha a v den soudný, přikazují vhodné a zakazují zavrženíhodné a soutěží v konání dobrých skutků; a to jsou praví zbožní.“ (3:114).⁷³

3.3 Wahhábismus

Ibn Tajmíjou se nechal inspirovat Muhammad ibn ʿAbdulwahháb (1703-1792), který vedl v 18. století na území dnešního státu Saudské Arábie společně s rodinou as-Saʿúd reformní náboženské hnutí, které se považovalo za hnutí nesoucí ten jediný správný nezkažený islám. Své stoupence nacházel převážně z řad beduínů. Tato ideologie postupně sjednotila celou střední Arábii.⁷⁴ Za cíl si kladlo *daʿwu*, obnovení skutečného smyslu *tawhídu*, zpochybnit všechny tradiční principy, vytvořené během staletí jako například islámské právní školy a mystiku, a zamezit praktikám uctívání a navštěvování hrobek.⁷⁵ Stoupenci této ideologie během svých výbojných nájezdů vyrabovali hrobku šíʿitského imáma, syna ʿAlího, Husajna v Karbalá (Irák), ničili hroby svatých, pronásledovali stoupence mystických řádů, ničili uctívané stromy apod. Následovníci ʿAbdulwahhába, podle kterých by všichni muslimové měli následovat příklad proroka a řádně vedených předků (*as-salaf as-sálih*), se sami označovali za *muwahhidún* (vyznavači jednotnosti Boží), *ahl as-sunna wa 'l-džamá'a* (lid *sunny* a společenství věřících) a také se často vyskytovalo označení *hanbalovci* podle Ibn Hanbala, jehož právní škola, založená v 9. století, je nejrozšířenější školou na území Saudské Arábie. Nejrozšířenější je označení *wahhábijún* (wahhábité), které bylo vytvořeno jejich ideovými oponenty, kteří kladli důraz na to, že jejich učení vzniklo pouhým člověkem a

⁷² Korán. Přeložil Ivan Hrbek, s. 505.

⁷³ Ibid, s. 506.

⁷⁴ MENDEL, M. *S puškou a Koránem*, s. 205.

⁷⁵ MOUSSALLI, A. *Wahhabism, Salafism and Islamism: Who Is The Enemy?* S. 4. [online]. [cit. 28.4.2015]. Dostupné z: <http://conflictsforum.org/briefings/Wahhabism-Salafism-and-Islamism.pdf>.

nezakládá se tedy na náboženské povaze.⁷⁶ Krom jiného se wahhábovci označují právě za salafisty, tím se chtějí odlišit od jiných sunnitských muslimů.

77

°Abdalwahháb byl ovlivněn hanbalovskou právní školou, studoval v Medíně. Poté co začal šířit své učení, se mu nejprve dostalo podpory u °Uthmána ibn Mu°ammara, později se jejich cesty rozešly a °Abdalwahháb se spojil s další významnou osobností a to Muhammadem ibn Sa°údem. °Abdalwahhábovo učení spočívá v koncepci *tawhídu* a v názoru, že ostatní sunnitě se nacházejí ve stavu *džáhilije* (nevědomost, předislámské pohanství) a pouze sami sebe považují za nositele správného čistého islámu. Salafíjský islám na území Arabského poloostrova se od počátku vyznačoval velikou netolerancí k těm, kteří nechtěli přijmout tuto ideologii.⁷⁸ Hlavní dílo °Abdalwahhába je *Kniha o Boží jedinečnosti (Kitáb at-Tawhíd)*, ve které vysvětluje, co je povolené a co zakázané. Vykládá význam koránských veršů a *hadíthů* a naléhá na osvobození muslimů od falešných autorit. Salafisté trvají na doslovném významu Božích jmen a přívlastků obsažených v Koránu a odmítají jakýkoli metaforický výklad. Velký význam kladl také na další teologický pojem - *širk* – připodobňování kohokoli a čehokoli k Bohu a znamenal tak porušení *tawhídu*. Od dnešních extremistů se myšlenky °Abdalwahhába ohledně *džihádu* liší v tom, že džihád vnímal jako kolektivní povinnost, povinnost ochránit celé společenství, oproti extrémistům, kteří považují *džihád* za povinnost každého jedince.⁷⁹ Současní radikální salafisté s oblibou odkazují na jeho dílo *Kniha odkrytí nejasností v tawhídu (Kitáb kašf aš-šubahát fi't-tawhíd)*, ve které je uvedeno deset hříchů, jejichž spácháním se jedinec stává automaticky nemuslimem. Jsou to:

I. Přidružování kohokoli či čehokoli k Bohu.

⁷⁶ BERÁNEK, O. *Saúdská Arábie: mezi tradicemi a moderností: domácí politika, salafíjská ideologie a zahraniční vztahy*, s. 30-31.

⁷⁷ MOUSSALLI, A. *Wahhabism, Salafism and Islamism: Who Is The Enemy?* S. 5. [online]. [cit. 28.4.2015]. Dostupné z: <http://conflictsforum.org/briefings/Wahhabism-Salafism-and-Islamism.pdf>.

⁷⁸ BERÁNEK, O. *Saúdská Arábie: mezi tradicemi a moderností: domácí politika, salafíjská ideologie a zahraniční vztahy*, s. 42.

⁷⁹ Ibid, s. 42 - 45.

- II. Dovolávání se zprostředkování k Bohu.
- III. Pochybnosti o tom, že nemuslimové jsou nevěřící.
- IV. Soudy na základě neislámského práva a víra v to, že takové soudy jsou nadřazeny božímu právu.
- V. Nenávist čehokoli, co prováděl Muhammad.
- VI. Vysmívání se Muhammadovi či islámu.
- VII. Používání nebo schvalování magie.
- VIII. Podpora nevěřících v boji proti muslimům.
- IX. Víra v to, že někdo má právo přestat praktikovat islám.
- X. Odvracení se od islámu zanedbáním jeho studia či praxe.⁸⁰

Učení [°]Abdalwahhába bylo ojedinělé v tom, že nereagovalo na žádné zahraniční vlivy, ale jako zcela původní jej vnímat nelze. V jeho ideologii lze najít vliv hanbalovské školy a řada dalších jeho myšlenek má původ v díle Ibn Tjmíji.⁸¹

[°]Abdalwahhába měl i své odpůrce. Jedním z nich byl Sulajmán ibn Suhajm (1718-1767). Bod rozepře byl v části jeho učení, které se vztahovalo k *takfíru* – kdo je a kdo není správný muslim. Tato otázka je až do dnešní doby jeden z nejdiskutovanějších problémů v teologii. Dalším oponentem byl jeho vlastní bratr, který zase poukazoval na to, že jeho učení je dílem lidským, a ne božským. Dále mu bylo vytýkáno, že nebyl dostatečně nábožensky vzdělaný a kritizován byl i ze strany mystických řádů. Naopak podporu si získal u Muhammada Rašída Ridá (1865-1935), který jeho myšlenky publikoval v časopise al-Manár (Maják), a u zakladatele Muslimského bratrstva Hasana al-Banná.⁸²

Wahhábité nesmějí dělat různé aktivity, které ostatní muslimové dělají. Například je přísně zakázán poslech hudby nebo kreslení lidských či zvířecích

⁸⁰ BERÁNEK, O. *Saúdská Arábie: mezi tradicemi a moderností: domácí politika, salafijská ideologie a zahraniční vztahy*, s. 45.

⁸¹ Ibid, s. 46.

⁸² Ibid, s. 47 - 50.

postav.⁸³ Za základní náboženský text je považován Korán a *sunna*. Na ortodoxní sunnity nahlízejí wahhábité jako na někoho, kdo žije ve stavu *džáhilije* (nevědomost, předislámské pohanství) a pouze sami sebe považují za nositele správného čistého islámu.⁸⁴

3.4 Islámský reformismus - hnutí salafíja

V 19. století důsledkem západní koloniální nadvlády toužili muslimové po obrodě islámu. Reformismus je definován jako heterogenní intelektuální hnutí, které vzniklo jako reakce na silící kontakty s Evropou. Mnozí z nich viděli obrodu v návratu k čistotě islámu prvních generací muslimů a návratu ke Koránu. V Egyptě se začalo formovat hnutí islámského reformismu, které mnozí čeští i zahraniční autoři označují za hnutí *salafíja*. Za zakladatele tohoto hnutí se považuje Džamáluddín al-Afghání (1838-1897) a Muhammad °Abduh (1849-1905). V náboženských textech hledali důkazy o tom, že se islám nestaví vůči modernizaci společnosti záporně, a chtěli dokázat, že *šari'a* má nadčasovou platnost. Moderní západní vědu obdivovali, a dokonce pokládali za prospěšné se některým novinkám přizpůsobit. Velký důraz kladli na využití *idžtihádu*. Usilovali o reformu v právních záležitostech a ve vzdělávacím systému.⁸⁵ Na počátku 20. století se stal významným představitelem tohoto hnutí Rašíd Ridá (1865-1935), žák °Abduha a al-Afgháního. Ten se zabýval zejména otázkami víry, ve kterých se však držel tradičního znění. Oblast, kterou považoval za nutnou reformovat, bylo dělení muslimů na základě právních škol a dělení na ší'ity a sunnity. Své myšlenky publikoval v časopise al-Manár (Maják). Prosazoval praxi *idžtihádu* a návrat ke Koránu a *sunně*.⁸⁶ Později se stal inspirací pro Hasana al-Banná, zakladatele Muslimského bratrstva, a Sajjida Qutba. Hasann al-Banná a zejména Sajjid Qutb převzali jeho myšlenky

⁸³ MOUSSALLI, A. *Salafism and Islamism: Who Is The Enemy?* S. 4. [online]. [cit. 28.4.2015]. Dostupné z: <http://conflictsforum.org/briefings/Wahhabism-Salafism-and-Islamism.pdf>.

⁸⁴ Ibid, s. 5.

⁸⁵ MENDEL, M. *S puškou a Koránem*, s. 45 - 47.

⁸⁶ Ibid, s. 47.

spíše ve smyslu aktivního boje než jako náboženskou odevzdanost.⁸⁷ Ve 20. století se začal reformismus více ubírat fundamentalistickým směrem. Zprvu poměrně umírněným, který byl reprezentován myšlenkami Hasana al-Banná. V druhé polovině 20. století začaly fundamentalistické tendence sílit a prosazovat své politicky aktivistické snahy.⁸⁸ Oproti modernistickému přístupu Ābduha prahnou na konci 20. století salafisté po svržení režimů založených na sekularismu a nahrazení jich takovým státním zřízením, které bude stát na šarī'e.⁸⁹

3.5 Salafismus ve 20. století

Saudská Arábie je absolutní monarchie, ve které nejsou voleni žádní zastupitelé jako v sekulárním státě. Jako jediný zdroj legitimacy je náboženství. Zakladatel moderní Saudská Arábie Ibn Sa'úd (1876-1957) v první polovině 20. století prohlásil: „*Dvě věci jsou pro náš stát a lid zásadní - náboženství a práva předávaná generacemi našich otců.*“⁹⁰

Významným představitelem salafismu na území Saúdské Arábie, který velmi ovlivnil i evropské zastánce tohoto proudu, se stal ředitel Islámské univerzity v Medíně Ābdal'azíz ibn Báz (1912-1999). Byl to konzervativní duchovní, který podle vzoru Ābdalwahhába zastával myšlenku, že je možné exkomunikovat konkrétní jednotlivce. Odmítal světské zákony, jimiž se řídily mnohé arabské země. Jeho úřad (nejvyšší cenzor) se zajímal o cenzuru knih a časopisů ve veřejných i státních novinách, tiskoviny nesměly obsahovat žádné fotografie, úřad reguloval i náboženskou literaturu. Hlavně pokud byla v rozporu se salafíjskou doktrínou, a to jak v teologických, tak i v právních záležitostech.

70. léta přinesla v Saúdské Arábii poměrně větší toleranci jiných sunnitských muslimů, čímž se zvedla nevole konzervativních duchovních,

⁸⁷ KROPÁČEK, L. *Islámský fundamentalismus*, s. 39 - 40.

⁸⁸ MENDEL, M. *S puškou a Koránem*, s. 47.

⁸⁹ BERÁNEK, O. *Saúdská Arábie: mezi tradicemi a moderností: domácí politika, salafíjská ideologie a zahraniční vztahy*, s. 39.

⁹⁰ BERÁNEK, O. *Saúdská Arábie: mezi tradicemi a moderností: domácí politika, salafíjská ideologie a zahraniční vztahy*, s. 33.

někdy označovaných jako neo-wahhábisté, která vyvrcholila povstáním radikální skupiny vedené Džuhajmánem al-Utajbím.⁹¹ Tato skupina razila vlastní radikální myšlenky wahhábismu, sociálního konzervatismu a apolitismu hnutí *ahl al-hadíth* (viz níže). Odmítala *takfír* a do historie Saúdské Arábie se zapsala jako skupina, která obsadila roku 1979 Velkou mešitu v Mekce a chtěla tím dát najevo nesouhlas se saúdským režimem. Následovala vlna konzervatismu a v tomto období získal Ibn Báz v zemi značný vliv. V roce 1981 byla založena univerzita *Umm al-Qurá* v Mekce, která se stala centrem konzervativního myšlení.⁹² Učení Ibn Báze zahrnovalo neskrývané nepřátelství vůči křesťanům a židům. Ty považoval za polyteisty. K šíření islámu zastával *džihád* mečem a jeho učení zahrnovalo i nový termín a to tzv. ekonomický *džihád*, jehož prostřednictvím mělo být financováno šíření salafismu po celém světě.⁹³ Byť jeho postoj k Západu byl negativní, tak to byl právě on, který podpořil přítomnost amerických vojáků na území Saúdské Arábie v roce 1990.

Proud, který má plno společných rysů s wahhábismem je *ahl al-hadíth*. Na rozdíl od wahhábismu kladl tento směr důraz na nezávislou interpretaci v právu. Chtěl oživit myšlenky Ibn Tajmíji. Významným představitelem tohoto směru byl Násiruddín al-Albání, který se stal profesorem na Islámské univerzitě v Medíně. Vzdělání získal samostudiem v Záhiritské veřejné knihovně, sledoval časopis *al-Manár* a svůj zájem zaměřil hlavně na studium hadíthů a to do takové míry, že se stal největší autoritou a znalcem *hadíthů* své doby. V oblasti *hadíthů* se dokonce odvážil kritizovat i Muhammada ^cAbdalwahhába, což se nelíbilo velkému muftí Saúdské Arábie, takže musel nakonec opustit zemi. Záminkou byla jeho kniha *Zahalení muslimské ženy*, ve které se zmínil, že by žena nemusela mít zahalenou tvář. Al-Albání prosazoval apolitičnost islámu, odmítal *takfír* a vyvracení jiných muslimských proudů. Podle jeho názoru by změna islámské společnosti měla být pozvolná, odmítal extremistické přístupy,

⁹¹ Více o povstání viz Ťupek, P. *Salafitský islám*, s. 131 - 135.

⁹² ŤUPEK, P. *Salafitský islám*, s. 107 - 118.

⁹³ BERÁNEK, O. *Saúdská Arábie: mezi tradicemi a moderností: domácí politika, salafijská ideologie a zahraniční vztahy*, s. 55.

snažil se očistit islám od jiných sunnitských vlivů, zejména od Muslimského bratrstva.⁹⁴

Kritiku politického islámu zastával také žák a nástupce al-Albáního Rabí' ibn Hádí al-Madchalí. Ten pokračoval podle vzoru al-Albáního ve studiu *hadíthů*, stejně jako al-Albání odmítal *takfír* a aktivní *džihád* ve smyslu ozbrojeného boje. V 90. letech byl Madchalí jmenován profesorem *sunny* na Islámské univerzitě v Medíně. Jeho vliv byl patrný hlavně v 90. letech, ale velkému vlivu se těšil i později a to především v zahraničí.⁹⁵

Další osobou, která patřila rovněž do hnutí *ahl al-hadíth* byl uznávaný jemenský znalec *hadíthů* Muqbil al-Wádi'í (zemřel 2001). Byl velmi uznávaný nejen v muslimském světě, ale také v Evropě, konkrétně v britském Birminghamu. Angažoval se především v Jemenu, kde šířil wahhábistickou ideologii. Hlásal rovnost všech muslimů a bojoval proti uctívání kultu předků, světců a hrobů. Později byl vyhoštěn ze Saúdské Arábie, protože sympatizoval s radikální salafistickou skupinou al-Utajbího. Později v Jemenu založil svou vlastní instituci – *Dár al-hadíth*, která se zaměřovala na šíření salafistického islámu. Často se odvolával v otázkách politického islámu a ozbrojeného *džihádu* na názory Ibn Báze a al-Albáního.⁹⁶

Ideolog, který se nechal do značné míry inspirovat Sajjidem Qutbem, hlavně jeho myšlenkou *takfíru* režimů a jeho výzvou k *džihádu* proti nim, byl Abú Muhammad al-Maqdisí. V roce 1984 napsal knihu *Abrahámovo náboženství* (Millat Ibráhím), která se stala velmi populární mezi radikálními salafistickými skupinami. Maqdisí vychází v knize z názoru °Abdalwahhába, že základem islámu jsou dvě věci. Za první příkazání uctívat pouze jediného Boha, ponoukat k tomu a být nakloněn tomu, kdo tak činí, a za druhé exkomunikovat toho, kdo tento princip opomenul.⁹⁷

⁹⁴ ŽUPEK, P. *Salafitský islám*, s. 119 - 122.

⁹⁵ Ibid, s. 123 - 125.

⁹⁶ ŽUPEK, P. *Salafitský islám*, s. 125 - 131.

⁹⁷ Ibid, s. 135 - 137.

Často se vyskytuje pojem islamismus jako synonymum k salafismu. Rozdíl mezi těmito dvěma termíny bychom mohli shledat v jejich primárním cíli. Islamisté usilují o vznik islámského státu a nastolení islámského právního systému, zatímco salafistům jde především o očistu islámu a vedení každodenního života podle vzoru prvních muslimů. Nelze opomenout, že některým salafistům jde o stejné cíle jako islamistům.⁹⁸ Na salafismus by se tedy mělo nahlížet jako na subkulturu islamismu.⁹⁹

Další rozdíly bychom mohli spatřit například v tom, že salafisté jsou mnohem méně formálně organizovaní, nestojí o interakci se širší společností a pociťují silnější individuální konzervativní zbožnost. Důležitými hodnotami jsou pro ně poslušnost Bohu, ctnost, zbožnost, čest, rovnost a sociální spravedlivost.¹⁰⁰

K šíření salafistické ideologie přispívá zejména financování Saudské Arábie, díky němuž jsou zakládány po celém světě mešity, náboženské školy, centra, poskytována jsou studijní stipendia na saúdských náboženských univerzitách, zdarma šíří náboženskou literaturu a velmi populární jsou bezplatně vydávané výtisky Koránu včetně překladů do několika desítek jazyků. Důležitým médiem k šíření této ideologie se stal internet. Z prostředků Saúdské Arábie je financováno kolem 200 islámských center a vysokých škol, 2000 základních škol a více než 1500 mešit v zahraničí s nemuslimskou většinou.¹⁰¹ Tyto instituce jsou většinou využívány k náboru nových příznivců salafismu a často vedou k vzniku radikálních skupin. Řádným příkladem je v Německu Akademie krále Fahda se sídlem v Bonnu.

⁹⁸ STRAUB, B. *Salafisten in Deutschland – Mit modernen Methoden zurück ins Mittelalter*. [online]. 2013. [cit. 1. 3. 2016]. Dostupné z: www.alsharq.de/2013/religion/salafisten-in-deutschland-mit-modernen-methoden-zuruck-ins-mittelalter.

⁹⁹ SCHMID, A. P. *Radicalisation, De-Radicalisation, Counter-Radicalisation: A Conceptual Discussion and Literature Review*, s. 4 [online]. 2013. [cit. 24. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.icct.nl/download/file/ICCT-Schmid-Radicalisation-De-Radicalisation-Counter-Radicalisation-March-2013.pdf>.

¹⁰⁰ BERÁNEK, O. *Islamismus a arabská povstání – transformace či kontinuita?* S. 7 [online]. [cit. 1. 3. 2016]. Dostupné z: https://www.academia.edu/8115270/Islamismus_a_arabsk%C3%A1_povst%C3%A1n%C3%AD_-_transformace_%C4%8Di_kontinuita.

Vysvětlit pojem *salafismus* v celé své šíři je dosti komplikované a to z toho důvodu, že nemůže být vymezen jednou konkrétní skupinou a ani jej nelze zařadit do jedné určité doby. Stoupenci tohoto proudu následují různé náboženské vzory. Tato ideologie se v průběhu času měnila a vyvíjela, protože byla nucena reagovat během doby na rozdílné výzvy.¹⁰² Salafisté sebe považují za představitele ortodoxní islámské víry. Podle nich salafistický islám není jeden z proudů islámu, ale islám samotný.¹⁰³

Salafisté tvrdí, že všechny inovace vznikají tak, že na postupném rozšiřování území islámu se mísí tradice místních s islámskými tradicemi. Z jejich pohledu je kultura považována za nepřítele „čistého“ islámu, snaží se o likvidaci různých lidových zvyků a tím o oproštění islámu od nánosů, které na sebe nabíral během několika staletí. Snaží se sjednotit všechny muslimy do komunity, která bude vyznávat jediný správný islám a bude přesahovat hranice státu. Tím se stávají salafisté v současnosti zástupci nového globálního islámu.¹⁰⁴

Jejich cílem je kompletní přeměna v oblasti řízení státu, společnosti, osobním životě každého člověka, a to na základě norem vycházejících z „Boží vůle“.¹⁰⁵

¹⁰¹ BERÁNEK, O. *Saúdská Arábie: mezi tradicemi a moderností: domácí politika, salafijská ideologie a zahraniční vztahy*, s. 62.

¹⁰² LINDOW, A. *Salafismus in Deutschland – sein deutscher Prediger Pierre Vogel*, s. 20.

¹⁰³ BERÁNEK, O. *Saúdská Arábie: mezi tradicemi a moderností: domácí politika, salafijská ideologie a zahraniční vztahy*, s. 47.

¹⁰⁴ WIKTOROWICZ, Q. *Anatomy of the Salafi Movement*, s. 210 [online]. [cit. 2. 3. 2016]. Dostupné z: http://archives.cerium.ca/IMG/pdf/WIKTOROWICZ_2006_Anatomy_of_the_Salafi_Movement.pdf.

¹⁰⁵ Bundesrat. *Lagebild zur Verfassungsfeindlichkeit salafistischer Bestrebungen*, 192. Sitzung der Innenministerkonferenz, s. 16 [online]. [cit. 24. 3. 2016]. Dostupné z http://www.innenministerkonferenz.de/IMK/DE/termine/to-beschluesse/11-06-22/anlage14.pdf;jsessionid=3C538BA084E05B3BAEF6290D511D3BF1.2_cid391?__blob=publicationFile&v=2.

4 MUSLIMOVÉ V NĚMECKU

Po skončení druhé světové války přicházeli do Spolkové republiky Německo studenti a pracující z muslimských zemí s vidinou nových pracovních příležitostí. Koncentrovali se buď ve studentských městech nebo v obchodních a průmyslových oblastech jako Mnichov nebo Hamburk.

V 50. letech se začali tvořit na německém území četné organizace a spolky, které byly založeny hlavně na etnicitě nebo konkrétním náboženském proudu islámu. Od této doby vznikají tzv. *Migrantenselbstorganisationen* - nezávislé organizace migrantů, které jsou zakládány přistěhovalci jako organizace dobrovolníků, snažící se o prosazování svých zájmů. Kromě podpory sportu, jazyka, náboženství nebo kultury dané země původu konkrétních přistěhovalců se zapojují i do řešení otázek migrace a integrace.¹⁰⁶

V 50. a 60. letech byli mezi imigranty především muži, kteří byli přijímáni na dočasnou výpomoc při rychlém budování poválečné výstavby a hospodářské konjunktury, kde nebylo třeba žádné kvalifikace. V německy hovořícím prostředí se tato pracovní síla zažila pod označením *gastarbeiter* a předpokládalo se, že po nějakém čase se vrátí zpět do své země. Tito gastarbeitři bydleli v ubytovnách a velkou část svého výdělku posílali do své země rodinám.

Následkem hospodářské krize byl zastaven nábor pracovních sil. Za pracujícími muži přijel do Německa i zbytek jejich rodin, podle svých finančních možností si našli bydlení. Bylo to většinou na okrajích měst v panelových domech, které byly v porovnání s jinými lokalitami cenově dostupnější. Takto vznikala sídliště, ve kterých převažovala muslimská část obyvatel nad místními. Zprvu šlo pouze o nalezení levného bydlení, ale později si tyto lokace volili i nově příchozí a to podle etnické příslušnosti a také jazyka. Znovushledání muslimských rodin mělo za následek zviditelnění islámu ve veřejném prostoru.

¹⁰⁶ PRIES, L. *Was sind Migranten(selbst)organisationen?* [online]. 2013. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/gesellschaft/migration/kurzdossiers/158870/was-sind-migrantenselbstorganisationen>.

Rodiny praktikovaly islám v každodenním životě, začaly vznikat muslimské kavárny, restaurace a řeznictví s nabídkou *halál*¹⁰⁷ pokrmů. Se souhlasem městských úřadů byly zakládány mešity, od 70. let byly tamějšími muslimskými obcemi zakládány sociální a vzdělávací centra a začaly se také objevovat muslimská knihkupectví a kulturní střediska. Během 80. a 90. let nebyla již povolena imigrace z ekonomických důvodů, ale žadatelům, hrozícím nebezpečí v jejich vlasti, byl poskytnut patřičnými úřady azyl.¹⁰⁸

V muslimských zemích se klade velký důraz na rodinu, zakládají si na udržování blízkého kontaktu pokud možno se všemi svými příbuznými a právě to v Německu postrádali, na místo svých postrádaných rodin často nastoupily různé organizace, ve kterých mohli udržovat nějaké vztahy alespoň s jinými muslimy. Obzvláště pro ženy je toto odloučení složité, chybí jim podpora příbuzných a sociální prostředí ovlivňované ženami, tyto vztahy jim zprostředkovávají přístup do společnosti a na veřejnost. Islám jim stýkání s nemuslimskými ženami nezakazuje, jde však většinou o jazykovou překážku. Jen málo z nich se začlení do pracovního procesu, pak jsou odkázáni pouze na svého muže. Jedná se o formu osamění, kterou islámská společnost nezná.¹⁰⁹

¹⁰⁷ Tento pojem se používá v souvislosti se všemi předměty a činnostmi, které jsou podle islámské tradice povoleny.

¹⁰⁸ Klapetek, M. 2011, s. 35-41.

¹⁰⁹ Klapetek, M. 2011, s. 35-41.

5 STRUKTURY SALAFISTICKÉHO HNUTÍ V NĚMECKU

Salafistické hnutí je organizováno jak ve formálních, tak v neformálních těžko přehledných sítí nezávislých kazatelů, kteří si navzájem konkurují ohledně stoupenců, finančních zdrojů a prestiže. Jedná se o decentralizovanou formu organizací, jejímž následkem je vnitřní nesourodost. Od jiných organizací jako je například *Muslimské bratrstvo*, které má formální hierarchické vedení, se tyto salafistické skupiny odlišují tím, že nemají žádného oficiálního mluvčího nebo vůdce. Jejich hierarchie vyplývá pouze z náboženského vzdělání a ze zkušeností určité osoby. Muslimové, kteří dokončí náboženské vzdělání, jsou oslovováni jako *šajch* a známí kazatelé mají titul *da'í*. Oba tyto tituly se mohou někdy překrývat.¹¹⁰

V současné době je salafistická scéna v Německu rozčleněna převážně na lokální spolky, které jsou organizovány většinou na základě neformálních vazeb mezi učitelem a žákem a nikoli institucionalizovanými vztahy.¹¹¹

Nositeli salafistického hnutí se stávají v první řadě objekty – spolky, mešity, zastřešující organizace, internetové stránky a nakladatelství, následně za druhé sjednocené skupiny lidí a za třetí jednotlivé osoby.¹¹²

Stoupenci „provozují“ kult osobnosti ke kazatelům, salafistická scéna je známá svým velmi dynamickým rozvojem sítí po celém Německu. Jejich síť není centrálně řízená. Salafismus je v Německu rozpoznatelný díky jejich aktivitám. Salafistické skupiny mají omezené pole působnosti, většinou dosahují jen regionálního měřítko, však část z nich má částečně vliv i transregionálně.¹¹³

¹¹⁰ WIEDL, N. *Geschichte des Salafismus in Deutschland*, s. 412.

¹¹¹ CEYLAN, R. a M. KIEFER. *Salafismus: Fundamentalische Strömungen und Radikalisierungsprävention*, s. 80.

¹¹² Bundesrat. *Lagebild zur Verfassungsfeindlichkeit salafistischer Bestrebungen*, 192. Sitzung der Innenministerkonferenz, s. 17 [online]. [cit. 24. 3. 2016]. Dostupné z http://www.innenministerkonferenz.de/IMK/DE/termine/to-beschluesse/11-06-22/anlage14.pdf;jsessionid=3C538BA084E05B3BAEF6290D511D3BF1.2_cid391?__blob=publicationFile&v=2.

¹¹³ MARWAN, A. T. a A. SARHAN. *Struktur und Wandel der salafistischen Szene in Deutschland*, s. 25 - 28.

Co se týká islamistického teroristického spektra v Německu, tak se jedná o menší skupiny, které jsou propojené se zahraničními teroristickými skupinami. Jedná se o skupiny, ale také jednotlivce, které jsou v úzkém kontaktu se zahraničními teroristickými skupinami ve většině případů napojené na al-Qáidu. Obzvláště pro bezpečnostní úřady je velkým problémem odhalit plánování aktivit jednotlivců, kteří se radikalizují samostatně prostřednictvím internetu.¹¹⁴ Velkou výzvou pro bezpečnostní úřady je radikalizace druhé a třetí generace muslimů narozených nebo přinejmenším vychovaných v Německu a německých konvertitů. Jedná se však o problém nejen v Německu, ale i v dalších západních zemích. Představitelé výše zmíněného spektra se staví proti zavedenému systému hodnot dané země obzvláště nepřátelsky a jejich společným sjednocujícím prvkem je následování globálních teroristických organizací.¹¹⁵ V září roku 2012 prohlásil prezident Spolkového úřadu pro ochranu ústavy Hans-Georg Maaßen, že jednotliví útočníci, bez příslušnosti k určité skupině a prochází individuální radikalizací, kteří prosazují individuální džihád, jsou velkou hrozbou.¹¹⁶

¹¹⁴ Bundesministerium des Innern. *Verfassungsschutzbericht 2012*, s. 238 [online]. 2013. [cit. 21. 3. 2016]. Dostupné z: https://www.verfassungsschutz.de/de/download-manager/_vsbericht-2012.pdf

¹¹⁵ Bundesministerium des Innern. *Verfassungsschutzbericht 2012*, s. 238 - 239 [online]. 2013. [cit. 21. 3. 2016]. Dostupné z: https://www.verfassungsschutz.de/de/download-manager/_vsbericht-2012.pdf.

¹¹⁶ Tagesspiegel. *Der Dschihad wird entgränzt*. [online]. 2012. [cit. 10. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.tagesspiegel.de/politik/interview-mit-hans-georg-maassen-der-dschihad-wird-entgrenzt/7116426.html/lm>.

6 TYPOLOGIE SALAFISMU

Salafisté obecně po celém světě představují velmi různorodou komunitu. Všichni však sdílejí puritánský přístup k náboženství, kterým se snaží vyvarovat inovacím a snaží se žít takovým životem, jakým žil prorok Muhammad. Jednotlivci i skupiny této komunity odrážejí rozličné postoje k důležitým tématům jako je *džihád*, odpadlictví od víry a aktivismus. Náboženští učenci často zastávají dokonce i odlišné juristické přístupy.¹¹⁷

V Německu představují salafisté heterogenní hnutí zahrnující různé proudy, které jsou atraktivní hlavně pro tamní mladé lidi. Stoupenci tohoto hnutí si rozumí mezi sebou jako univerzální hnutí a ne podle určitého etnického a kulturního vzoru jako tomu bývá například v nezávislých organizacích migrantů (Migrantenselbstorganisationen)..¹¹⁸

Typologie tohoto hnutí je poměrně složitá. Z pohledu Spolkového úřadu pro ochranu ústavy (*Bundesamt für Verfassungsschutz*) se dělí na politické a *džihádistické* a to z toho důvodu, že s termínem „salafismus“ je operováno pouze v souvislosti jedné kategorie islamismu a apolitický proud není brán v potaz. Aby mohli příznivci tohoto směru šířit své myšlenky a získat tím politický a společenský vliv, opírají se především o intenzivní propagandu svého náboženství, nazývající se *da'wa*. Oproti tomu zastánci *džihádistického* salafismu věří, že své cíle mohou uskutečnit především skrze násilné činy.¹¹⁹

Mnozí experti, zabývající se tímto oborem, jsou kritizováni za pojetí tohoto tématu právě výhradně z bezpečnostně-politické perspektivy.¹²⁰ Jedním z kritiků tohoto přístupu je Richard Gauvain, který ve své knize uvádí, že po 11.

¹¹⁷ WIKTOROWICZ, Q. *Anatomy of the Salafi Movement*, s. 217 [online]. [cit. 18.3.2015]. Dostupné z: http://archives.cerium.ca/IMG/pdf/WIKTOROWICZ_2006_Anatomy_of_the_Salafi_Movement.pdf.

¹¹⁸ CEYLAN, R. a M. KIEFER. *Salafismus: Fundamentalische Strömungen und Radikalisierungsprävention*, s. 75.

¹¹⁹ Bundesrat. *Lagebild zur Verfassungsfeindlichkeit salafistischer Bestrebungen*, 192. Sitzung der Innenministerkonferenz, s. 12 [online]. [cit. 30. 3. 2016]. Dostupné z http://www.innenministerkonferenz.de/IMK/DE/termine/to-beschluesse/11-06-22/anlage14.pdf;jsessionid=3C538BA084E05B3BAEF6290D511D3BF1.2_cid391?__blob=publicationFile&v=2.

¹²⁰ SAID, B. T. a H. Fouad. *Salafismus: Auf der Suche nach dem nach dem wahren Islam*, s. 24.

září 2001 se veškerá vědecká činnost omezeně zaměřila na vztah mezi salafismem a *džihádismem*. A to i přesto, že stoupenci *džihádistického* salafismu jsou v menšině. S tím je spojeno také vyhledávání na internetu. Při zadání slova „salafismus“ se objeví nespočet článků spojující salafismus s džihádismem. Objevují se zprávy obsahující hesla jako terorismus, sebevražedné útoky, radikalizace apod. Autor uvádí, že tyto zprávy mají všechny stejný účel. A to politický. Že jejich jediným cílem je zkoumat salafismus k „*pochopení svého nepřítele a vyhrát tak válku proti terorismu*“.¹²¹ Autor nechce samozřejmě zpochybňovat skutečnost, že salafismus a *džihádismus* spolu úzce souvisí. Snaží se rozproudit a osvětlit jednostrannou debatu, ve které plno aspektů salafismu zaniká.¹²²

V četných publikacích, které se mi dostaly do rukou, bylo v souvislosti s typologií salafismu často odkazováno na jméno Quintana Wiktorowicze a na jeho práci „*Anatomy of the Salafi*“. Ten kategorizuje salafisty do třech základních skupin. Dělí je na puristické salafisty, kteří nahlízejí na politiku jako na možnost, jak sejít z pravé cesty. Političtí salafisté zdůrazňují aplikaci salafistického vyznání v oblasti politiky, kterou berou jako důležitou, protože má vliv na sociální nahlížení a vliv božského práva v oblasti legislativy. Džihádisté podle něho zauímají daleko útočnější názor a tvrdí, že současnost volá po násilí a revoluci. Všechny tři frakce sdílejí společné vyznání, ale nabízejí odlišné interpretace současného světa a jeho doprovodných problémů, tím i odlišné způsoby řešení. Rozdíly nejsou ve víře, ale ve způsobu nahlížení.¹²³ Podobně jako Wiktorowicz dělí salafisty na tyto tři skupiny také německý islamolog a odborník na terorismus Guido Steinberg.¹²⁴ (Hans-Georg Maaßen prohlásil:

¹²¹ GAUVAIN, R. *Salafi Ritual Purity: In the Presence of God*, s. 12.

¹²² Například jejich vnitřní heterogenita a některých salafistů přímá kritika *al-Qá'idy*. (Zdroj: GAUVAIN, R. *Salafi Ritual Purity: In the Presence of God*, s. 12).

¹²³ WIKTOROWICZ, Q. *Anatomy of the Salafi Movement*, s. 208 [online]. 2006. [cit. 31.3.2015]. Dostupné z: http://archives.cerium.ca/IMG/pdf/WIKTOROWICZ_2006_Anatomy_of_the_Salafi_Movement.pdf.

¹²⁴ STEINBERG, G. *Wer sind die Salafisten?*, s. 2 [online]. 2012. [cit. 18.1.2016]. Dostupné z: https://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/aktuell/2012A28_sbg.pdf.

„Politický salafismus nemusí vždy nutně vést k militantnosti, ale téměř každý džihádista má vazby na salafismus.“¹²⁵⁾

Tyto tři kategorie se od sebe liší v metodách, arabsky *manadžih*, kterými chtějí dosáhnout přeměny společnosti na základě určitých pradávných islámských společenských paradigmat. Určení této typologie slouží ke kategorizaci a systematičnosti zkoumaného jevu. Jedná se o jakési ideální typy, které jsou vytvořeny na základě určitých charakteristických znaků. Takovéto zařazování však nenabízí viditelnou hranici, která by jednotlivé skupiny rozdělovala, ale naopak se tyto skupiny navzájem mohou částečně překrývat.¹²⁶

Podle Niny Wiedl je tato kategorizace založena převážně na analýze salafistických hnutí a jejich metodách, které se vztahují především k Saudské Arábii. Následně se pak tato analýza využívá v německém kontextu, kde však salafisté žijí v menšině a k dosažení svých cílů využívají jiných metod, než ve zmíněných zemích. Svou typologii dělí do čtyř skupin.¹²⁷ Nina Wiedl vychází z dělení hnutí na tři skupiny převážně z práce Q. Wiktorowicze, avšak trochu ji pozměňuje. Německé salafisty dělí na striktně kvietistické, ovlivněné saudským duchovním Rabí' ibn Hádím al-Madchalím. Dále pak na mainstream salafisty. Do tohoto proudu se řadí například německý kazatel Hassan Dabbagh a Pierre Vogel. Radikální politické salafisty, zastoupené hlavně skupinou DieWahreReligion a džihádistické salafisty typu skupiny Millatu-Ibrahim.¹²⁸

6.1 Purističtí salafisté

Jedná se o nejryzejší formu raženého saudského salafismu, jehož reprezentanti se pokoušejí vystrnadit z této ideologie veškeré západní i jiné

¹²⁵ Tagesspiegel. Der Dschihad wird entgrenzt. [online]. 2012. [cit. 10. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.tagesspiegel.de/politik/interview-mit-hans-georg-maassen-der-dschihad-wird-entgrenzt/7116426.html/lm>.

¹²⁶ CEYLAN, R. a M. KIEFER. *Salafismus: Fundamentalische Strömungen und Radikalisierungsprävention*, s. 82.

¹²⁷ WIEDL, N. *Geschichte des Salafismus in Deutschland*, s. 412.

¹²⁸ SAID, B. T. a H. Fouad. *Salafismus: Auf der Suche nach dem wahren Islam*, s. 26.

vlivy.¹²⁹ Pojmem puritanismus je všeobecně myšlena nadměrná snaha po „čistotě“ učení. Stoupenci se vyznačují dodržováním přísně mravného životního stylu.¹³⁰

Příznivcům tohoto proudu jde především o čisté učení islámu a o bohubilý život jak jednotlivců, tak celé společnosti.¹³¹ Zvláště charakteristický pro puristické salafisty, na rozdíl od jiných fundamentalistů, je jejich cíl obrátit lidi na islám, stejně jako dosáhnout přeměny veškeré společnosti v duchu islámského systému skrze následující nepolitické metody: *da'wa*, *tasfija* (očistění) a *tarbija* (náboženské vzdělání).¹³² Rozhodující pro ně je šíření myšlenek, že prorok Muhammad v první polovině svého života prováděl pouze misionářskou činnost a zakázal jakýkoli odpor proti politickým vládcům, aby nové náboženství nebylo ničím ohroženo.¹³³

Aby se lépe dalo pochopit, proč odmítají zapojení do politiky, musí se dobře porozumět výrazům *sunna* a *bid'a*. Salafisté věří, že veškeré lidské chování může být rozděleno na akt *sunny* a na akt *bid'a*.¹³⁴ Zakládání politických spolků nebo stran považují za inovace a nedovolené „novoty“ (*bid'a*). Pokládají je za výdobytek západních demokratických vlád, které vedou ke

¹²⁹ BAEHR, D. *Salafistische Propaganda im Internet: Von der reinen Mission bis zum globalen Jihad – Die wesentliche ideentheoretischen Unterschiede unter den salafistischen Strömung in Deutschland*, s. 240 [online]. [cit. 3. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.sicherheitsforschung-magdeburg.de/journal_archiv.html.

¹³⁰ PETRUSEK, M.; H. MAŘÍKOVÁ a A. VODÁKOVÁ. *Velký sociologický slovník*, s. 902.

¹³¹ STEINBERG, G. Wer sind die Salafisten?, s. 2 [online]. [cit. 18.1.2016]. Dostupné z: https://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/aktuell/2012A28_sbg.pdf.

¹³² CEYLAN, R. a M. KIEFER. *Salafismus: Fundamentalische Strömungen und Radikalisierungsprävention*, s. 84.

¹³³ BAEHR, D. *Salafistische Propaganda im Internet: Von der reinen Mission bis zum globalen Jihad – Die wesentliche ideentheoretischen Unterschiede unter den salafistischen Strömung in Deutschland*, s. 240 - 241 [online]. [cit. 3. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.sicherheitsforschung-magdeburg.de/journal_archiv.html.

¹³⁴ OLIDORT, J. *The Politics of "Quietist" Salafism*, s. 36 [online]. [cit. 31. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.brookings.edu/~media/research/files/papers/2015/02/salafism-quietist-politics-olidort/brookings-analysis-paper_jacob-olidort-inside_final_web.pdf.

korupci a nespravedlnosti.¹³⁵ To vysvětluje, proč mnoho salafistů odmítá politické strany, nacionalismus nebo národní stát.¹³⁶

Skrze zbožné jednání podle proroka Muhammada ve všech oblastech života by měla být vyzdvihována celková společenská zbožnost, a tím by měl být nastolen „zlatý věk“. Tento vývoj by měl probíhat zdola. Etablování islámského systému do společnosti je dané nezbytnou podmínkou a to takovou, že změna musí probíhat postupně nejdříve u jednotlivců, rodiny a pak skupiny. Tento dlouhodobý cíl nelze dosáhnout politickou participací ani násilnou ozbrojenou akcí. Obě tyto metody purističtí salafisté striktně odmítají.¹³⁷

Ve světovém měřítku je nejznámější skupinou, která se řadí k proudu puristických salafistů, organizace *Tablīghī Džamaʿa*. Jedná se o skupinu zaměřující se výhradně na misijní činnost. Je to apolitické uskupení, které vzniklo ve 20. letech 20. století v severní části Indie.¹³⁸ Jejím cílem je přivést muslimy k původní zbožnosti jejich předků. Členové této skupiny se často stěhují po menších skupinách z místa na místo a snaží se skrze jejich interpretaci islámu přilákat na svou stranu věřící. Ze strany politických salafistů čelí značné kritice.¹³⁹ Aktivní je tato skupina od 60. let také v Německu. V roce 2014 byl počet jejích stoupenců odhadován zhruba na 1000. Jejich mešity se nachází například v Norimberku, Frankfurtu nad Mohanem, Kolíně a Mnichově. Jedná se o heterogenní skupinu. Její členové pocházejí z různého kulturního a etnického prostředí a od ostatních muslimů se odlišují svým zevnějškem -

¹³⁵ BAEHR, D. *Salafistische Propaganda im Internet: Von der reinen Mission bis zum globalen Jihad – Die wesentliche ideentheoretischen Unterschiede unter den salafistischen Strömung in Deutschland*, s. 240 [online]. 2013. [cit. 3. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.sicherheitsforschung-magdeburg.de/journal_archiv.html.

¹³⁶ OLIDORT, J. *The Politics of "Quietist" Salafism*, s. 63 [online]. 2015. [cit. 31. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.brookings.edu/~media/research/files/papers/2015/02/salafism-quietist-politics-olidort/brookings-analysis-paper_jacob-olidort-inside_final_web.pdf.

¹³⁷ CEYLAN, R. a M. KIEFER. *Salafismus: Fundamentalische Strömungen und Radikalisierungsprävention*, s. 85.

¹³⁸ Výchozí bod je této skupiny ve městě Saharanpur v severní Indii. Aktivní je převážně v jižní Asii, ale za poslední léta se její působnost rozšířila i mimo tuto oblast a platí za jednu ze světových nejúspěšnějších transnacionálních muslimských organizací. (Zdroj: STEINBERG, G. *Wer sind die Salafisten?*, s. 2 [online]. 2012. [cit. 18.1.2016]. Dostupné z: https://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/aktuell/2012A28_sbg.pdf).

¹³⁹ STEINBERG, G. *Wer sind die Salafisten?*, s. 3 [online]. 2012. [cit. 18.1.2016]. Dostupné z: https://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/aktuell/2012A28_sbg.pdf.

nechávací si narůst vousy, nosí volné dlouhé oblečení, kalhoty by jim měly sahat po kotníky. Vyznačují se asketickým způsobem života, zaměřují se na náboženské vzdělání, modlitby a zábavu typu kino, televize nebo poslouchání hudby mají zakázanou. Hlavní skupinu hnutí tvoří muži v rozmezí od 18 do 35 let. I přesto, že je toto hnutí charakterizováno jako apolitické a nenásilné, dochází zde čas od času k postupné radikalizaci jeho členů. Členové skupiny Tablígí Džama^ca mají rozšířenou celosvětovou síť kontaktů, které odkazují i na extremistické skupiny typu *Al-Qá^cida* a další.¹⁴⁰

Striktně puristické a kvietistické učení šíří přes internet skupina německých studentů islámské školy „Dar al-Hadíth“ v Jemenu. Tito studenti jsou převážně ovlivněni saudským učencem al-Madchalím a jemenským šajchem Muqbilem al-wadíím. Příznivci Madchalího vytýkají takzvaným mainstream-salafistům, že jsou ovlivňováni politickými ideami a strategiemi Muslimského bratrstva a Sajjída Qutba.¹⁴¹

6.2 Političtí salafisté

6.2.1 Mainstream - salafismus

Nejvíce příznivců salafistického proudu se řadí k tzv. mainstream salafismu. K tomuto směru patří němečtí kazatelé jako například Hassan Dabbagh, zvaný šajch Abú Hussein (*1972), Mohamed Benhsain, zvaný Abú Džamal (*1961) a Muhammad Ciftci – Abú Anas (*1973). S tímto směrem souvisí také misijní činnost směřovaná k nemuslimům a propagace převážně puristického náboženského učení směřující k muslimům s omezeným přijetím metod mimoparlamentární opozice v podobě například protestních shromáždění či kampaní. Velká část z nich jsou, stejně jako známý salafistický

¹⁴⁰ PRECKEL, C. *Philosophers, freedom fighters, Pantomimes: South Asian Muslims in Germany*, s. 319 – 320.

¹⁴¹ WIEDL, N. *Geschichte des Salafismus in Deutschland*, s. 413 – 414.

učence Násiruddín al-Albání toho názoru,¹⁴² že se muslimové předtím, než se politicky sjednotí, musejí nejdříve sjednotit nábožensky a to za pomoci *tasfíji* a *tarbíji*. Němečtí mainstream - salafisté jsou nábožensky ovlivnění nejen saúdsko-arabskými náboženskými učiteli puristického proudu a učiteli al-Albáního, ale také egyptskými kazateli Muhammadem Hasanem a Abu Iša'em al-Hawaini (dřívější žák al-Albáního) a saúdským učencem Muhammadem al-Arifim. Jako jejich vzor v oblasti *da'wy* jsou mezinárodně známí kazatelé Bilal Philips nebo Yusuf Estes.¹⁴³

Mainstream-salafisté se často odvolávají v islámsko-právních záležitostech na současné právní posudky na saúdskou radu nejvyššího náboženského učení a na správce internetových stránek Islam-Q&A Muhammada Saliha al-Munajjida. Z tohoto okruhu mainstream-salafistů se od roku 2008 vytváří samostatná skupina kazatelů, které Nina Wiedl ve svém článku klasifikuje jako radikální politické salafisty. Například kazatel Ibrahim Abú Nagie (*1964) a jiní aktivisté skupiny *Die Wahre Religion* šíří jejich ideologii v Německu skrze *da'wu* a *tarbíju*.¹⁴⁴

6.2.2 Radikální političtí salafisté

Političtí salafisté se snaží šířit své myšlenky skrze intenzivní misijní činnosti – *da'wu*, aby dosáhli změny ve společnosti. Za svůj cíl si kladou uznání a zavedení islámského práva *šarí'yy* jako platného politického systému.¹⁴⁵ V dílčích oblastech se příslušníci politického salafismu staví proti terorismu, zdůrazňují mírumilovný charakter islámu a vyhýbají se otevřenému volání po

¹⁴² Albání se snažil hlavně o získání toho nejpřesnějšího obrazu života prvních generací muslimů, aby pak všem muslimům mohl na tomto základě zprostředkovat to správné vyznání víry a umožnit jim bohubíby život. Toho chtěl docílit studiem hadíthů. Přesto, že jako poslední krok k dosažení úplného cíle by mělo být vytvoření islámského státu, tak jakékoli politické aktivity striktně odmítal. (STEINBERG, G. *Eurojihad*. s. 2.). Více o Muhammadovi Násir ad-Dín al-Albání viz OLIDORT, J. s. 9 - 20.

¹⁴³ WIEDL, N. *Geschichte des Salafismus in Deutschland*, s. 414.

¹⁴⁴ Ibid, s. 415.

¹⁴⁵ CEYLAN, R. a M. KIEFER. *Salafismus: Fundamentalische Strömungen und Radikalisierungsprävention*, s. 85.

násilí. Nelze ale říct, že by jej zcela odmítali. K použití násilí jako nástroje k dosažení svých cílů mají ambivalentní vztah.¹⁴⁶

Politici salafisté mají společný s puristickým proudem jejich způsob vedení života, ve kterém striktně dodržují náboženské normy. Aby se potvrdila správnost jejich ideologie, je na rozdíl od puristů vyvíjen aktivní politický tlak na společnost a často upozorňují ve své náboženské rétorice na politické či sociální nedostatky.¹⁴⁷

Různé salafistické proudy se mezi sebou neshodnou, za jakých konkrétních podmínek by mělo být použito násilí, což vysvětluje plynulý přechod mezi politickým a džihádistickým salafismem.

Na rozdíl od puristicky orientovaných salafistů by měla změna společnosti probíhat shora. Jsou toho názoru, že až po přijetí islámského systému, kterým dosáhnou reforem ve vzdělání, ekonomice a v dalších sektorech, se následně projeví zbožnost i v individuální sféře.¹⁴⁸

6.3 Džihádističtí salafisté

Džihádistický salafismus je založen na stejných ideologických základech jako politický salafismus. V jediném, v čem se od sebe navzájem liší, je volba prostředků k prosazení jejich názorů a dosažení jejich cílů. Názory na otázku, jakými prostředky by mělo dojít k nastolení islámského státu, se mezi islamisty různí. Islamistické skupiny mají sporný názor, zdali ke vzniku islámského státu by mělo dojít pouze skrze *da'wu* nebo politickou participaci – tyto dvě metody zastává valná většina islamistů, nebo skrze násilný ozbrojený boj – *džihád*,

¹⁴⁶ Bundesamt für Verfassungsschutz und Landesbehörden für Verfassungsschutz. *Salafistische Bestrebungen in Deutschland*, s. 8 [online]. 2012. [cit. 20. 3. 2016]. Dostupné z: https://www.verfassungsschutz.de/de/download-manager/_broschuere-2012-04-salafistische-bestrebungen.pdf.

¹⁴⁷ CEYLAN, R. a M. KIEFER. *Salafismus: Fundamentalische Strömungen und Radikalisierungsprävention*, s. 90.

¹⁴⁸ Bundesamt für Verfassungsschutz und Landesbehörden für Verfassungsschutz. *Salafistische Bestrebungen in Deutschland*, s. 8 [online]. 2012. [cit. 20. 3. 2016]. Dostupné z: https://www.verfassungsschutz.de/de/download-manager/_broschuere-2012-04-salafistische-bestrebungen.pdf.

ktehou si za svou cestu zvolila menšina islamistického salafistického proudu – džihádisté. Džihádisté nechtějí přistoupit na žádné kompromisy a ústupky. Odmítají veškeré vlády, které se neřídí striktně podle islámského práva.¹⁴⁹

Kořeny současného džihádismu lze datovat do období, kdy probíhala sovětská válka v Afghánistánu v 80. letech 20. století, u jeho vzniku stál islámský ideolog a mentor Usámy bin Ládina [°]Abdallah Yúsuf [°]Azzám. Nelze však říct, že by v této době džihádismus vzniknul, jedná se spíše o začátek aktivního praktikování. Ideologické základy džihádismu se začaly objevovat již v 60. a 70. letech především díky spisům ideologa Muslimského bratrstva Sajjida Qutba.¹⁵⁰ [°]Azzám zdůrazňoval, že jedině *džihád* může vzkřísit muslimský svět a znovu sjednotit *ummu* od doby proroka Muhammada. Hlásal, že jedině skrze *džihád* lze sjednotit všechny muslimy a vytvořit islámský stát. Idealizoval válku a vyzdvihoval mučedníky. *Džihád* stavil na úroveň šestého pilíře islámské víry a prohlašoval, že ten, který se nezúčastnil džihádu, žil v hříchu.¹⁵¹

Jedná se o ideologické hnutí, které zahrnuje celosvětovou síť učenců, internetových stránek, médií a v poslední době velmi oblíbených sociálních sítí. Jedná se o extremistické hnutí bazírující na doslovném výkladu náboženských textů. Blízký východ byl v posledních desetiletích 20. století svědkem zvyšujícího se počtu islamistických násilných skupin ovlivněných jak ideologií Muslimského bratrstva, tak salafitskými myšlenkami. Předchůdci dnešních džihádistických skupin byly například hnutí *Egyptský islámský džihád*, *Islámská skupina*, islamistické salafistické skupiny v Alžírsku a další. K těmto skupinám, ovlivněným ideologickými myšlenkami Qutba, má v současné době velmi blízko al-Qá'ida nebo Islámský stát, kteří usilují o vytvoření islámských států. Vedle těchto skupin vznikla také řada nezávislých džihádistických učenců jako například Maqdisí, kteří se postupem času více oprostili od myšlenek

¹⁴⁹ CEYLAN, R. *Fundamentalismus, Islamismus und Dschihadismus als antimodernistische Gegenentwürfe*, s. 188 [online]. [cit. 23. 3. 2016]. Dostupné z: http://www.ofg.uni-osnabrueck.de/jahrbuch-pdf/2012/JB_2012_Ceylan.pdf.

¹⁵⁰ WAGEMAKERS, J. *Salafistische Strömungen und ihre Sicht auf al-wala' wa-l bara' (Loyalität und Lossagung)*, s. 63.

Muslimského bratrstva, a více se u nich probudil salafitský směr, jehož postupné nabírání násilnických aspektů dalo za vznik džihádistickému salafismu. Ideologickým základem současných džihádistů jsou především myšlenky Ibn Tajmíji a wahhábismu.¹⁵²

¹⁵¹ COOK, D. *Understanding Jihad*, s. 129 - 130.

¹⁵² BUNZEL, C. *From Paper State to Caliphate: The Ideology of the Islamic State*, s. 7-10. [online]. [cit. 25. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.brookings.edu/~media/research/files/papers/2015/03/ideology-of-islamic-state-bunzel/the-ideology-of-the-islamic-state.pdf>.

7 VÝVOJ POLITICKÉHO SALAFISMU V NĚMECKU

7.1 1. fáze: 90. léta 20. století - 2005

Kořeny tohoto hnutí v rámci Německa můžeme zařadit do konce 90. let 20. století. Hlavními postavami, které v této počáteční fázi hrály důležitou roli, byli jednotlivé kazatelé, arabsky *imámové*, kteří ovlivňovali jen určitý okruh lidí koncentrujících se kolem mešity, kde kázali. Jmenovitě se jedná o německo-syrského *imáma* Hassana Dabbagha, do dnešní doby působícího v lipské mešitě, a z Maroka pocházejícího kazatele Muhammada Benhsain z Bonnu.¹⁵³

Hassan Dabbagh¹⁵⁴ se na počátku 20. století stal klíčovou postavou německého mainstream-salafismu a to díky jeho *da'wa* kampani a dodnes je považován za jednoho z nejvlivnějších kazatelů tohoto proudu.¹⁵⁵ Působí v lipské mešitě *ar-Rahman* jako *imám* od roku 1995, kdy byl také založen spolek pod názvem ISLAMISCHER AL-RAHMAN MOSCHEE e.V.¹⁵⁶ Od jeho založení tam Dabbagh pořádá pravidelně islámské semináře, na které zve kazatele z celého Německa, přednášky však vede i on sám. Před mešitou jsou nepravidelně pořádány menší akce, při kterých jsou rozdávány německy psané brožury převážně od saúdských autorů a rozdávány pozvánky na den otevřených dveří mešity.¹⁵⁷

V roce 2001 začal organizovat společně s Benhsainem, který si říká arabským jménem Abú Džamal, islámské semináře a založili německé salafistické internetové stránky - *salaf.de*. Na těchto stránkách je k nalezení několik překladů arabských děl do německého jazyka, jak od historických autorů, jmenovitě například od ¹⁵⁸Abdalwahhába, tak po autory současné.¹⁵⁸

¹⁵³ WIEDL, N. *Geschichte des Salafismus in Deutschland*, s. 416.

¹⁵⁴ Šajch Abú Hussain se narodil roku 1972 v Sýrii a v roce 1992 přijel do Německa za studiem.

¹⁵⁵ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 188.

¹⁵⁶ V roce 2009 se spolek přejmenoval na ISLAMISCHE GEMEINDE IN SACHSEN – AL-RAHMAN MOSCHEE e.V.

¹⁵⁷ Landesamt für Verfassungsschutz – Freistaat Sachsen. Beitrag aus: „Sächsischer Verfassungsschutzbericht 2011“ [online]. 2011. [cit. 12. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.verfassungsschutz.sachsen.de/download/2011_AEX-Verdachtsfall_IGS-AM.pdf.

¹⁵⁸ Al-Islam. [online]. 2006. [cit. 17. 4. 2016]. Dostupné z: <http://al-islam.de/>.

Další stránky *al-tawhid.net*, spravované samotným Benhsainem, založili v roce 2002.¹⁵⁹

Dabbagh působil kromě toho, že byl *imámem* a islámským učitelem v lipské mešitě, také jako „duchovní pečovatel“ v saské vazební věznici, kde poskytoval rady německým muslimům. Rady dával na základě *fatew*¹⁶⁰ arabských učenců. Činný byl také v chatovacích místnostech *Chatservis Paltalk*, kam mohl napsat ten, kdo potřeboval poradit v různých náboženských záležitostech.¹⁶¹

Dabbagh je zapojen do celoevropské salafistické *da^cwa* sítě, která se orientuje na učení al-^cAr^cúra a kazatele Ahmada Saláma, žijícího v Nizozemsku, který se stejně jako Dabbagh inspiruje učením al-Albáního.¹⁶² Od 90. let 20. století navštěvoval Dabbagh Salámem vedenou „*Islámskou nadaci pro vzdělávání a předání vědomostí*“¹⁶³ v Tilburgu v Nizozemsku, která sloužila ke zprostředkovávání dalšího vzdělávání pro kazatele.¹⁶⁴

7.1.1 Hassan Dabbagh

Na veřejnosti klade důraz na loajalitu demokratickému státu, toleranci a odsuzuje použití násilí k prosazování jiných názorů.¹⁶⁵ Svůj osobní život řídí striktně na základě Koránu a *sunny*. V otázce *takfíru* je toho názoru, že je nepřijatelné, aby jakýkoli muslim označil jiného muslima za nevěřícího. Tuto pravomoc mají pouze vzdělaní učenci a muslimští soudci. Ti, co činí *takfír* proti jiným muslimům a v extrémních případech jsou dokonce schopni zabít na tomto

¹⁵⁹ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 188 – 189.

¹⁶⁰ *Fatwá*, plurál *fatawát* – nábožensky-právní stanovisko.

¹⁶¹ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 188 – 189.

¹⁶² Podle nizozemských bezpečnostních úřadů se dostal Abu Suhajb do konfliktu se syrským Muslimským bratrstvem a z tohoto důvodu uprchl v roce 1989 do Nizozemska. (Zdroj: WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 189.)

¹⁶³ Nadace byla založena, podle bezpečnostních úřadů, na základě příspěvků ze Saudské Arábie. Měla by být podle expertů misionářsky zaměřena a v otázce násilí by měla mít odmítavý postoj. Řadí se k politicky orientovanému mainstream-salafismu.

¹⁶⁴ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 189.

základě člověka, by podle jeho názoru v žádném případě neměli být označováni jako salafisté. Klade velký důraz na to, aby se mezi takovými extremisty a „pravými“ salafisty rozlišovalo.¹⁶⁶

Na internetových stránkách uvádí, že nenáleží k žádné politické straně, sektě, násilným teroristickým skupinám, ani povstalcům. Islám chápou jako celek a skrze *da'wu* se snaží apelovat na lidstvo a to bez rozdílů kultury, barvy pleti nebo rasy. Jejich cílem je snaha o správné pochopení islámu, poukázání na skutečný smysl života, který vidí v praktikování *tawhídu*, správném chápání Koránu a *sunny*, varování muslimů před *širk* a *bid'a*, vzdělávání muslimů a další.¹⁶⁷

V ideologických otázkách se řídí podle jordánského učence al-Albáního a jeho dřívějších studentů, syrského, v Saudské Arábii žijícího, učence ^cAdnána Ibn Muhammada al-^cAr^cúra,¹⁶⁸ od kterého získal islámské vzdělání. Dabbagh stejně jako al-Albání vyznává názor, že by muslimové měli dojít k autentickému islámu nejprve pouze pomocí *tasfíji* a *tarbíji*, a pak se začít organizovat v politických záležitostech. V roce 2011 však prohlásil, že vyjadřování se k politickým tématům není v jeho kompetenci a zaměřil se především na náboženské vzdělání muslimů a *da'wu* směřující k nemuslimům.¹⁶⁹

Džihádističtí salafisté se odvolávají na medínské *súry*, které za určitých podmínek ospravedlňují použití násilí jako prostředek obrany islámu a k šíření jejich náboženství. Však podle názoru Dabbagha jsou tyto *súry* nepoužitelné v kontextu vztahujícímu se k Německu. V otázce občanské války v Sýrii se

¹⁶⁵ Landesamt für Verfassungsschutz – Freistaat Sachsen. Beitrag aus: „Sächsischer Verfassungsschutzbericht 2011“ [online]. 2012. [cit. 12. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.verfassungsschutz.sachsen.de/download/2011_AEX-Verdachtsfall_IGS-AM.pdf.

¹⁶⁶ DABBAGH, H. *Sheikh Dr. Hassan Dabbagh – Im Rausch des Takfir!* In: Youtube [online]. Zveřejněno 22. 11. 2011 [vid. 12. 4. 2016]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=9EmzNDfnP_8.

¹⁶⁷ As-Islaam. [online]. 2006 [cit. 13. 4. 2016]. Dostupné z: http://salaf.de/service/service_ueber_uns.html.

¹⁶⁸ Al-^cAr^cúr emigroval ze Sýrie roku 1982 po potlačení vzpoury Muslimského bratrstva do Saudské Arábie. Kombinoval puristicky-salafistický směr s politickou strategií v boji proti syrskému režimu, kterou podporoval náboženskou polemikou proti *š'itům* a *Alawitům*. Kromě al-^cAr^cúra se Dabbagh učil od rektora univerzity Umm al-Qurá v Mekce. (WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 189.)

¹⁶⁹ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 189.

Dabbagh stavěl na stranu *Svobodné syrské armády* a vyzýval německé muslimy k poskytnutí finančních příspěvků na jejich podporu, ale s účastí zahraničních muslimů v tamějším *džihádu* nesouhlasil.

Nemuslimům předpovídal, jako i ostatní salafističtí kazatelé, život v pekle. Zároveň však všechny muslimy nabádal k tomu, aby žili s nemuslimy v přátelském prostředí a chovali se k nim zdvořile. Nemuslimy považoval za důležitou cílovou skupinu své *da'wy* a doporučoval svým stoupencům, aby je oslovovali „lidmi, kteří nejsou muslimové“. Na svých přednáškách před muslimským publikem používal však pojem *kuffár* - nevěřící. Apeloval na muslimy, aby si byli neustále vědomi své islámské identity a od těchto nevěřících a nepraktikujících muslimů se distancovali. V jeho přednáškách a seminářích se vůči nemuslimům nevyskytoval nepřátelský postoj, který lze nalézt v propagandě radikálních německých politických kazatelů, jmenovitě například kazatelů skupiny *Die wahre Religion* a *DawaFFM*.¹⁷⁰

Víra muslima se podle Dabbagha skládá ze slova, činu/skutku a víry v srdci. Víra by se mohla postupně ztrácet nebo získávat na základě dobrých či špatných skutků, nebo by mohla zcela vymizet. Muslim, který svou víru prezentuje pouze navenek, by se mohl stát nevěřícím, pokud by to tak necítil i ve svém srdci. V této věci následuje Dabbagh školu Ibn Hanbala a jasně se distancuje od školy *Murdži'a*, podle které skutky nejsou součástí víry, a pouze Bůh může soudit víru muslima.¹⁷¹ Odmítá tvrzení, že hlavy islámských států, které nevládnou zcela ve jménu *šarí'y*, by byly vyloučeny z islámu. Podle Dabbagha koránský verš: „...*Nebojte se lidí, nýbrž bojte se Mne a nekupujte za Má znamení věci ceny nicotné! Ti, pak, kdož nesoudí podle toho, co seslal Bůh, jsou nevěřící.*“ (5:44),¹⁷² kterým často legalizují džihádisté násilný boj proti vládcům, kteří nevládnou výhradně na základě *šarí'y*, není veršem, který by násilí proti nim ospravedlňoval.

¹⁷⁰ Ibid, s. 190.

¹⁷¹ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 190.

¹⁷² *Korán*. Přeložil Ivan Hrbek, s. 606.

Podle Dabbagha by měl každý muslim učinit své jednání na základě Koránu a *sunny*. Pokud tak neudělá, neměl by být označen hned za nevěřícího. Jeho čin by se měl důkladně prošetřit a zjistit, jaké byly jeho důvody, proč tomu tak neudělal.

Dabbagh, stejně jako al-Albání a další purističtí učenci, rozlišují mezi „malou bezbožností“ (*kufr askar*) nebo „bezbožností činů“ (*kufr al-amali*) a „velkou bezbožností“ (*kufr akbar*) nebo „bezbožností přesvědčení“ (*kufr al-i'tiqádí*). Dabbagh vysvětluje, že muslim se stane nevěřícím, pokud nepředloží žádné omluvné vysvětlení pro svá neislámská slova či jednání. Dotyčná osoba by nejprve měla být poučena o své chybě a pak by jí měl být dán prostor k vyjádření lítosti. V určitých situacích by se měl brát ohled například na špatně vyložený verš nebo na nedávnou konverzi, však podmínka je taková, že každý muslim by měl být obeznámen s tím, co je *harám* (zakázané) a co *halál* (povolené).¹⁷³

Vládnutí a souzení jinými zákony než těmi od Alláha by mělo být považováno podle Dabbagh jako *kufr askar*. Však pokud by panovník byl upozorněn islámskými učenci, že nevládne podle božího zákona, a on by na svém postoji nic nezměnil, tak by byl označen jako *kufr al-i'tiqádí* a omluvné důvody, proč tomu tak činí, by nebyly brány v potaz. I přesto, že by se zachoval jako „nevěřící“, by byl prohlášen za hříšníka, muslimem by však zůstal i nadále.¹⁷⁴

I přesto, že nehlásá násilí na veřejnosti, tak je v kontaktu se salafisty po celém Německu a to i s okruhem lidí, který se řadí k džihádistickému proudu. Velmi blízký a přátelský vztah měl s Dr.Adlym Attárem, zakladatelem džihádistického spolku Multi-Kultur-Haus. Kontakt udržoval s džihádistickou

¹⁷³ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 191.

¹⁷⁴ Ibid, s. 192.

scénou v okolí města Ulmu ve spolkové zemi Bádensku-Württembersku a dalšími.¹⁷⁵

7.2 2. fáze: 2005 – 2011

Přibližně od roku 2005 se v Německu činnost salafistů začala zesilovat. Mladá generaci v Německu narozených kazatelů se v této době zaměřuje především skrze misijní činnosti na nemuslimy. V důsledku toho se zvyšuje počet nově přijatých konvertitů k této fundamentální formě islámu. Mezi nejpopulárnější kazatele se řadí Pierre Vogel, německý konvertita narozený roku 1978. Vogel se narodil jako protestant a navštěvoval katolickou školu.¹⁷⁶ S islámem se potkával již od dětských let, kdy se stýkal s muslimy stejného věku. V pozdějším věku nenalezl v Bibli odpovědi na základní existenční otázky a svou víru v boha začal zpochybňovat. Odpovědi hledal dokonce i v buddhismu, ale byly pro něj nedostačujícími. O islám se začal více zajímat poté, co poznal člověka, který byl členem politické strany *Christliche Mitte*¹⁷⁷, který se o islám vyjadřoval v dosti negativní světle. Vogel i přesto, že jeho vědomosti o islámu nebyly moc velké, se mu snažil argumentovat a to jej přivedlo k následnému studiu islámu a čtení Koránu, ve kterém odpovědi na své otázky našel.

Roku 2001 konvertoval k islámu a v současné době je znám pod jménem Abú Hamza.¹⁷⁸ Jeho konverze k islámu mu přivodila několik zásadních změn v životě. Zanechal boxerské kariéry, ve které měl velmi dobře našlápnuto, oženil se a změny se projevíly také na jeho zevnějšku. Nechal si narůst plnovous a začal nosit typický arabský oděv.¹⁷⁹ V roce 2004 se rozhodl začít

¹⁷⁵ HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 49 – 50 [online]. 2011 [cit. 12. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chatter/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

¹⁷⁶ V letech, kdy navštěvoval klášterní školu, se začal více zajímat o náboženská témata. Jeho zájem směřoval především k biblickým příběhům. (Zdroj: LINDOW, A. *Salafismus in Deutschland*, s. 15.)

¹⁷⁷ Politická strana *Christliche Mitte* byla založena roku 1988 a součástí jejich politického programu je například protest proti výstavbě mešit. (Zdroj: Christliche Mitte. [online]. [cit. 28. 4. 2016] http://www.christliche-mitte.de/index.php?option=com_content&view=article&id=14&Itemid=27).

¹⁷⁸ V překladu otec Hamzy.

¹⁷⁹ LINDOW, A. *Salafismus in Deutschland*, s. 18.

studovat na univerzitě *Umm al-Qurá* v Mekce. Studia však kvůli zdravotním komplikacím své dcery zanechal a v roce 2005 se vrátil zpět do Německa.¹⁸⁰ V témže roce se poznal s kazatelem palestinského původu Abu Nagiem,¹⁸¹ který ho pozval do mešity v Kolíně, aby přednášel na téma muslimských šátků. Na základě této zkušenosti se stal Vogel členem skupiny *Die Wahre Religion*,¹⁸² kterou v tom samém roce Nagie založil. V tomto období se Vogel zařadil mezi nejvýraznější osobnosti německého salafismu a stal se mediálně velmi známým. Vogel s Nagiem začali spolupracovat na šíření salafistických myšlenek a to skrze nespočetné množství videí zveřejňovaných na internetu, zaměřujících se na *da'wu*. Zprvu využívali internetové stránky *islam-web.info* a v roce 2006 založili nové internetové stránky pod názvem *diewahrereligion.de*.¹⁸³

V tom samém roce se vrátil zpět do Německa absolvent islámské univerzity v Mekce a syn zakladatele islamistické skupiny *Milli Görüs*, Muhammad Ciftci, který nastrádal první zkušenosti jako kazatel v Saudské Arábii. Založil *Islámské vzdělávací a kulturní centrum* v Braunschweigu v Dolním Sasku. O rok později vznikla nezávisle na centru islámská škola, která se inspirovala studijním plánem Islámské univerzity v Medíně.¹⁸⁴

Od roku 2006 byly v hojné míře zakládány různé spolky, islámská centra, mešity, islámská nakladatelství, online-diskuze, což umožnilo různým kazatelům prezentovat svůj výklad „správného islámu“. Svojí intenzivní *da'wa*-kampaní získávali nezanedbatelný počet nových příznivců nejen z řad nepraktikujících muslimů, ale také nemuslimů konvertujících k islámu.

Nagie chtěl přilákat především mladé lidi. Zvolení internetu, jakožto média pro mladé, v dnešní době velmi dobře přístupném a hojně využívaném,

¹⁸⁰ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 196.

¹⁸¹ Nagie se narodil v roce 1964 v uprchlickém táboře v pásmu Gazy a do Německa přijel ve svých 18 letech za studiem elektrotechniky. Víru nebral zpočátku příliš vážně. O islám se začal více zajímat až v pozdějším věku. Začal pilně studovat Korán a našel porozumění právě v salafistickém směru islámu. (Zdroj: WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 201-202.)

¹⁸² V překladu - Pravé náboženství - dále uváděno ve zkratce DWR.

¹⁸³ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 196.

¹⁸⁴ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 197.

bylo pro jeho záměr tou nejlepší volbou. *Die wahre Religion* se od jiných muslimských spolků lišilo v tom, že při svých misijních akcích využívali německého jazyka. Díky tomu si získávali příznivce nejen z řad muslimů, jejichž rodiče pocházeli z muslimských zemí a mluvili arabsky, ale také mezi Němci. Na svých stránkách zveřejňovali videa a přednášky z islámských seminářů, které organizoval Nagie spolu s Vogelem. Během velmi krátké doby získali mnoho nových příznivců. Jejich stránky navštívilo v průběhu 18 měsíců až na 5 miliónů návštěvníků.¹⁸⁵

Skupina *Die wahre Religion* se od roku 2008 postupně stávala více a více radikální. Radikální směr Nagieho se projevuje především ve výkladu *takfíru*, na který má Vogel zcela jiný názor.¹⁸⁶ Vogel s výroky Nagieho nesouhlasil, označil je za neakceptovatelné a v roce 2008 vydal proti němu prohlášení. Byl si nejspíš vědom toho, že se jedná o výroky džihádistické a že by mohly mít trestněprávní následky. K radikálním názorům Nagieho se připojili Said El Emrani (Abú Dujana) a Brahim Belkaid (Abú Abdullah), kteří po rozdělení Vogela a Nagieho začali více vystupovat ve videích *Die wahre Religion*. Radikalizaci *Die wahre Religion* potvrdilo v roce 2010 vystoupení na islámském semináři Denise Cusperta (Abu Maleeq). Bývalý rapper tam přednesl *našíd*,¹⁸⁷ ve které zpívá, že Západ vede proti muslimům válku a že by se muslimové měli probudit a bránit se. *Našíd*¹⁸⁸ byl poslechnut například i od Usámy bin Ládina a Ajmana Zawáhirího.¹⁸⁹

Radikalizace *Die wahre Religion* se projevila tím, že začali spolupracovat se skupinami razící džihádistický směr islámu. Její kazatelé začali být od roku 2009 v kontaktu s Abu Walídem, britským džihádistickým salafistou, pocházejícím z kruhů kolem radikální islamistické skupiny Islam4UK, která byla

¹⁸⁵ BAEHR, D. *Dschihadistischer Salafismus in Deutschland*, s. 237.

¹⁸⁶ BAEHR, D. *Dschihadistischer Salafismus in Deutschland*, s. 237.

¹⁸⁷ Druh islámské vokální hudby s náboženským textem.

¹⁸⁸ *Našíd*. *Ex Deso Dogg – Abu Maleeq – Nasheed 2011*. In: Youtube [online]. Zveřejněno 4. 7. 2012 [vid. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=FmpaKaWKSkc>.

¹⁸⁹ BAEHR, D. *Dschihadistischer Salafismus in Deutschland*, s. 237 – 238.

v roce 2010 zakázaná.¹⁹⁰ Otázka *takfíru* rozdělila politický směr německého salafismu na dva tábory, na mainstream-salafisty následující v otázkách *takfíru* puristické salafisty, především al-Albáního a Ibn Baze a radikální politické salafisty.¹⁹¹

Vogel nejprve důvod rozchodu s Nagie nekomentoval, později však kritizoval Nagieho za jeho názory právě v otázce *takfíru*. V této době se stal Vogel velmi uznávaným německým kazatelem na internetu. V roce 2009 se Vogel spojil se Svenem Lau a Muhammadem Ciftci, který do té doby působil ve městě Braunschweig, a založili spolek a stejnojmenné internetové stránky pod názvem *Einladung zum Paradies*.¹⁹² Ke spolku se ještě tentýž rok připojila další salafistická skupina *Boot der Rettung*,¹⁹³ působící kolem mešity *as-Sunah* v Mönchengladbachu.¹⁹⁴ Tento spolek se prezentoval jako umírněný protipól násilného salafismu. Často na svých přednáškách Vogel zmiňovat témata jako výhody a pravost islámu, vyvracení křesťanské doktríny a varování peklem, které se objevovaly i na internetu saudských a transnacionálních *da'wa*-organizací jako například *islamhouse.com* a to v různých cizích jazycích.¹⁹⁵

Vogel v té době spolupracoval převážně se Svenem Lau, známým jako Abú Adam. Ten proslul svým velmi emotivním kázáním, při kterém on i jeho posluchači častokrát dokonce až pláčou. Když v roce 1999 Sven Lau konvertoval k islámu, začal studovat a postupně poznávat i jeho různé proudy. Do kontaktu přišel s členy skupiny *Millî Görüş*, se súfisty a se skupinou tablighí *džamá'a*, kteří jej však dost zmátli, neboť se velmi lišili ve své náboženské praxi. Začal se zajímat o to, jak má praktikovat islám v jeho autentické podobě.

¹⁹⁰ Walíd založil také internetové stránky *salafimedia.com*, kde byly zveřejňovány přednášky různých džihádistických salafistů, jmenovitě například Anwara al-Aulaqí a Abú Hamzy al-Masrí. Charakteristické pro směřování stránek byly články, které nabádaly k ozbrojenému džihádu.

¹⁹¹ WIEDL, N. *Geschichte des Salafismus in Deutschland*, s. 423.

¹⁹² V překladu – Pozvání do ráje – dále uváděno ve zkratce EZP.

¹⁹³ V překladu – Záchranný člun.

¹⁹⁴ WIEDL, N. *Geschichte des Salafismus in Deutschland*, s. 423.

¹⁹⁵ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 193.

Později navštěvoval různé islámské semináře, které mimo jiné vedl například Hassan Dabbagh.¹⁹⁶

V roce 2004 vykonal poprvé pouť do Mekky a krátce poté se seznámil s Pierrem Voglem. Na něm si váží jeho nekompromisnost a odvahy bavit se na jakékoli téma bez ostychu. S ostatními muslimy začal pořádat sbírky peněz na výstavbu mešit, kde by se začal učit autentický islám. Z těchto peněz byla založena v roce 2005 mešita *as-Sunah* v Mönchengladbachu.¹⁹⁷

Od roku 2008 se zaměřoval jako kazatel na témata života mladých muslimů žijících v Německu spojených s diskotékami, alkoholem, drogami, diskriminací, kriminalitou a rodinou. Později jeho přednášky byly obohacovány dalšími tématy jako obrácení se na islám, život po smrti, život muslima v „bezvěrné“ společnosti a mnoho dalších. Po spojení se s Voglem a se spolkem *Einladung zum Paradies* se rozšířila jeho *da'wa* činnost a to po celém Německu. Pořádaly se různé akce jako pouliční oslavy a fotbalové zápasy, začaly se v hojné míře organizovat islámské semináře, na které byli často pozváni zahraniční kazatelé, a také provozovali telefonní linku, na kterou se lidé mohli dovolat a požádat je o radu. Blízko mešity si Lau zřídil obchod „ZamZam Shop“, kde kromě literatury prodával také typické salafistické oblečení.¹⁹⁸

V roce 2010 přišli s plánem, že pronajímané prostory zakoupí a vystaví tam *da'wa* centrum. Do těchto prostor by se přestěhovala také islámská škola Muhammada Ciftciho z Braunschweigu. Však proti tomuto plánu se postavili obyvatelé Mönchengladbachu. Roku 2011 byl spolek *Einladung zum Paradies* rozpuštěn a plány této výstavy tak nikdy nemohly být uskutečněny. Internetové stránky spolku zůstaly nadále aktivní, a to i přes neshody jejich členů.¹⁹⁹

¹⁹⁶ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 198.

¹⁹⁷ Ibid, s. 198.

¹⁹⁸ Ibid, s. 198 – 199.

¹⁹⁹ Ibid, s. 199.

Důvodem rozpuštění spolku bylo pravděpodobně obrácení Vogla a Svena Lau více politickým směrem oproti myšlenkám Ciftciho.²⁰⁰

Neshody mezi mainstream-salafisty a radikálními politickými salafisty zůstávají menšími než v jiných zemích. Někteří jejich stoupenci však žádali ukončení těchto nesrovnalostí a chaosu, protože by to mohlo odstrašit případné nové stoupence. Na vyvíjející tlak svých členů reagoval Vogel a Nagie tím, že v dubnu 2011 se před aplaudujícím publikem objali, a dokonce připustili, že v budoucnu by se opět mohli spojit, a tak se i stalo. Toto spojení probíhalo v době, kdy se zvyšovaly státní represe vůči salafistické misijní činnosti. Mainstream-salafisté se sice veřejně distancovali od použití násilí, veřejnosti byli však často spojováni s prohlášeními a akcemi radikálů.²⁰¹

Po znovusjednocí Vogela se spolkem *Die Wahre Religion* napsal Ciftci v emailu pro své stoupence, že se veřejně distancuje od Vogla z důvodu znovuspojení s Nagiem a změně jeho metody, která nabrala politický směr. Ciftci se soustředil na čistě náboženská témata, čímž se z velké části orientoval na saudské kvietistické kazatele.²⁰² Poté co se jeho cesta s Vogelem rozešla, se začal intenzivněji věnovat *da'wa* kampaním. Prohlásil, že skrze *da'wu* je nejjistější cesta do ráje. V mešitách a také i po internetu nabízejí zkušenosti kazatelé zdarma tréninky pro budoucí kazatele, kde je učí argumentovat a promyšleně reagovat na různé otázky, se kterými se při *da'wa*-kampani mohou setkat. Dokonce se v seminářích učí, jak správně reagovat na otázky od různých cílových skupin (ateistů, křesťanů).²⁰³

Co se týká *da'wy* směřující nemuslimům, tak v první fázi by se kazatel neměl zmiňovat o kontroverzních tématech jako *takfír* či *džihád*, spíše by se měl snažit své posluchače přesvědčit na základě vybraných veršů z Koránu, že právě islám je to pravé a spravedlivé náboženství, které dopomůže lidem ke štěstí a to na tomto i onom světě. Témata, která se objevují při prvních setkání,

²⁰⁰ Bundesministerium des Innern. *Verfassungsschutzbericht 2014*, s. 107 - 109 [online]. [cit. 21. 3. 2016]. Dostupné z: https://www.verfassungsschutz.de/de/download-manager/_vsbericht-2014.pdf.

²⁰¹ WIEDL, N. *Geschichte des Salafismus in Deutschland*, s. 424.

²⁰² WIEDL, N. *Geschichte des Salafismus in Deutschland*, s. 423.

jsou například konverze k islámu, smysl života, Korán a Bible, podstatné pozitivní informace o islámu apod.²⁰⁴

7.2.1 Pierre Vogel

Vogel se na začátku své kariéry orientoval na doktrínu saúských učenců jako je Ibn Báz a al-Albání. Na tyto učence se Vogel často odvolává jako na velké učitele současného sapfismu, stejně jako na historické autority, například Muhammada Ibn Tajmíju a Ibn Hanbala. Je toho názoru, že právní ustanovení saúských učenců by se měla vztahovat i na muslimský život v diaspoře. Tímto obhazuje svoji političtější metodu *da^ćwy* oproti striktnímu puristickému salafismu. Z tohoto důvodu vidí například pořádání protestů jako legitimní nástroj v boji proti utlačování muslimů v nemuslimské „nevěřící“ zemi.²⁰⁵

Zaměřuje se na *da^ćwu* u nemuslimů i u muslimů. Zdůrazňuje, že by se *da^ćwa* měla stejnou měrou zaměřovat jak na muslimy, tak na nemuslimy. Aby vyzval muslimy na podílení se na *da^ćwě*, tak jim hrozil, že pokud tak neučiní, tak je Bůh potrestá.²⁰⁶ Podle Vogela existuje několik cílových skupin, na které by se praktikování *da^ćwy* mělo dělat odlišným způsobem.²⁰⁷ Dělí je na nemuslimy, jmenovitě uvádí ateisty, buddhisty, hinduisty, dále pak na povrchní muslimy, na ty, kteří se například pravidelně nemodlí, nejsou ženatí, a přesto udržují styk se ženou, a pak takové skupiny v islámu, které zastávají v otázkách víry jiné stanovisko než salafistické.²⁰⁸

Jeho pohled na demokracii, kde se člověk sám může rozhodnout, „co je pro něj špatné a co dobré“, vidí Vogel jako zásadně neslučitelný s konceptem

²⁰³ WIEDL, N. *Geschichte des Salafismus in Deutschland*, s. 419.

²⁰⁴ Ibid, s. 421.

²⁰⁵ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 194.

²⁰⁶ WIEDL, N. *Geschichte des Salafismus in Deutschland*, s. 419.

²⁰⁷ Vogel pořádá pravidelně islámské semináře a velká část z nich jsou zveřejněné na internetu. K tématu jeho pojetí *da^ćwy* více na <https://www.youtube.com/playlist?list=PL23166FCBC78A5F09>. Der Dawa Kurs von Pierre Vogel. 17.4.2016.

²⁰⁸ Einführung in den Dawa Kurs – Pierre Vogel. In: *Youtube* [online]. Zveřejněno 28. 4. 2011 [17. 4. 2016]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=IBIOHKfUX_Y&list=PL23166FCBC78A5F09.

tawhídu. Trvá na tom, že každý panovník by měl vládnout na základě zákona seslaného Bohem. Panovník by neměl nechávat lidi, aby se sami rozhodli, jak budou jednat. Hlavně v otázkách, které jsou islámem striktně zakázány (*harám*). V těchto případech by měl mít panovník povinnost automaticky věci *harám* zakázat. Když by tak neučinil, mohlo by být na něho pohlíženo jako na odpadlíka od víry.²⁰⁹ V roce 2009 Vogel prohlásil, že volby však nepředstavují formu polyteismu a že demokraticky zvolený panovník, který nemůže hned *šarí'u* plně zavést, nemusí být hned považován za odpadlíka.²¹⁰

Ve vztahu k násilí zastával stejný názor jako Dabbagh, tudíž se orientoval na koránské verše z mekkánského období a prosazoval nenásilnou formu strategie *da'wy*. Do roku 2011 zřetelně odmítá politické násilí. Medínské verše, které povolují, nebo dokonce vybízejí k použití násilí, by se měly uplatnit jen pouze tehdy, když začnou být muslimové utlačováni nebo pokud by byli nějakým způsobem ohroženi. Podle jeho názoru ale neobsahují obecné dovolení použití násilí, které by mohlo být použito v dnešní situaci v Evropě, kde muslimové užívají náboženské svobody.²¹¹

Obecně se jeho vyjádření nacházejí mezi radikální a umírněnou rovinou. Z jedné strany je pro otevřenost k nemuslimům, která je pro jeho *da'wa* práci velmi důležitá, a na druhé straně vyžaduje naprosté oddělení muslimského a nemuslimského prostředí. Blízké vztahy muslima s nemuslimem, pokud se podle něj nejedná o člověka, který by případně mohl konvertovat k islámu, Vogel neupřednostňuje, a dokonce například účast muslimů na nemuslimských slavnostech odsuzuje. Na přednáškách se objevuje časté dělení na „my“ muslimové a „ti druzí“. K tomu představuje muslimy jako oběti štvance, která by mohla vést dokonce až ke genocidě, tímto vytváří pro muslimy velmi nepřátelské okolí, ale zároveň tvrdí, že každý, kdo nevyznává islám, nemusí být

²⁰⁹ Pierre Vogel – Wie steht der Islam zur Demokratie? In: *Youtube* [online]. Zveřejněno 30. 3. 2013 [vid. 26. 4. 2016]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=8NZUiQ8ehy8>.

²¹⁰ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 195.

²¹¹ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 196.

nutně nepřítel. Mezi nimi se nacházejí lidé čestní a lidé, kteří by potenciálně mohli skrze správnou metodu *daʿwy* na islám přestoupit.²¹²

7.2.2 Abú Nagie

Nagie zprvu vyznával puristický směr salafismu. Ovlivněn byl stejně jako Vogel myšlenkami Al-Albáního a Ibn Báze, ale na začátku nového tisíciletí se jeho smýšlení začalo postupně radikalizovat, což přineslo i první rozepře mezi ním a Vogelem.²¹³

Za nevěřící prohlašují Nagieho přívrženci totiž i muslimské vládce, kteří nevládnou pouze jen na základě *šarʿy*.²¹⁴ Jeho názory, za který podmínek by mohl být panovník označen jako „odpadlík od víry“, opírá Nagie o ideologii Sajjída Qutba, který označuje všechny, kteří neuznávají vládu z Boží vůle, ale řídí se zákony stvořenými lidmi, za nevěřící. Volá po svržení všech vlád a režimů takto smýšlejících, které se podle jeho názoru ocitají ve stavu *džáhilíje*. Nagie má blízko nejen k ideologii Sajjída Qutba, ale také k názorům al-Maqdisiho.²¹⁵ V radikálních myšlenkách jej podpořili další kazatelé skupiny *Die wahre Religion* a to Said El Emrani (Abu Dujana) a Brahim Belkaid (Abu Abdullah). Na spojení těchto kazatelů se v současné době nahlíží jako na zástupce salafismu džihádistického směru.²¹⁶

7.3 3. fáze: vývoj po roce 2011

Ke konci roku 2011 se stal Abou Nagie novou tváří německé salafistické *daʿwy*. Začal ve velkém měřítku realizovat a organizovat projekt *Lies!*, při kterém bylo zdarma rozdáno velké množství německých překladů Koránu pro nemuslimy.²¹⁷ Hlavními organizátory této kampaně byli členové *Die wahre Religion*. Kampaň začala na podzim roku 2011 a probíhá až do současnosti.

²¹² WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 197.

²¹³ BAEHR, D. *Dschihadistischer Salafismus in Deutschland*, s. 237.

²¹⁴ BAEHR, D. *Dschihadistischer Salafismus in Deutschland*, s. 238.

²¹⁵ Ibid, s. 238.

²¹⁶ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 201 – 202.

Tento projekt si klade za cíl přiblížit islám svým nemuslimským spoluobčanům. Německý překlad Koránu s vysvětlivkami by se měl dostat do každé domácnosti. Kampaň je pojmenovaná na základě koránské *súry Al-ʿAlaq*.²¹⁸ Zpočátku byl projekt zamýšlen pouze v kontextu Německa. Hlavním cílem bylo zprostředkovat překlad Koránu právně v německém jazyce. Později se však projekt velmi rychle rozšiřoval. Info-stánky, u kterých stáli organizátoři, kteří oslovovali kolemjdoucí lidi a krom Koránů rozdávali také různé brožury, se začaly postupně objevovat ve městech po celém Německu. Nakonec se projekt rozšířil i za hranice Německa a překlady Koránu jsou v současné době k dispozici v sedmi různých jazycích.²¹⁹ Bezpečnostní složky uvádí, že během kampaně, která je financovaná převážně z darů, bylo do prosince roku 2014 rozdáno odhadem 1,7 miliónů výtisků.²²⁰

Nagie, v té době hlavní osoba *Die wahre Religion*, se snažil pomocí této kampaně prezentovat spolek jako nenásilnou organizaci a získat tím nové členy. Při kampani byl Nagie v kontaktu s džihádistickou organizací DawaFFM, která byla založena v roce 2008 Abdellatifem Roualim ve Frankfurtu.²²¹ Politici a bezpečnostní úřady byli znepokojeni, že kazatel skupiny *Die wahre Religion*, která se přibližně od roku 2009 zradikalizovala, by mohl využít tuto akci k rozšíření své ideologie a k získání nových stoupenců.²²² Mezi muslimy, kteří pracovali na projektu „Lies!“, byli také členové džihádisticko-salafistické sítě *Millatu-lbrahim*, kteří částečně vycházeli z okolí skupiny *Die wahre Religion*.²²³

Vogel od roku 2011 přijímal postupně ambivalentní vztah v otázkách násilí. Příčinou mohly být zesílené státní represe proti *daʿwa* kampani nebo také znovuspojení s Nagiem. Začal vyžadovat pochopení pro to, že někteří

²¹⁷ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 201-202.

²¹⁸ V českém překladu se tato súra překládá jako Kapka přilnavá. Její první verš začíná slovem přednášej, do němčiny přeloženo jako *lies*.

²¹⁹ Zeměmi, kde se kampaň pořádala, je Švýcarsko, Rakousko, Francie, Španělsko, Ukrajina, Bosna a Hercegovina, Chorvatsko, Kososvo a Turecko. (Haus des Qurans. *Lies! Stiftung*. [online]. 2014 [cit. 24. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.hausdesqurans.de/>.)

²²⁰ Bundesministerium des Innern. *Verfassungsschutzbericht 2014*, s. 108 [online]. 2015 [cit. 24. 3. 2016]. Dostupné z: https://www.verfassungsschutz.de/de/download-manager/_vsbericht-2014.pdf.

²²¹ BAEHR, D. *Dschihadistischer Salafismus in Deutschland*, s. 239.

²²² WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 201-202.

muslimové reagují na kritiku islámu násilím, což předtím nevyžadoval. Od té doby se distancoval od mekkánské doby a zdůrazňoval, že prorokova *da'wa* byla v tom čase stejně silně napadána jako v dnešním Německu. Po násilných protestech v roce 2012 začal legitimizovat použití násilí proti nevěřícím na základě mediálních veršů. Vysvětluje, že zúčastnění muslimové na násilnostech se sice dopustili nějaké chyby, ale odvracení lidí od víry je horší než zabíjení.²²⁴

V jeho přednáškách a seminářích se začaly objevovat popisy *džihádu* jakožto důležité boží služby a často odkazoval na padlé mučedníky. Na rozdíl od kazatelů jako Abú Abdullah nebo členů zakázané skupiny Millatu-Ibrahim, kteří se snaží mobilizovat německé muslimy do válkou postižených oblastí jako je Sýrie, Vogel takovýto cíl nemá a ani se neztotožňuje s ozbrojeným bojem moderních džihádistických organizací.²²⁵

Vogelovy aktivity v Německu i přes znovuspojení s Nagiem v době, kdy začínala kampaň *Lies!*, trochu zesláblly. V roce 2011 odcestoval do Egypta, aby se mohl dále vzdělávat v islámu. Důvodem cesty bylo velké množství výběru tamních islámských škol, výhodné podmínky pro náboženský život odpovídající salafistickému standardu a určitá naděje v kazatele, kteří se po pádu Mubarakova režimu mohli podílet na politické přeměně státu. Vogelova ideologie, směřující do té doby pouze v německém kontextu, se změnila na globální charakter. Již nemluvil o tom, že islám musí být v Německu posílen, ale vztahoval to na celý svět. Vystupoval v egyptské televizi, na salafistických protestech, v mešitách a postupně získal na svou stranu nové stoupence. Salafisté založili politické strany a Vogel podporoval jejich angažování zveřejňováním jejich videí na svých internetových stránkách. Konkrétně politické strany *an-Núr*. Po politickém puči v červenci 2013 se od pozice strany *an-Núr*, která se začala také vojensky profilovat, obrátil a postavil se na stranu jiných salafistů, kteří podporovali prezidenta Mursího. Po vojenském puči v

²²³ WIEDL, N. *Geschichte des Salafismus in Deutschland*, s. 426.

²²⁴ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 196.

²²⁵ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 196.

červeneci roku 2013 se situace salafistů v Egyptě zhoršila, a tak Vogel dospěl k názoru, že se vrátí zpět do Německa a začal směřovat svá témata opět v kontextu Německa.²²⁶

Do Egypta chtěl v roce 2013 vyjet také Sven Lau, ale povolení vycestovat mu bylo odepřeno. Na tomto základě zintenzivnil svou *da'wa* práci v Německu. Častěji pořádal přednášky a probíhaly internetové diskuze, kde probírali problematiku narůstající islamofobie, pronásledování praktikujících muslimů a nezapomínalo se ani na výběr příspěvků do válkou postižené Sýrie.

Na začátku února 2014 navštívil Sven Lau s Vogelem opět Mönchengladbach, aby vysvětlil svoji verzi jejich dřívějšího neúspěšného projektu s výstavbou *da'wa* centra a přemístěním islámské školy. No to reagovaly různé extrémní pravicové i levicové skupiny masivními demonstracemi. Situaci musely uklidňovat policejní jednotky. V únoru 2014 byl Lau zatčen za přípravu trestního činu proti státu.²²⁷ Státní zastupitelstvo jej obvinilo ze shromažďování peněz, materiálů a transport bojovníků do Sýrie. Lau tato obvinění odmítal a v dubnu ho propustili z vyšetřovací vazby. V současné době patří Sven Lau ve vztahu k nemuslimské společnosti k mírným a ochotným kompromisu, za což je ze strany radikálnějších stoupenců poměrně často kritizován. Co se týká násilí v politickém kontextu, tak ho stejně jako Vogel odmítá, má však pochopení pro násilnou reakci muslimů proti provokacím.

V lednu 2014 započal Vogel tzv. *Deutschland-tour*. Celkem navštívil 10 měst, ve kterých se konaly jeho přednášky.²²⁸ Původně se mělo jednat o více jak 30 měst, ale účast na jeho přednáškách nebyla tak hojná a to i přesto, že je považován v současnosti za jednoho z nejvlivnějších kazatelů.²²⁹

²²⁶ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 193.

²²⁷ WIEDL, N. a C. BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*, s. 199.

²²⁸ Bundesministerium des Innern. *Verfassungsschutzbericht 2014*, s. 108 [online]. 2015 [cit. 21. 3. 2016]. Dostupné z: https://www.verfassungsschutz.de/de/download-manager/_vsbericht-2014.pdf.

²²⁹ Ministerium für Inneres und Kommunales des Landes Nordrhein-Westfalen. *Verfassungsschutzbericht des Landes Nordrhein-Westfalen über das Jahr 2014*, s. 138 [online]. 2015 [cit. 24. 4. 2016]. Dostupné z:

Situace ve spolkové zemi Severní Porýní-Vestfálsko, co se týká nárůstu stoupenců salafismu, je ze všech spolkových zemí nejdramatičtější. Tato země je považována za jedno z největších center salafistického islámu v Německu. Výroční zpráva bezpečnostních složek roku 2014 uvádí odhadovaný počet stoupenců v této spolkové zemi kolem 1900²³⁰ z celkového počtu 7000.²³¹ Města, ve kterých působí salafisté, jsou Solingen, Mönchengladbach, Bonn, Kolín a Wuppertal. Ten v současné době zažívá velký nárůst islamismu, což dokazuje útok na tamější synagogu v červenci 2014, za kterým v pozadí stál arabsko-izraelský konflikt Izraelských obranných sil a Hamásu operujícím v pásmu Gazy.²³²

Po propuštění Svena Lau z vazební věznice, navštěvoval Lau mešitu ve Wuppertalu *Darul Arqám*, která byla tentýž rok v dubnu založena Vogelem. Mešita sloužila jako místo setkávání místních salafistů. Jelikož Vogel odjel touto dobou do Hamburku získat podporu tamních salafistů, byl imámem jmenován právě Lau. Pronájem prostor mešity nebyl vzhledem k nedostatku právních povolení ohledně stavby v listopadu 2014 prodloužen.²³³

V září 2014 probíhala akce pod názvem *Scharia-Polizei*. Ve Wuppertalu se sešlo přibližně 10 salafistů z kruhu mešity *Darul Arqám*. Spolu se Svenem Lau procházeli městem v oranžových reflexních vestách, aby přiměli „špatně

https://www.mik.nrw.de/fileadmin/user_upload/Redakteure/Verfassungsschutz/Dokumente/VS-Berichte/aktuell.pdf.

²³⁰ V roce 2011 tomu bylo 500 z celkového počtu 3800, v roce 2012 se k salafismu hlásilo 1000 stoupenců z celkového počtu 4500 a v roce 2013 to již bylo 1500 stoupenců z celkového počtu 5500 z celého Německa. (Zdroj: Ministerium für Inneres und Kommunales des Landes Nordrhein-Westfalen. *Verfassungsschutzbericht des Landes Nordrhein-Westfalen über das Jahr 2014*, s. 21 [online]. 2015 [cit. 24. 4. 2016]. Dostupné z:

https://www.mik.nrw.de/fileadmin/user_upload/Redakteure/Verfassungsschutz/Dokumente/VS-Berichte/aktuell.pdf.)

²³¹ Ministerium für Inneres und Kommunales des Landes Nordrhein-Westfalen. *Verfassungsschutzbericht des Landes Nordrhein-Westfalen über das Jahr 2014*, s. 21 [online]. 2015 [cit. 24. 4. 2016]. Dostupné z: https://www.mik.nrw.de/fileadmin/user_upload/Redakteure/Verfassungsschutz/Dokumente/VS-Berichte/aktuell.pdf.

²³² Ibid, s. 134.

²³³ Ministerium für Inneres und Kommunales des Landes Nordrhein-Westfalen. *Verfassungsschutzbericht des Landes Nordrhein-Westfalen über das Jahr 2014*, s. 139 [online]. [cit. 24. 4. 2016]. Dostupné z: https://www.mik.nrw.de/fileadmin/user_upload/Redakteure/Verfassungsschutz/Dokumente/VS-Berichte/aktuell.pdf.

praktikující“ muslimy následovat správnou cestu.²³⁴ Strážci veřejné morálky, jak se sami nazývali, rozdávali letáčky na pěších zónách, před diskotékami a hernami a chtěli ostatní muslimy od návštěv těchto míst odradit.²³⁵ Tato akce rozpoutala celoněmecký rozruch, a dokonce byl svolán zvláštní sraz všech spolkových ministrů vnitra. Od této akce se několik islámských organizací distancovalo, dokonce i spolek spadající pod mešitu ve Wuppertalu. Úřady zahájily proti zúčastněným této akce policejní vyšetřování, ale i přesto Lau vnímal celou akci jako obrovský úspěch. Celá akce byla podle jeho slov organizována proto, že chtěla na sebe upozornit. V té době byla návštěvnost mešit slabší a touto akcí se účast opět zvedla.²³⁶

Další násilnosti se objevily v srpnu a říjnu roku 2014, kdy probíhaly pouliční boje mezi Kurdy a salafisty. Nepokoje byly v Hamburku, ve městě Celle v Dolním Sasku a v Herfordu v Severním Porýní-Vestfálsku.²³⁷ Policie musela použít proti útočníkům vodní děla a zabavila jim tyče a mačety. Kurdové reagovali na obléhání syrského města Kobaní na syrsko-tureckých hranicích Islámským státem a požadovali efektivnější pomoc ze strany států Severoatlantické aliance v tamním boji Kurdů proti džihádistickým milicím.²³⁸

²³⁴ Ibid, s. 140.

²³⁵ Westdeutsche Zeitung. *Wuppertals Polizei will sich von Salafisten nichts bieten lassen*. [online]. 2014 [cit. 24. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.wz.de/lokales/wuppertal/wuppertals-polizei-will-sich-von-salafisten-nichts-bieten-lassen-1.1734402>.

²³⁶ Handelsblatt. *Der Scharia – Polizei*. [online]. 2014 [cit. 24. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.handelsblatt.com/politik/deutschland/sven-lau-der-scharia-polizist/10669532.html>.

²³⁷ Bundesministerium des Innern. *Verfassungsschutzbericht 2014*, s. 107-109 [online]. [cit. 21. 3. 2016]. Dostupné z: https://www.verfassungsschutz.de/de/download-manager/_vsbericht-2014.pdf.

²³⁸ Frankfurter Allgemeine. *Kurden und Salafisten liefern sich Strassenschlacht*. [online]. 2014 [cit. 24. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.faz.net/aktuell/politik/hamburg-kurden-und-salafisten-liefern-sich-strassenschlacht-13195830.html#/elections>.

8 VÝVOJ DŽIHÁDISTICKÉHO SALAFISMU V NĚMECKU

Džihádističtí salafisté, kteří jsou v Německu pozorováni Spolkovým úřadem pro ochranu ústavy, mají velmi blízko k transnacionálnímu džihádistickému salafismu a obhájcům „globálního džihádu“. Zejména pak k *al-Qá'idě* a dalším odnožím a podobným skupinám této organizace.²³⁹ V Německu se určité skupiny, inspirované salafistickými myšlenkami, připojily ke globálnímu džihádu. Jmenovitě se jedná například o členy spolku *Multi-Kultur-Haus*,²⁴⁰ který byl v roce 2005 zakázán, nebo o členy spolku *Islamische Informationszentrum*²⁴¹ sídlícího ve městě Ulm/Neu Ulm, jehož činnost byla zakázána v roce 2007. V této souvislosti bych neměla opomenout zmínit skupinu *Sauerland - Gruppe*, která připravovala v Německu teroristické útoky. Od roku 2009 byl zjištěn narůstající počet osob cestujících směrem do Afghánistánu a Pákistánu, kde podstupují teroristické výcviky.²⁴² Existenci těchto osob a skupin dokládají četná videa z Afghánistánu nebo Pákistánu, kde mladí muži původem z Německa hrozí teroristickými atentáty.

Takto orientovaní salafisté představují v Německu pouze menšinový proud, který se nezaměřuje na misijní činnost, ani na politické aktivity. Od politických salafistů, i přes to, že sdílejí ty samé ideologické základy, se liší především ve své zvolené strategii, kterou chtějí dosáhnout svých cílů.²⁴³ V tomto proudu salafistů hraje důležitou roli otázka *takfíru*, skrze který označují všechny své ideologické nepřátele za nevěřící a za nepřátele islámu, a tím si nábožensky legitimizují použití násilí jak na muslimské vládcy²⁴⁴, tak částečně i na západní cíle²⁴⁵. Stoupenci tohoto hnutí jsou ovlivněni džihádistickou ideologií

²³⁹ *Al-Qá'ida v Iráku, al-Qá'ida v islámském Maghrebu, al-Qá'ida na Arabském poloostrově*, Islámská džihádská unie, *Islámské hnutí Uzbekistán, Deutsche Taliban Mujahidin*.

²⁴⁰ Dále uváděn pod zkratkou MKH.

²⁴¹ V překladu Islámské informační centrum. Dále uváděno jako IIZ.

²⁴² Bundesamt für Verfassungsschutz und Landesbehörden für Verfassungsschutz. *Salafistische Bestrebungen in Deutschland*, s. 8-9.

²⁴³ *Ibid*, 8 – 9.

²⁴⁴ *Ibid*, s. 9.

²⁴⁵ WIEDL, N. *Geschichte des Salafismus in Deutschland*, s. 415.

palestinsko – jordánského ideologa Abú Muhammada al-Maqdisího stejně jako konceptem absolutní boží suverenity Sajjida Qutba.²⁴⁶

Reprezentanti tohoto proudu byli zprvu aktivní především na internetových stránkách, v mešitách a privátních bytech. Od roku 2010 však kooperují se skupinou *Die Wahre Religion* a zaměřují se na šíření své ideologie mezi muslimy.

8.1 Počátky džihádismu v Německu

Džihádisté z různých zemí Blízkého východu začali proudit do Německa před pronásledováním tamních bezpečnostních úřadů již během 80. let 20. století. K nárůstu jejich počtu v Německu dopomohla také válka v Bosně a Hercegovině, probíhající na počátku 90. let. To vše zapříčinilo, že během 90. let začali džihádisté budovat v Německu rozsáhlou síť kontaktů. Začali organizovat pravidelná setkávání, na které se sjížděli džihádisté i z okolních sousedských států, která se konala ve městech Hamburku, Freiburgu, Neu-Ulm a Bonnu.²⁴⁷ V 90. letech se objevovala islámská radikalizace jen v ojedinělých případech, ale postupně sílila na intenzitě.

Jedním z prvních případů radikalizace byl případ *Christiana Manfreda Ganczarskiho*.²⁴⁸ *Ganczarski* se narodil v Polsku silně nábožensky založeným rodičům německého původu.²⁴⁹ Působil v mešitě v Mülheimu, kde se seznámil s další konvertitkou, kterou si vzal za ženu. Oba vyznávali radikální salafistické myšlenky.²⁵⁰ Seznámil se saúdským lékařem *Nadímem Iljássem*, zakládajícím členem zastřešující organizace německé islámské komunity - *Zentralrat der*

²⁴⁶ Ibid, s. 415.

²⁴⁷ BAEHR, D. *Dschihadistischer Salafismus in Deutschland*, s. 232.

²⁴⁸ HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 10 [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chat/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

²⁴⁹ Roku 1976 se odstěhovali do Německa. V 80. letech se zapojil do drobných kriminálních činů a byl odsouzen za krádež a užívání drog. K islámu ho přivedl jeho spolupracovník ve firmě, který pocházel z Tuniska. Na jeho doporučení přečetl Korán a v roce 1986 konvertoval k islámu.

²⁵⁰ PIPER, G. *Al-Qaida und ihr Umfeld in Deutschland - Who's Who?*, s. 56 [online]. 2008 [cit. 12. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.bits.de/public/pdf/Al-Qaida_und_ihr_Umfeld_in_Deutschland.pdf.

Muslime in Deutschland.²⁵¹ Iljás mu zprostředkoval stipendium na univerzitě v Saúdské Arábii, kam *Ganczarski* odcestoval roku 1992.²⁵² Po jeho návratu ze Saúdské Arábie se jeho zájem o džihád ještě zintenzivnil. Do kontaktu se dostal s *Muhammadem Waladem Saláhím* připojeným na síť *al-Qá'idy*.²⁵³ *Ganczarski* podniknul v letech 1999 až 2002 několik cest do afghánského Kandaháru, kde byl v kontaktu s hlavními členy *al-Qá'idy* včetně *Usámy bin Ládina*. K zatčení *Ganczarskiho* německé úřady dlouhou dobu neměly dostatek důkazů, až po sebevražedném atentátu v Tunisku na ostrově Džerba,²⁵⁴ kde se zavraždil *Nizár Nawar*, se ukázalo, že byli ve spojení. Začalo tedy pronásledování *Ganczarskiho* a to nejen ze strany Německa. Na jeho dopadení se podílely také USA, Francie a Saúdská Arábie. Odsouzen byl v únoru 2009 k 18 letům vězení. Je považován za prvního z Německa pocházejícího konvertitu k islámu, který se dostal do samotného jádra *al-Qá'idy*. Jeho radikalizace probíhala postupně a to po dobu 10 let. V současné době vývoj radikalizace jedince může proběhnout již dokonce během několika měsíců.²⁵⁵

Průběh radikalizace v 90. letech byl pomalý z důvodu ne tak rozvinuté salafistické sítě, která v současnosti zprostředkovává konverze, náборы nových členů, radikalizaci v rámci jednoho prostředí pod záštitou jednoho islámského „průvodce“. Další důvod pomalé radikalizace byl také nedostatek internetové propagandy, která slouží v dnešní době jako hlavní prostředek k nabírání

²⁵¹ V překladu - *Ústřední rada muslimů v Německu*. Tato organizace se snaží prosadit výuku islámu na státních školách a lepší informovanost společnosti o islámu. Více o této organizaci doporučuji: Klapetek, M. *Muslimské organizace v Německu, Rakousku a Švýcarsku*, s. 72-74. Nebo též na internetových stránkách *Zentralrat der Muslime in Deutschland*. [online]. [cit. 25. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.zentralrat.de/>.

²⁵² Jeho studium muselo být předběžně ukončeno a to z důvodu jeho nedostatečné úrovně arabského jazyka.

²⁵³ Muhammad Walad Saláhí přijel do Německa v roce 1988 za studiem a později se připojit k džihádu v Bosně. Od roku 2002 je vězněn ve věznici pro osoby podezřelé z terorismu Guantánamo.

²⁵⁴ Nawar spáchal sebevražedný útok v dubnu roku 2002 na ostrově Džerba, kde vjel s cisternovým vozem s plynem do židovské synagogy a havaroval tam. Při útoku zemřelo 21 lidí z toho 14 Němců. (Zdroj: PIPER, G. *Al-Qaida und ihr Umfeld in Deutschland – Who's Who?*, s. 56. [online]. 2008 [cit. 12. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.bits.de/public/pdf/Al-Qaida_und_ihr_Umfeld_in_Deutschland.pdf.)

²⁵⁵ HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 10 – 13. [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chatter/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

nových členů pro globální *džihád*. Samozřejmě existují ale i případy rychlé radikalizace mimo rozsáhlou salafistickou síť a internetovou propagandu.²⁵⁶

8.2 Multi-Kultur-Haus a Islámské informační centrum

V druhé polovině 90. let se centrem *džihádismu* stala města Ulm a Neu - Ulm, ležící na řece Dunaji na hranici spolkové země Bavorska a Baden Württemburska. Za vznikem centra MKH stál egyptský lékař Dr. Adly al-Attar. Spolu s Ramezem Alym založili tuto organizaci v roce 1996. Členy spolku se stávali mladí muži většinou narozeni nebo vychováni v Německu. MKH měl ve své vrcholové fázi kolem 40 členů.²⁵⁷ Mešita MKH nesloužila pouze k náboženským účelům, ale také jako politické jádro a místo setkávání a řešení problémů. Poskytovala infrastrukturu pro následné rozvinutí salafistické scény a její radikalizaci, usnadňovala aktivní nábor jak nových konvertitů, tak vyzývala muslimy k aktivnímu boji. Centrum zahrnovalo muslimy různých národností, a z tohoto důvodu probíhaly všechny diskuze, modlitby a islámské kurzy v němčině.

Velmi důležitá je také role charismatického vůdce, který má schopnost shromažďovat lidi a vést je. Každý vůdce má vazby se zahraničními vůdci globálního džihádu. Spolek obvykle vydává své vlastní noviny, ale především se spoléhá na internetovou propagandu, kde prezentuje množství propagandistických materiálů a videí. MKH měl svého času dokonce tři charismatické vůdce najednou, byl to doktor Adly al-Attar, doktor Jahia Jusef a kratší dobu také Reda Sejám. Tito představitelé byli v kontaktu s *al-Qá'idou* a jejími dalšími přidruženými organizacemi. Plno absolventů z MKH se stalo kazateli po celém Německu, někteří jeho členové se zaměřují poze na *da'wu*, jiní podporují různé militantní skupiny. Přítomnost MKH ve městě Neu-Ulmu a jeho činnosti byly v době jeho působení na veřejnosti dosti proslulé, a tak se museli kazatelé držet dál s veřejným voláním po *džihádu* a propagacemi

²⁵⁶ HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 13 [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chat/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

džihádistických materiálů.²⁵⁸ V roce 2002 se vůdčí osobou MKH stal Jahia Jusef, který působil do té doby ve Freiburgu.²⁵⁹ Jusef pocházel z Egypta a v 70. letech působil jako student v organizaci *Egyptský islámský džihád*. V roce 1981, po atentátu na egyptského prezidenta Awara as-Sádáta, jej kvůli členství v Muslimském bratrstvu zavřeli do vězení. Později se stal členem islamistické organizace *Islámské skupiny* a z Egypta uprchnul. V Německu pobýval od roku 1988, kde vystudoval s vyznamenáním mikrobiologii a hygienu, a stal se doktorem.²⁶⁰ Své radikální myšlenky kázal v mešitě *Ibad ar-Rahman*, kde získával své stoupence, mezi nimiž byl i Reda Sajám a Aleem Násir, kteří si později založili vlastní organizace. Později navázal Jusef kontakt s Adlym al-Attarem. Žák Jusefa byl také pozdější vůdce skupiny *Sauerland-Gruppe* Fritz Gelowicz.²⁶¹

V mešitě MKH se také nacházel obchod s *halál* potravinami, oblečením, rozsáhlou knihovnou, ubytováním pro hosty a několika modlitebními místnostmi. Pořádalo se tam studium Koránu pro děti i dospělé. Zemským úřadem byl MKH považován za nepřátelský a mající agresivní postoje vůči demokracii, židovskému národu a vůbec celému Západu.²⁶² Během roku 2005 proběhlo několik prohlídek bytů jejich členů, kde našla policie velké množství publikací a nahrávek hlásajících islamistické myšlenky a ozbrojený džihád. Jejich páteční modlitby se vždy nesly v duchu masivních protestů a nenávisti

²⁵⁷ BAEHR, D. *Dschihadistischer Salafismus in Deutschland*, s. 234 - 235.

²⁵⁸ HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 26 [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chat/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

²⁵⁹ Freiburg se stal jedním z dalších center džihádismu, nachází se v Baden Württembersku poblíž francouzských a švýcarských hranic, necelých 90km od Štrasburku.

²⁶⁰ HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 14. [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chat/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

²⁶¹ BAEHR, D. *Dschihadistischer Salafismus in Deutschland*, s. 234 - 235.

²⁶² HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 14 - 15. [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chat/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

vůči demokracii a *džihád* byl prezentován jako individuální povinnost každého muslima. V prosinci 2005 byl MKH bavorským ministerstvem vnitra zakázán.²⁶³

Další známou osobou spojenou s MKH je Reda Sajám. Narodil se roku 1960 v Egyptě, kde se stal učitelem matematiky. V roce 1987 přišel do Německa a usadil se ve městě Ulm. V této době u něho nehrálo náboženství tak významnou roli, téměř žádnou. Pil alkohol, kouřil, byl prozápadně orientovaný a snažil se integrovat do německé společnosti.²⁶⁴ Roku 1994 se zapojil do *džihádu* v Bosně. Spolu s Jusefem založili nadaci *Menschen für Menschen*,²⁶⁵ díky níž zprostředkovával finanční pomoc bosenským *mudžáhidům*. Nejprve šlo pouze o finanční podporu a humanitární pomoc, později z toho vzniklo také pašování zbraní. Nejen že pomohl džihádistům v Bosně, ale dopomohl džihádistům také dostat se zpět do Německa. Při zpáteční cestě do Německa roku 1996 jej doprovázel Ramzí bin aš-Šajbah (Ramzi Binalshibh), který se stal o pět let později koordinátorem útoku 11. září hamburské buňky. V roce 1999 se přestěhoval do Saúdské Arábie, v té době byl v kontaktu s vrcholnými členy *al-Qá'idy*.²⁶⁶ Roku 2002 odjel do Indonésie a zdá se, že v té době byl Sajám nejvýše postaveným členem *al-Qá'idy* v oblasti financí na území jihovýchodní Asie. Byl zodpovědný za bombové útoky na Bali v roce 2002, při kterých zemřelo více než 200 lidí a 300 utrpělo zranění. Zatčen byl měsíc po útoku, zadržen byl ale pouze na 10 měsíců a v roce 2003 se vrátil zpět do Německa.²⁶⁷

V roce 1999 bylo založeno ve městě Ulm *Islámské informační centrum*. Vzniknul poradní sbor, který čítal 3 až 10 členů. Sbor měl každý rok rozhodovat o náboru nových stoupenců a volit předsedu spolku. Jejich pole působnosti bylo

²⁶³ HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 14. [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chat/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

²⁶⁴ HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 15. [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chat/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

²⁶⁵ V překladu – Lidé pro lidi.

²⁶⁶ Podle tvrzení Sajámovy ženy navštívil v SA Sajáma Usáma bin Ládin těsně před 11.9.

²⁶⁷ PIPER, G. *Al-Qaida und ihr Umfeld in Deutschland - Who's Who?*, s. 85 – 86. [online]. 2008 [cit. 12. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.bits.de/public/pdf/Al-Qaida_und_ihr_Umfeld_in_Deutschland.pdf.

široké, zaměřovali se jak na nenásilnou *da'wu*, tak volali po ozbrojeném *džihádu* na území Německa i v zahraničí. Na jeho vedení se podíleli členové bez rozdílu národnostní příslušnosti. Předsedou se stal Turek, místopředsedou Arab a jakýmsi „sekretářem“ německý konvertita David Mitterhuber.²⁶⁸ Mitterhuber byl jedním ze zakladatelů a později po dlouhá léta jeho hlavním předsedou a zároveň šéfredaktorem časopisu *Denk mal islamisch!* Po uzavření spolku MKH se stalo IIZ centrem „bavorského džihádu“, proti jehož členům vedlo státní zastupitelství vyšetřování z důvodu vytváření kriminálního uskupení. Na tomto základě se centrum rozhodlo svou činnost samo ukončit. V roce 2005 byl Mitterhuber pár týdnů ve vazbě, pak byl propuštěn, jeho vyšetřování bylo téhož roku ukončeno a údajně měl opustit Německo.²⁶⁹

Mitterhuber se v roce 2000 po absolvování vysoké školy přihlásil ke studiu v Medíně, kde studoval arabštinu a islámské právo. V roce 2003 se vrátil zpět do Německa a zúčastnil se kurzu na *Akademii islámských studií v Cáchách*. Akademie je součástí *Islámského centra v Cáchách*, jehož součástí je také Bilal - mešita. Akademie byla založena v roce 1981 bývalým vůdcem syrského Muslimského bratrstva Issámem al-Attárem. Mitterhuber, ovlivněn saúdským wahhábismem a ideologií Muslimského bratrstva, začal kázat v IIZ v německém i arabském jazyce. K násilnému džihádu, i přesto, že jej hlásil, moc blízko neměl. Jeho myšlenky zůstávaly pouze na ideologické rovině a sám zbraň do ruky nikdy nevzal. Však další tři členové IIZ měli k ozbrojenému džihádu již bližší vztah. Tolga Dürbin, Atila Selek a Fritz Gelowicz prošli zahraničním výcvikem pod záštitou *Islámské džihádské unie*. Selek a Gelowicz se nechvalně proslavili členstvím ve skupině *Saerland-Gruppe*, která plánovala útoky na americkou základnu v Německu a na noční kluby. Další člen IIZ Thomas Fischer se také připojil k militantnímu džihádu. Fischer se radikalizoval v salafistické scéně, v roce 2002 odešel bojovat do Čečenska, kde byl krátce po příjezdu zabit ruskými vojáky. Z dalších osob, které se radikalizovaly,

²⁶⁸ HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 18. [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chat/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

²⁶⁹ PIPER, G. *Al-Qaida und ihr Umfeld in Deutschland - Who's Who?*, s. 73 – 74. [online]. 2008 [cit. 12. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.bits.de/public/pdf/Al-Qaida_und_ihr_Umfeld_in_Deutschland.pdf.

můžeme zmínit syna Jusefa - Omara Jusefa, který odcestoval na výcvik do tábora *Laškar-e Taiba* v Pákistánu. Ten byl zatčen v roce 2004, když u něho našla policie návod na výrobu bomby.²⁷⁰

8.3 Sauerland-Gruppe

Zatímco valná většina zmíněných džihádistů se zaměřovala převážně na džihád v zahraničí, skupina *Sauerland-Gruppe* je výjimkou. Ta plánovala bombové útoky na německé cíle. Gelowicz se narodil roku 1979, jeho matka byla lékařka a otec ekonom. Na gymnáziu se potkal z Tolgou Dürbinem,²⁷¹ jehož rodina, pocházející z Turecka, vyznávala konzervativní islámské myšlení.²⁷² Rodiče Gelowicze se v roce 1992 rozvedli a on byl fascinován blízkými rodinnými vztahy v rodině Dürbina, stali se dobrými kamarády a o tři roky později, v roce 1995, konvertoval ve svých 15 letech k islámu a přijal salafistický způsob života. Kvůli špatným výsledkům ve škole a problémovému chování ji byl donucen opustit. Zaměstnanci popisují jeho chování jako konfrontační, měl potřebu být neustále středem pozornosti a měl vůdčí povahu. Kolem roku 2003 se rozhodl pro *džihád*. V roce 2004 začalo soudní stíhání MKH a jeho členové museli hledat úkryt. Gelowicz proto požádal, aby mohl odjet na semestr do Turecka. Po odchodu starší generace z MKH se vedení ujala mladší generace.

²⁷⁰ HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 19 - 20. [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chat/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

²⁷¹ Dürbin se stal jedním z předsedou spolku IIZ, shromažďoval peněžní dary a rozdělával propagandistické materiály. V roce 2006 vycestoval do Egypta, aby se naučil arabštinu. Zadržen byl policií v roce 2007, při cestě z Íránu do Pákistánu, kdy se pokoušel o cestu na falešný pas. Jeho cílem cesty mělo být Čečensko, kde se chtěl zúčastnit *džihádu*. V tiskové zprávě bylo uvedeno, že by se mohlo jednat o potenciálního sebevraždného atentátníka, ale nakonec mu v roce 2007 dali pouze peněžní pokutu. (Zdroj: HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 21).

²⁷² HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 21. [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chat/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

Po zatčení Jusefa Omara se Gelowicz staral o salafistické noviny *Denk mal islamisch!*²⁷³ Když byl v roce 2005 uzavřen spolek MKH, tak začal navštěvovat IIZ a to do té doby, než samo ukončilo v roce 2007 svou aktivitu.²⁷⁴ Prohlídky bytů členů spolku pokračovaly, a tak se Gelowicz i s jeho spolupracovníkem Atillou Selekem a dalšími členy MKH rozhodli podstoupit pouť do Mekky. Pout' organizovala islamistická organizace Milli Görüs. Během poutě poznal Gelowicz se Selekem dalšího německého salafistu Adema Yilmaze. Yilmaz přijel do Německa v 80. letech, vystřídal vícero zaměstnání a jeho posledním bylo bezpečnostní důstojník na Frankfurtském letišti. Později se začal více radikalizovat, pohyboval se v okolí dvou mešit – mešity *Tawhid* v Dietzenbachu a mešity Ansar ve Frankfurtu. Jako člen salafistického hnutí byl donucen opustit práci a věnovat se pouze svému náboženství. Začal navštěvovat islámské semináře, na kterých se diskutovalo u nutnosti *džihádu*. Gelowicz, Selek a Yimaz se stali nadšenými stoupenci *džihádu*, uvědomovali si nutnosti učit se arabštinu a bojovat za islám. Snažili se zapojit do bojů v zahraničí, nejdříve v Iráku, pak v Čečensku, ale neúspěšně. Nakonec získali kontakt na člena uzbecké Islámské džihádské unie Gofiara Salimova aka Jafera, který rekrutoval mladé salafisty. V roce 2006 se Gelowicz, Yimaz, Salek a další čtvrtý člen *Sauerland-Gruppe* Daniel Martin Schneider dostali do výcvikového tábora Mir Alí v severním Vazíristánu (Pákistán). Tam byli vycvičeni v lehkých zbraních a výbušninách. Schneider měl velké problémy vyrovnat se s výcvikem v cizím prostředí, Selek onemocněl během výcviku malárií a žloutenkou a nakonec onemocněl i Gelowicz. Z toho důvodu tehdejší vůdce *Islámské džihádské unie* Najmiddín Jalalov rozhodl, že jejich úkolem

²⁷³ HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 22. [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chat/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

²⁷⁴ PIPER, G. *Al-Qaida und ihr Umfeld in Deutschland - Who's Who?*, s. 60. [online]. 2008 [cit. 12. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.bits.de/public/pdf/Al-Qaida_und_ihr_Umfeld_in_Deutschland.pdf.

budou útoky na území Evropy. Operace budou vykonávat v Německu, v takovém prostředí, které všichni dobře znají.²⁷⁵

Po návratu do Německa začali připravovat i s dalšími salafisty útoky. Po příjezdu byli okamžitě sledováni bezpečnostními složkami. V roce 2007 odjel Selek do Turecka, aby získal výbušniny, které pašoval z Turecka a některé z Balkánu, což dokazuje spojení s tamními radikály. V roce 2007 byli zadrženi v jejich bytě, kde se našlo 700 kg peroxidu vodíku, který chtěli využít k výrobě bomby a spáchat plánovaný útok na americkou vojenskou základnu v Německu. V roce 2009 byl na Seleka vydán zatykač.

Během roku 2007 a 2008 pořádali členové Sauerland-Gruppe pravidelná setkávání, na kterých přijali další nové členy. Jeden z nově příchozích byl Cüneyit Ciftci.²⁷⁶ Narodil se v Ansbachu v Bavorsku. Jeho otec patřil mezi zakládající členy mešity v Ansbachu, která spadala pod vliv organizace Milli Görüs. Ciftci byl ve 12 letech poslán do Turecka studovat náboženskou školu. Po ukončení školy se vrátil do Německa a snažil se začlenit do běžného života. Jeho spolupracovníci ho popisují jako nijak zvláště nábožensky zaměřeného, naopak ho viděli jako moderního a prozápadního. Jeho manželka pocházela ze sekulární turecké rodiny a nechodila zahalená. Až když se po několika letech přestěhovali k jeho rodičům, tak si začala zahalovat vlasy. Postupně se myšleny Ciftciho začaly více radikalizovat. Nechtěl, aby se jeho žena scházela se svojí rodinou, a to z důvodu, že je považoval za hodně „westernizované“. I vzhledově se změnil, začal nosit islámský tradiční oděv a nechal si narůst vousy. Ciftci byl podle bezpečnostních úřadů v kontaktu se skupinou *Tablíghi Džama'at*, která v té době byla pod kontrolou německých bezpečnostních úřadů.²⁷⁷ V roce 2007 odcestoval do Aghánistánu, poté do Pákistánu do tábora Mir Ali. Odcestoval, protože jej chtěla v Německu vyslýchat policie z důvodu

²⁷⁵ HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 23 - 24. [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chatter/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

²⁷⁶ Sueddeutsche Zeitung. [online]. 2011 [cit. 31. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.sueddeutsche.de/bayern/anschlag-in-afghanistan-familienvater-gutverdiener-selbstmordattentaeter-1.264138>.

podezření napojení se na skupinu *Sauerland-Gruppe*. V roce 2008 provedl v Afghánistánu ve městě Chóšt sebevražedný atentát, při kterém zemřeli dva američtí vojáci a dva Afghánci. Islámská džiddská unie útok natočila a poslala ho německému zpravodajskému webovému portálu Spiegl-Online. Jedná se o první sebevražedný útok německého občana.²⁷⁸

Členové buňky byli odsouzeni v květnu roku 2010. Vrchní soud v Düsseldorfu je obvinil ze spiknutí za účelem vraždy, za řízenou explozi trhavy a z členství v zahraniční teroristické organizaci. Gelowitz a Schneider dostali trest 12 let odnětí svobody, Yimaz 11 let a Selek 5 let.²⁷⁹

8.4 Hamburská buňka al-Qácidy

Hamburk byl jedno z prvních měst, kde se pravidelně konala setkávání radikálních muslimů. Obzvláště hamburská mešita *al-Quds* se stala vyhledávaným centrem džihádistů. Mešita byla založena v roce 1993 a jako hlavní osoba a imám tam působil Syřan Ma'mún Darkazanlí, který měl úzké kontakty na *al-Qácidu*.²⁸⁰ Narodil se v Damašku a byl členem syrského Muslimského bratrstva. Do Německa přijel v roce 1983 a kromě syrského získal časem i německé občanství.²⁸¹ Udržoval kontakty s řadou představitelů *al-Qáidy* po celé Evropě. Valná většina z nich pocházela právě ze Sýrie, ale byli donuceni z důvodu účasti na povstání proti režimu Háfize al-Asada na přelomu 70. a 80. let zemi opustit.²⁸² Mešita se stala veřejně velmi známou po útocích z 11. září 2001, kdy bylo zjištěno, že ji využívali jako zázemí k plánování útoku

²⁷⁷ ANGEL, R. a Ch. BENARD: *Eurojihad: Patterns of Islamist Radicalization and Terrorism in Europe*, s. 88 - 89.

²⁷⁸ PIPER, G. *Al-Qaida und ihr Umfeld in Deutschland - Who's Who?*, s. 48. [online]. 2008 [cit. 12. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.bits.de/public/pdf/Al-Qaida_und_ihr_Umfeld_in_Deutschland.pdf.

²⁷⁹ Senatsverwaltung für Inneres und Sport. *Verfassungsschutzbericht 2010*, s. 20. [online]. [cit. 12. 4. 2016]. Dostupné z: <https://www.berlin.de/sen/inneres/verfassungsschutz/publikationen/verfassungsschutzberichte/>.

²⁸⁰ BAEHR, D. *Dschihadistischer Salafismus in Deutschland*, s. 233.

²⁸¹ HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 41. [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chat/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

²⁸² STEINBERG, G. *Eurojihad: On the Internationalization of Islamist Terrorism, Columbia Studies in Terrorism and Irregu*, s. 39.

samotní atentátníci. Zdá se, že Ma'mún Darkazanlí jednal jen ze zákulisí a ačkoli německé úřady po odhalení sítě napojené na Mamduha Mahmuda Salimho,²⁸³ který si odpykal doživotní trest v New Yorku²⁸⁴, byly přivedeny na stopu Darkazanlího, tak se jim nikdy nepodařilo jeho spojení s al-Qáidou dokázat.²⁸⁵

Po teroristickém útoku v září roku 2001 se ukázalo, že všichni útočníci se scházeli v hamburské mešitě. Vůdcem skupiny teroristů byl Muhammad Atta. Atta se narodil v roce 1968 v Egyptě do rodiny střední třídy, otec byl právník a inženýrský titul z architektury získal na káhirské univerzitě. V roce 1991 se v Káhiře setkal s německou rodinou, kterou požádal o pomoc, aby mohl studovat v Německu. V roce 1992 přijel do Hamburku, a dokonce začal u rodiny bydlet. Na univerzitě vynikal svou inteligencí, rozumným chováním a velmi dobrou úrovní německého jazyka. Od začátku se prezentoval jako věřící, však ne nijak fanaticky. Postupně se u něho začala čím dál víc prosazovat vůdčí úloha. V roce 1997 začal chodit do hamburské mešity *al-Quds*, kde se projevoval jako velmi charismatický, přesvědčivý a inteligentní, ale poměrně netolerantní vůči jinému náboženství. Jeho názory byly silně antisemitské, protiamerické a obhajoval násilný *džihád*. Roku 1995 se poznal Atta v hamburské mešitě s Ramzím Binalshib (Ben aš-Šibhem). Binalshibh se narodil v Jemenu a pak odjel studovat do Německa, studium ale kvůli špatným studijním výsledkům nedokončil. Velmi si spolu rozuměli a vyznačovali se velmi extremistickými myšlenkami. Binalshibh hlásal, že největší povinností každého muslima je vést *džihád* a nejlépe při něm zemřít. Navzdory své rétorice působil ale přívětivěji než Atta. V komunitě byl považován za společenského,

²⁸³ Mamduh Mahmud Salim pocházel ze Súdánu a byl elektroinženýrem. V 80. letech byl v kontaktu s Usámou bin Ládinem a zaměřoval se na transakce peněz a nákup zbraní. Hledaný byl americkými bezpečnostními úřady, protože plánoval útok na americké velvyslanectví v Hamburku. Do Německa se dostal v roce 1995 a během tří let podnikl četné cesty do zahraničí. V roce 1998 byl na základě tipu CIA chycen německou tajnou službou a vydán USA pod podmínkou, že nebude popraven. (Zdroj: PIPER, G. *Al-Qaida und ihr Umfeld in Deutschland - Who's Who?*, s. 84. [online]. 2008 [cit. 12. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.bits.de/public/pdf/Al-Qaida_und_ihr_Umfeld_in_Deutschland.pdf.)

²⁸⁴ PIPER, G. *Al-Qaida und ihr Umfeld in Deutschland - Who's Who?*, s. 84. [online]. 2008 [cit. 12. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.bits.de/public/pdf/Al-Qaida_und_ihr_Umfeld_in_Deutschland.pdf.

extravagantního, zdvořilého a velmi odvážného. V roce 1998 začali spolu s Marwanem al-Shehhim bydlet v jednom hamburském bytě. Shehhi se narodil ve Spojených arabských emirátech do rodiny místního kazatele. Absolvoval roční vojenský výcvik a pak mu byl nabídnut vojenský stipendijní program v Německu. Jeho přátelé si ho pamatují jako člověka nábožensky zaměřeného, modlíciho se pětkrát denně, který nosil západní styl oblékání. Poté co Shibbi začal společně bydlet s Attaou a Binalshibhem, se jeho myšlenky začaly rychle radikalizovat. Dalším z členů hamburské buňky byl Ziad Jarrah. Ten se narodil do bohaté rodiny v Libanonu a navštěvoval křesťanské školy. Jako ostatní usiloval o studium v Německu. Jeho známí nevěřili, že by se mohl stát islámských extrémistou. Byl proslulý tím, že navštěvovat diskotéky a pil alkohol. Jeho radikalizace se začala ukazovat již od roku 1996, kdy se více začal řídit Koránem a četl různé brožury o *džihádu*. V roce 1997 se rozhodl, že ukončí své studium zubaře a začne studovat letadlové inženýrství na hamburské technické univerzitě. Koncem roku začal navštěvovat mešitu *al-Quds*, kde se seznámil s Attou a Binalshibhem, hlavně s Binalshibhem se stali velkými přáteli. Osobou, která přesvědčila Attu, Binalshibha, Shehhima a Jarrah k „akci“, byl Muhammad Zammar, který bojoval v Afghánistánu. Na základě jeho přesvědčování se rozhodli koncem roku 1999 zanechat studentského života a věnovat se aktivně *džihádu*. Pořádali pravidelné setkávání v bytech, kde diskutovali o nutnosti vést džihád a vyznávali velmi protiamerické postoje. Skupina zahrnovala i další extrémisty, z nichž někteří se účastnili výcviku v afghánských výcvikových táborech. Jmenovitě to byl německý občan marockého původu a student elektrotechniky na hamburské univerzitě Said Bahaji, Maročan a student lékařské techniky Zakarija Essabar, další z Maroka pocházející a studující elektrotechniku Mounir al Motassadeq a Maročan, student fyziky a chemie Abdelghani Mzoudi. Na konci roku 1999 odjeli do Afghánistánu, kde se setkali s členy al-Qá'idy a slíbili jim věrnost. Důvěru si získali rekordně rychle, bez zdoluhavého testování ve výcvikových táborech. Stoupenci *al-Qá'idy* rychle poznali, že noví rekruti z Německa mají technické dovednosti, dobrou znalost

²⁸⁵ STEINBERG, G. *Eurojihad: On the Internationalization of Islamist Terrorism, Columbia Studies in Terrorism and Irregu*, s. 42. O tom více kupř. Senatsverwaltung für Inneres und Sport.

západního prostředí, a tak se nebáli přiřadit hamburské buňce nejambicióznější akci, kterou kdy *al-Qá'ida* naplánovala. Hlavním taktikem hamburské buňky se stal Atta. Po návratu skupiny do Německa se muselo jejich chování změnit, aby nepoutali na sebe pozornost. Přestali se stýkat s dalšími německými radikály, začali nosit západní oblečení a oholili si plnovous. Začali se zajímat o letecký výcvik a zařizovat si nové pasy a víza do Ameriky.²⁸⁶ Vše proběhlo podle jejich plánu a útok z 11. září roku 2001 se zapsal do historie jako ten nejtragičtější den Spojených států amerických. Mešita al-Quds, později přejmenovaná na Masdzid Tajiba, byla v roce 2010 zavřena z důvodu podezření obnovení džihádistických aktivit.²⁸⁷

8.5 Akademie krále Fahda v Bonnu

Dalším městem, velmi atraktivním pro džihádisty, se stal Bonn. V roce 1995 byla na předměstí Bonnu otevřena Akademie krále Fahda, ve které byli po dlouhý čas trpěni radikální kazatelé. Akademie spadá pod přímou kontrolu saúdskoarabského velvyslanectví v Německu. Roku 2003 zjistili bezpečnostní úředníci, že tamní imám vyzval své publikum několikrát k džihádu, k nenávisti vůči židům a křesťanům. Dlouhá léta si německá školní inspekce nevšimla, že tamní děti se učí podle vzoru saúdských osnov a pouze ze saúdských školních učebnic.²⁸⁸ Úředníci chtěli akademii zavřít, ale v rámci udržení dobrých mezinárodních vztahů Německa a Saúdské Arábie tak učiněno nebylo, pouze se zpřísnily kontroly a určité učební osnovy musely být změněny.²⁸⁹

Verfassungsschutzbericht 2005, s. 111.

²⁸⁶ National Commission on Terrorist Attacks Upon the United States. *Al Qaeda aims at the american homeland*. [online]. 2014 [cit. 26. 3. 2016]. Dostupné z: http://www.9-11commission.gov/report/911Report_Ch5.htm.

²⁸⁷ Die Welt. Behörden schliessen Hamburger Terror-Treffpunkt. [online]. 2010 [cit. 4. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.welt.de/politik/deutschland/article8899626/Behoerden-schliessen-Hamburger-Terror-Treffpunkt.html>.

²⁸⁸ WÖHLER-KHALFALLAH, K. K. *Netzwerke und ideologisme Wurzeln der arabischen Fundamentalisten in Deutschland*, s. 427.

²⁸⁹ HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 30 - 31. [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chatter/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

Vyučování probíhá v arabském jazyce od 1. do 10. třídy. Všechny třídy mají povinnou němčinu a angličtinu. Od roku 2014 je možné na akademii dále studovat ještě 11. a 12. třídu, kde výuka probíhá pouze v anglickém jazyce, a získat mezinárodní bakalářský titul. V roce 2000 byla otevřena další pobočka této akademie v Berlíně. Roku 2015 studovalo na akademii kolem 150 žáků a žákyň z různých arabských zemí. Členové akademie ji považují za jakýsi most mezi arabským a západním světem a pořádají různé aktivity s jinými školami a vzdělávacími institucemi. Vedle studijních záležitostí probíhá na akademii také mimoškolní kulturní program, pořádají se tam kurzy pro dospělé ve výtvarných dílnách.²⁹⁰

Bonn se stal na začátku nového tisíciletí jedním z nejvyhledávanějších džihádistických center. Akademie krále Fahda nebyla zdaleka jediným místem hlásání džihádistických myšlenek. V roce 2000 byla založena Abdel Akher Hammadem mešita ar-Rahma, ve které vznikala skupinka radikálů. Abdel Akher Hammad musel z důvodu velkého zájmu bezpečnostních složek v roce 2007 opustit Německo. V období Arabského jara se stal členem egyptské salafistické strany an-Núr, kde vstoupil do jejího radikálního křídla. Jeho stoupenci začali od roku 2000 vytvářet v Německu v Bonnu radikální džihádistické prostředí nejen kolem mešity ar-Rahma, ale také v mešitě Muhsinin. Plno jejich členů podniklo cesty do Pákistánu nebo Afghánistánu, aby podstoupili výcvik v táborech.²⁹¹

8.6 Média jako prostředek hrozby teroristických skupin

Počátkem roku 2009 se Německo muselo potýkat s velmi intenzivními hrozbami teroristů, prezentovanými v audio a video nahrávkách. Výrazně vzrostl také počet cest džihádistů z Německa do zahraničních výcvikových

²⁹⁰ König Fahd Akademie. [online]. 2015 [cit. 4. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.kfa-bonn.de/2.html>.

²⁹¹ HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 30 - 31. [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chat/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>

táborů a počet nahrávek od *al-Qáidy* nebo od *Islámského hnutí Uzbekistán*,²⁹² které během roku 2009 vydalo více jak 20 audio a videonahrávek, ve kterých hrozilo teroristickými útoky. Jako cíl útoků byl pak nejčastěji zmiňován Berlín.²⁹³ Jednalo se o jedny z prvních nahrávek prezentovaných v němčině. Hrozby byly důsledkem zapojení Německa do bojů v Afghánistánu, přiklonění se Německa na stranu Izraele ve válce v Gaze na přelomu roku 2008 a 2009 a zveřejnění karikatur proroka Muhammeda.²⁹⁴

V roce 2009 stal nejvyšší hlavou *al-Qáidy* v Německu Alí Násir, který byl spojován se zahraniční teroristickou skupinou Laškar-e Taiba. Odsouzen byl v roce 2009 z členství v *al-Qáidě* spolu s dalšími třemi džihádisty - Ömerem Özdemir, Bekkayem Harrachem a Reném Marc Sepacem. Aleem Nasir – původem z Pákistánu, pobýval od roku 1987 v Německu a v roce 1992 obdržel německý pas. Pracoval ve městě Karlsruhe v Institutu transuranových prvků. O tuto práci přišel ze dne na den, když po útoku z 11. září řekl svým kolegům, že toto má být pouze začátek a ať počítají s dalšími útoky. Jeho kolegové to brali jako hrozbu. Poté si založil obchod s himalájskými minerály a začal podnikat. V letech 2005 až 2007 podnikl několik cest do Pákistánu a Afghánistánu. Jako důvod svých cest uvedl, že přiveze minerály a polodrahokamy. Později se ukázalo, že během těchto výjezdů absolvoval výcvik v táborech *al-Qáidy*. V červnu 2007 ho na letišti ve městě dopadla pákistánská bezpečnostní služba. Tvrdil, že jeho přiznání bylo však vynuceno mučením, a tak jeho výpovědi

²⁹² Islámské hnutí Uzbekistán (IHU) je militantní islamistická organizace, která operuje na afghánsko-pákistánských hranicích. Jednou z jejích odnoží je Islámská džihádská unie. IHU bylo založeno v roce 1998 a jejích původním cílem bylo svrhnout vládu uzbeckého prezidenta Isláma Karimova. Během několika let toto hnutí, ideologicky velmi blízké al-Qáidě, rychle rozšířilo transnacionální agendu. V roce 2010 čelila organizace vojenskému útoku ze strany amerických sil, při kterých zemřelo údajně několik stoupenců, mezi nimiž bylo sedm německých džihádisty. (STEINBERG, G. A N. WÖRMER. *Eskalation im Raum Kunduz, Wer sind die Aufständischen in Nordostafghanistan?*, s. 5 - 6. [online]. [cit. 7. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/aktuell/2010A84_sbg_wmr_ks.pdf.)

²⁹³ Senatsverwaltung für Inneres und Sport. *Verfassungsschutzbericht 2009*, s. 15. [online]. [cit. 15. 4. 2016]. Dostupné z: <https://www.berlin.de/sen/inneres/verfassungsschutz/publikationen/verfassungsschutzberichte/>.

²⁹⁴ Senatsverwaltung für Inneres und Sport. *Verfassungsschutzbericht 2009*, s. 5.

z Pákistánu nebyly brány v Německu v potaz. V srpnu jej z Pákistánu pustili a on se vrátil zpět do Německa.²⁹⁵

René Marc Sepac se narodil v roce 1980. Na začátku nového tisíciletí konvertoval k islámu, což probíhalo v době, kdy byla již salafistická síť v Brémách velmi rozšířená.²⁹⁶ V roce 2001 bylo založeno v Brémách Islámské kulturní centrum, které při páteční modlitbě navštěvuje až na 400 osob. Představitelé centra spolupracovali se spolkem EZP do doby, než byl zrušen. Mezi jejich společné aktivity patřilo pořádání společných islámských seminářů, kam byli často zvaní i zahraniční kazatelé, převážně ze Saudské Arábie.

V centru se pravidelně koná islámské vyučování, které se zaměřuje na děti a mladistvé. A islámské semináře se také separátně pořádají pro ženy. Působí zde často jako host kazatel Hassan Dabbagh. V roce 2007 byl založen další salafistický spolek - Kultur & Familien Verein e.V.,²⁹⁷ který má sloužit jako integrační zázemí pro rodiny různých národností. K tomuto spolku patří mešita *Masdzidu-l-Furqán*, která je považována za místo setkávání radikálních salafistů. Tito stoupenci jsou reprezentanti velmi radikální formy *takfíru* a vyžadují za odpadlictví od islámské víry dokonce trest smrti. Obhajují také ozbrojený *džihád*. V roce 2010 vzniklo vydavatelství *Dar ul Firdaus*, při jehož založení hrála tato skupina důležitou nápomocnou roli. Toto vydavatelství slouží jako další nástroj k šíření jejich extremistické ideologie *takfíru*. Centrum mělo údajně vazby také na hamburskou mešitu *al-Quds*.²⁹⁸

V roce 2006 rekrutoval Alí Násir Sepaca pro *džihád*. Po několika neúspěšných pokusech dostat se do výcvikových táborů al-Qá'idy se stal vůdčí postavou salafistické scény v Brémách.

²⁹⁵ HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 27 - 28. [online]. 2011 [cit. 23. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chatter/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>

²⁹⁶ HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 32. [online]. 2011 [cit. 23. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chatter/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>

²⁹⁷ Spolek pro kulturu a rodiny.

²⁹⁸ Der Senator für Inneres und Sport. *Verfassungsschutzbericht 2013*, s. 60 – 64.

Dalším z radikálů kolem mešity ar-Rahma byl Bekkay Harrach. Narodil se v Maroku v roce 1977 a do Bonnu se přestěhoval se svou rodinou v 80. letech. Do kontaktu se dostal s tamní islamistickou scénou koncentrovanou v okolí Akademie krále Fahda.²⁹⁹ V roce 2009 se proslavil propagandistickými videi, ve kterých hrozil Německu teroristickými útoky. Důvodem těchto videí bylo to, že se Německo zapojilo do bojů proti muslimům v Afghánistánu.³⁰⁰ Po teroristických útocích z 11. září angažovanost německých vojenských jednotek v zahraničí vzrostla. Německo vyjádřilo podporu americkému prezidentu Georgi Bushovi a v listopadu roku 2001 se zapojilo do bojů v Afghánistánu s cílem zlikvidovat výcvikové tábory teroristů.³⁰¹ Video bylo zveřejněno v lednu roku 2009 jako první videonahrávka od *al-Qá'idy* vedená v němčině. Al-Qáidou byl povolán k tomu, aby rozšiřoval jejich ideologii v německém prostoru a radikalizoval tak mladé muslimy. Během roku zveřejnil ještě dalších pět videí.³⁰² Harrach se dostal do několika výcvikových táborů al-Qáidy, kde byl vycvičen k řízenému odpalování velkých výbušnin.³⁰³

Zanedlouho po zveřejnění videí Harracha se objevily další videonahrávky a to od německého konvertity Erica Breiningera. Eric Breininger opustil v roce 2007 Německo a odcestoval do Afghánistánu, aby se mohl aktivně zúčastnit *džihádu*. Účastnil se příprav na několika tamních útocích a později se na nátlak bezpečnostních úřadů vrátil zpět do Německa.³⁰⁴ Video byla zveřejněna od mediálního produkčního centra *Elif-Medya*. Toto centrum bylo založeno v roce 2007 v Pákistánu a známým se stalo v roce 2009, kdy sloužilo jako

²⁹⁹ Die Welt. *So starb der Bonner Bekkay Harrach den „Märtyrertod“*. [online]. 2011 [cit. 6. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.welt.de/politik/ausland/article12223020/So-starb-der-Bonner-Bekkay-Harrach-den-Maertyrertod.html>.

³⁰⁰ BAEHR, D. *Dschihadistischer Salafismus in Deutschland*, s. 236.

³⁰¹ DVOŘÁK, P. *Důsledky mise Bundeswehru v Afghánistánu pro vojenskou angažovanost Německa v zahraničí*, s. 30-31.

³⁰² Senatsverwaltung für Inneres und Sport. *Verfassungsschutzbericht 2009*, s. 7. Video lze shlédnout na kanále YouTube pod názvem Abu Talha der Deutsche: *Das Rettungspaket fuer Deutschland*. In: Youtube [online]. Zveřejněno 18. 1. 2009 [vid. 6. 4. 2016]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=ibGtKFY6-wA>. 6. 4. 2016.

³⁰³ HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 33 - 34. [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chatter/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

³⁰⁴ PIPER, G. *Al-Qaida und ihr Umfeld in Deutschland - Who's Who?*, s. 46. [online]. 2008 [cit. 12. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.bits.de/public/pdf/Al-Qaida_und_ihr_Umfeld_in_Deutschland.pdf.

propagandistická hlásná trouba *Deutsche Taliban Mujahideen*. Jednalo se o skupinu přibližně 10 německých džihádistů převážně tureckého původu.³⁰⁵

V roce 2009 bylo zveřejněno video *Der Ruf zur Wahrheit*,³⁰⁶ ve kterém Omar Jusef (Ajjub al-Almaní) tvrdí, že Německo je ve válce.³⁰⁷ Omar Jusef byl zatčen v květnu v roce 2011 ve Vídni a v červnu téhož roku vydán německým úřadům.³⁰⁸ Fungování této skupiny je spojeno s osobou Ahmeda Manavbaşise, který se narodil v Německu turecké rodině. Odsouzen byl na krátký čas za drobné krádeže a užívání drog. V roce 2000 byl deportován do Turecka, kde působil jako klíčový náborář německy mluvících džihádistů a také byl odpovědný za vedení mediálního produkčního centra *Elif-Medya*. Manavbaşise fungoval jako mluvčí *Islámské džihádské unie* a peníze získával od německé salafistické scény. Zabit byl v roce 2010 při přestřelce mezi džihádisty a pákistánskými silami.³⁰⁹ Spolu s ním zemřel také Eric Breininger. Krátce po jeho smrti byla na islamistickém internetovém fóru zveřejněna autobiografická kniha napsaná samotným Breiningerem. Ve své knize s názvem *Mein Weg nach Jannah*,³¹⁰ líčí svůj výcvik v táboře *Islámské džihádské unie*. Krom jiného také popisuje svoji konverzi k islámu a radikalizaci. Trvdí, že v určité fázi svého života hledal odpovědi na otázky vztahující se k víře a k roli náboženství v životě. Odpovědi na tyto otázky našel v islámském prostředí.³¹¹ Rekruti z *Islámské džihádské unie* a *Deutsche Taliban* pocházejí napříč různými spolkovými zeměmi. Z Bonnu to byli například bratři Jassin a Mounir Chouka,

³⁰⁵ STEINBERG, G. *Die Elif-Media-Informationsgruppe und die Deutschen Taliban Mujahidin*, s. 56.

³⁰⁶ V překladu – Volání po pravdě.

³⁰⁷ *Der Ruf zur Wahrheit Elif Madya*. In: *Youtube* [online]. Zveřejněno 2. 10. 2009 [vid. 6. 4. 2016]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=xPhq-7WGzuE>.

³⁰⁸ Focus Online. Yusuf O. nach Deutschland überführt. [oline]. 2011 [cit. 6. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.focus.de/politik/deutschland/mutmasslicher-islamist-yusuf-o-nach-deutschland-ueberfuehrt_aid_638620.html.

³⁰⁹ H HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 38. [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chat/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

³¹⁰ V překladu – Moje cesta do ráje.

³¹¹ Senatsverwaltung für Inneres und Sport. *Verfassungsschutzbericht 2010*, s. 19.

kteří v roce 2008 odjeli do Pákistánu a v roce 2009 se objevili taktéž ve videu *Ruf zur Wahrheit*.³¹²

Džihádistická propaganda byla směřována i na ženy. V listopadu 2009 bylo zveřejněno video, ve kterém sedí zahalená žena jménem *Ummu Safija* a vysvětluje, jak moc je šťastná, že její muž zemřel jako mučedník, a vyzývá ostatní ženy, aby se rovněž připojily k *džihádu*.³¹³ Jedná se o první případ, kdy ve videu vystoupila žena a promlouvala v německém jazyce.³¹⁴

Dalšími známými džihádistickými kazateli byli Muhammad Ben Ghoumi a somálský kazatel Husein Kassim M., kteří působili v mešitě Muhsinin a byli členové *Šabáb* milicí. Husein Kassim M. byl považován za nejdůležitější kontaktní osobu pro německé džihádisty, kteří se chtěli připojit k teroristickým milicím v zahraničí. Shromáždil si kolem sebe skupinu přibližně 15 členů, kterou bezpečnostní složky nazývají jako *Deutsche Shabaab*.³¹⁵

Krizová situace nastala v roce 2010, kdy bylo odhaleno teroristické spiknutí *al-Qá'idy* směřované na evropské cíle. Hrozba teroristických útoků měla proběhnout podle vzoru útoků v Bombaji z listopadu roku 2008. Terčem útoků se měla stát Velká Británie, Francie a Německo. V Německu v roce 2010 potvrdil útoky německý ministr vnitra Thomas de Maizière a byly zalarmované bezpečnostní složky. Spiknutí bylo odhaleno při výslechu Ahmeda Sidigiho, který byl rekrutován v mešitě *Tajib*, přejmenované mešitě *al-Quds*, v Hamburku. V roce 2010 byl zatčen v Afghánistánu a vypovídal, že se mešita *Tajiba* stala centrem pro nábor džihádistů z celé Evropy. Mešita *Tajiba* byla dlouhou dobu

³¹² HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 38. [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chat/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

³¹³ <https://www.youtube.com/watch?v=4CrzC3zKNW8>, 12.4.2016.

³¹⁴ Senatsverwaltung für Inneres und Sport. *Verfassungsschutzbericht 2009*, s. 14.

³¹⁵ BAEHR, D. *Dschihadistischer Salafismus in Deutschland*, s. 236.

pod dohledem bezpečnostních složek a v roce 2010, pár týdnů po zadržení Sidiqiho, byla bezpečnostními složkami uzavřena.³¹⁶

8.7 Millatu Ibrahim

Na konci roku 2011 odcestoval Mohamed Mahmud do Berlína, kde se připojil k tamním džihádistům. Poznal tam Denise Cusperta, se kterým na jaře roku 2012 založil v Solingenu skupinu *Millatu Ibrahim*. Berlín a Solingen se staly hlavními centry džihádismu v Německu. Měla kolem 50 členů. Členové skupiny často zdůrazňovali, že žít spolu s nevěřícími nelze. Demokracii považovali za *širk* a zákony vytvořené lidmi by v žádném případě neměly být respektovány. Stoupenci vyznávali velmi radikální násilnickou formu salafismu a *šari'u* nadřazovali nad ústavu.

Na konci roku 2011 byl zahájen projekt *Lies!* a tato akce, v médiích velmi probíraná a považovaná za značně kontroverzní, vyburcovala dřívějšího předního aktivistu rakouské větve *Globalen Islamischen Medien Front* (GIMF) Muhammada Mahmuda, mezi muslimy známého jako Abú Usáma al-Gharib, a německého ex-rapera Denise Cusperta, známého jako Abú Talha al-Almání. Mahmud, vůdce skupiny *Millatu Ibrahim*, zveřejnil prohlášení, že čas pro *da'wu* tzv. „dobrymi slovy“ je pryč.³¹⁷

Tato situace vyvrcholila v květnu roku 2012, kdy Německo zažilo první násilné spory mezi salafisty a policií. Střety se odehrály poté, co demonstranti extremistické pravicové strany Pro-NRW ukázali před mešitami karikatury proroka Muhammada. Několik měsíců vyzýval Mahmud k *džihádu* a k vytvoření islámského státu na území Německa.³¹⁸ Výtržnosti začaly v Solingenu, kde vedl Hasan Keskin ze skupiny *Millatu Ibrahim* protishromáždění. O několik dnů

³¹⁶ H HORST, F. W. *Salafist Jihadist in Germany*, s. 41. [online]. 2011 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chat/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

³¹⁷ WIEDL, N. *Geschichte des Salafismus in Deutschland*, s. 426.

³¹⁸ Die Welt. Razzia gegen Salafisten – Friedrich verbietet Netzwerk. [online]. 2012 [cit. 10.4.2016]. Dostupné z: <http://www.welt.de/politik/deutschland/article106591960/Razzia-gegen-Salafisten-Friedrich-verbietet-Netzwerk.html>.

později pokračovali ve výtržnostech blízko Akademie krále Fahda v Bonnu. Stát na to reagoval celoněmeckými prohlídkami salafistických mešit a bytů aktivistů. Úřady zahájily vyšetřování proti DWR, vydaly zákaz činnosti spolku *Millatu Ibrahim* a uzavřely této skupině mešitu v Solingenu. Po těchto výtržnostech neznámý internetový uživatel na webových stránkách vyhrožoval Německu horším dnem než bylo 11. září 2001. Zákazem *Millatu Ibrahim* následně vyzýval Cuspert německé muslimy k tomu, aby emigrovali nebo vedli proti německému státu *džihád*. Někteří jeho stoupenci ho následovali do Egypta. Od roku 2013 se připojilo plno dalších mladých lidí z Německa k džihádistickým skupinám v bojích v Sýrii, nebo je začali alespoň nějakým způsobem podporovat. Osoby z tohoto prostředí založily na jaře roku 2013 německou skupinu transnacionálního džihádistického propagačního projektu *Shamcentrum*.³¹⁹

Zatímco se Hassan Dabbagh a Muhammad Benhsain zřetelně distancovali a kritizovali protesty v Solingenu,³²⁰ Pierre Vogel prohlásil, že se od výtržností zúčastněných bratrů distancovat nebude.³²¹

V roce 2012 vzrostly cesty do zahraničí kromě oblasti afghánsko-pákistánské také do Egypta. Ty byly propagované od zakladatele džihádistického spolku *Millatu Ibrahim* Muhammada Mahmuda. Mahmud měl rakouské státní příslušenství a po odpykání čtyřletého trestu odnětí svobody za podporování teroristické organizace odjel do Německa a založil mešitu v Solingenu, která sloužila jako místo setkávání stoupenců *Millatu Ibrahim*.³²² Spolek vyznává zřetelné agresivní bojovné stanovisko. 12. května 2012 byl zveřejněn *našíd*³²³ *Labbyak*.³²⁴

³¹⁹ WIEDL, N. *Geschichte des Salafismus in Deutschland*, s. 426.

³²⁰ General-Anzeiger. *Ein Salafist erklärt den Salafismus*. [online]. 2012 [cit. 15. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.general-anzeiger-bonn.de/bonn/stadt-bonn/Ein-Salafist-erkl%C3%A4rt-den-Salafismus-article872912.html>.

³²¹ WIEDL, N. *Geschichte des Salafismus in Deutschland*, s. 427.

³²² Senatsverwaltung für Inneres und Sport. *Denis Cuspert – eine jihadistische Karriere*, s. 15.

³²³ Druh islámské vokální hudby s náboženským textem, který je, na základě zákazu hudby v islámu, muži během islámských seminářů recitován.

³²⁴ Bundesministerium des Innern. *Verfassungsschutzbericht 2012*, s. 235.

„Život pro nás nemá cenu, když je prorok urážen. (...) Žádné pochyby, že islám bude vládnout a vítězství je již blízko. (...) Německo bylo varováno a přeci jste to ignorovali. (...) Varujeme vás, Pro-NRW! Dávejte pozor, když v noci chodíte spát.“³²⁵

Autorem *našídů* byl jeden z členů *Millati Ibrahim*, bývalý rapper Denis Cuspert, který jako přezdívku používal jméno Deso Dogg a později byl znám pod arabským jménem Abu Talha al-Almání.³²⁶ Cuspert se narodil v Berlíně, jeho matka pocházela z Německa a otec z Ghany. Několik let po jeho narození jeho otce z Německa vyhostili a Cuspert byl vychováván nevlastním otcem, který byl příslušníkem americké armády. Jejich vztahy byly velmi problematické. Jeho životní styl byl inspirovaný násilným životem v černošských ghettech ve Spojených státech amerických. Vyrůstal v kriminálním prostředí a později se začal živit jako Gangster rapper. Tento hudební styl je subžánrem Hip Hopu a hlavními tématy jejich textů je násilí, zločin, diskriminace, drogy a podobně. Cuspert se od roku 2007 začal prezentovat jako oddaný muslim. V roce 2010 přišel do kontaktu se salafistickou scénou v Berlíně. Podílel se na tvorbě *našídů*, které se vyznačovaly bojovností a radikalizací samotného autora. Na islámském semináři pořádaném DWR v Mayenu se Cusper setkal s nadšeným publikem.³²⁷ Při květnových protestech zranil jeden z džihádistů nožem dva muže a Cuspert jako reakci na jeho čin zveřejnil nahrávku, kde čin legitimizuje a prohlašuje jej za hrdinu.³²⁸

Po uzavření *Millatu Ibrahim* odjel Cuspert do Egypta, kde pokračoval ve své džihádistické propagandě a v lednu 2014 bylo zveřejněno video ze Sýrie, kde je vidět Cusper spolu s Abú Sufajnem as-Sulamim (Turkim al-Binalim), považovaným za hlavního ideologa Islámského státu, kterému Cuspert přísahá

³²⁵ Labbyak (Deutsche) Nasheed. In: *Youtube* [online]. Zveřejněno 27. 5. 2012 [vid. 15. 4. 2016]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=eHM7ozsl3GQ>.

³²⁶ Die Welt. Deutscher *Dschihadist* „Deso Dogg“ ist tot. [online]. 2015 [cit. 10. 4. 2016.]. Dostupné z: <http://www.welt.de/politik/ausland/article148224761/Deutscher-Dschihadist-Deso-Dogg-ist-tot.html>.

³²⁷ Senatsverwaltung für Inneres und Sport. *Denis Cuspert – eine jihadistische Karriere*, s. 7 - 15.

³²⁸ Ibid, s. 16.

věrnost.³²⁹ Cuspert, Mahmud a další členové bývalého spolku MI si kladli za cíl odjet nejdříve bojovat do Mali, ale pak se nakonec rozhodli, že odcestují bojovat do Sýrie. V roce 2013 byl zveřejněn *našíd* s názvem *Al-Jannah al-Jannah*,³³⁰ ve kterém zmiňuje své přání zemřít jako sebevražedný atentátník. Civilisty považoval za legitimní cíl a sebevražedný atentát jako přímou cestu do ráje.³³¹ Cuspert zemřel během amerického leteckého útoku v Sýrii poblíž města Raqqa v říjnu roku 2015.³³²

Millatu Ibrahim se zaměřuje proti ústavnímu uspořádání Německa a myšlence národního porozumění. Nabádá k aktivnímu boji i na území Německa. Na základě těchto snah byla aktivita tohoto spolku oficiálně 16. července 2012 zakázána.³³³

Mahmud od května 2012 pobýval v Egyptě. V březnu 2011 byl spáchán první islamistický teroristický útok na území Německa, který si vyžádal dva životy amerických vojáků, a další dva vojáci byli těžce zraněni. Útok se odehrál na frankfurtském letišti a spáchal ho kosovo-srbský atentátník Arid Uka, narozený roku 1990. Impulzem útoku bylo video, které se objevilo na internetu 1.3. 2011, ve kterém zahraniční vojáci znásilňují muslimské ženy. Uka cílil na americké vojáky, kteří odlétali do Afghánistánu. Odsouzen byl v únoru 2012 k doživotnímu trestu odnětí svobody. Arid Uka nepatřil v Německu k žádné organizaci,³³⁴ bylo však zjištěno, že byl v kontaktu s Cuspertem, jehož texty mohly útočníka vyburcovat.³³⁵

V roce 2012 byl také odsouzen na tři roky do vězení německý konvertita za propagaci teroristických zahraničních skupin *Islámského hnutí Uzbekistán* a

³²⁹ Bayerisches Staatsministerium des Innern, für Bau und Verkehr. Verfassungsschutzbericht 2014, s. 57. [online]. 2015 [cit. 15. 4. 2016]. Dostupné z: https://www.stmi.bayern.de/assets/stmi/sus/verfassungsschutz/vsb2014_20150601.pdf.

³³⁰ V překladu – Ráj.

³³¹ Senatsverwaltung für Inneres und Sport. *Denis Cuspert – eine jihadistische Karriere*, s. 17 - 19.

³³² Die Welt. Deutscher Dschihadist „Deso Dogg“ ist tot. [online]. 2015 [cit. 10. 4. 2016.]. Dostupné z: <http://www.welt.de/politik/ausland/article148224761/Deutscher-Dschihadist-Deso-Dogg-ist-tot.html>.

³³³ Bundesministerium des Innern. *Verfassungsschutzbericht 2012*, s. 270.

³³⁴ Der Tagesspiegel. Der Dschihad wird entgrenzt. [online]. 2012 [cit. 10. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.tagesspiegel.de/politik/interview-mit-hans-georg-maassen-der-dschihad-wird-entgrenzt/7116426.html/lm>.

Islámského státu v Iráku. Zaměřoval se výhradně na verbování německých konvertitů.³³⁶

Se skupinou MI spolupracovala také salafistické organizace DawaFFM, která čítala maximálně 20 členů. Vůdčí postavou spolku se stal Roman Reiners, bývalý policista pocházející z Frankfurtu nad Mohanem. Místem, kde se scházeli, byla mešita Bilal, ke které spadá *Marocký islámský spolek*, založený již v roce 1999. Ten chce poskytnout muslimům z okolí Frankfurtu místo ke společnému praktikování islámské víry.³³⁷ Reinders spolupracoval kromě spolku MI také se skupinou *Die wahre Religion*, z jejíž členů byl ve velmi úzkém kontaktu s Abú Dujanou a Abú Abdallahem. DawaFFM byla roku 2013 ministerstvem zakázána s odůvodněním, že odmítají demokratické principy a právní systém německého státu. Začaly prohlídky bytů, zabavování počítačů, telefonů a zakázáno bylo také provozování jejich internetových stránek.³³⁸

³³⁵ Senatsverwaltung für Inneres und Sport. *Denis Cuspert – eine jihadistische Karriere*, s. 15.

³³⁶ Bundesministerium des Innern. *Verfassungsschutzbericht 2012*, s. 236.

³³⁷ Bilal Moschee. [online]. 2011 [cit. 28. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.bilal-moschee.de/>.

³³⁸ BAEHR, D. *Dschihadistischer Salafismus in Deutschland*, s. 240.

9 PROCES RADIKALIZACE

Pod pojmem radikalizace se rozumí proces socializace a začlenění do extremistického, popřípadě teroristického prostředí.³³⁹ Důvody radikalizace jsou různorodé, ať je to jejich nespokojenost s vlastním životem, nebo vnitřní rozpory v jejich rodině, kde mladí lidé obtížně překonávají žití mezi světem společenské modernity a konzervativním přístupem rodiny. Také mají pocit jakéhosi vyloučení z majoritní společnosti.³⁴⁰ Podle bezpečnostních úřadů vzrůstá salafismus především tam, kde se tito mladí lidé, ať jsou to již potomci migrantů, nebo konvertité, snaží najít odpovědi na své otázky právě ohledně identity, svého místa v životě a obecného smyslu žití. Na tyto otázky jim bravurně odpovídají na svých přednáškách a seminářích různí kazatelé, nebo ještě častěji hledají odpovědi na mnohých internetových portálech.³⁴¹ Právě náboženství, ve kterém se často ani oni sami nevyznají, jim nabízí určité zakotvení, nalezení toho hledaného místa ve společnosti. Salafističtí kazatelé, kteří se snaží získat na svou stranu nové příznivce, mají právě s mladými lidmi nejméně práce. Dostávají se s nimi do kontaktu díky pořádání různých akcí jako například fotbalových utkání nebo oslavy nového roku apod. Kazatelé zpravidla vždy rozdají své kontakty a pozvou mladé lidi na nějakou ze svých přednášek. V posledních letech se důležitým fenoménem stává Pop-džihádismus jako radikální kultura mladých lidí. Salafistické skupiny lákají nové členy na své vědomosti o islámu, téměř 100% příslib, že se dostanou do ráje, zprostředkování jasného obrazu světa, určitou poslušnost pro lidi, kteří touží po pevných pravidlech a strukturách, komunitu a vymezenou identitu. Salafisté

³³⁹ Bundesamt für Verfassungsschutz und Landesbehörden für Verfassungsschutz. *Salafistische Bestrebungen in Deutschland*, s. 15. [online]. 2012 [cit. 20. 3. 2016]. Dostupné z: https://www.verfassungsschutz.de/de/download-manager/_broschuere-2012-04-salafistische-bestrebungen.pdf

³⁴⁰ Alevitische Gemeinde Deutschland e.V. *Inhalte und Ergebnisse der Fachtagung: Salafismus in Deutschland – Erscheinungsformen und Ansätze für die Präventionsarbeit im Jugendbereich*, s. 15. [online]. 2013 [cit. 20. 3. 2016]. Dostupné z: <http://alevi.com/de/wp-content/uploads/2013/12/Fachtagungsdokumentation-Salafismus-in-Deutschland.pdf>.

³⁴¹ Bundesamt für Verfassungsschutz und Landesbehörden für Verfassungsschutz. *Salafistische Bestrebungen in Deutschland*, s. 15. [online]. 2012 [cit. 20. 3. 2016]. Dostupné z: https://www.verfassungsschutz.de/de/download-manager/_broschuere-2012-04-salafistische-bestrebungen.pdf

jsou si rovni, nabízí jim stát se součástí světové globální společnosti, zaručena je také maximální pozornost ze strany rodin, společnosti a školy.³⁴²

Důležitou roli v rozšíření této ideologie a také k větší radikalizaci hraje internet. Cílem internetové propagandy je indoktrinace nové cílové skupiny, mobilizace pasivních sympatizantů k aktivním internetovým aktivistům, přeměna individuální diskriminační zkušenosti na kolektivní pocit nespravedlnosti, vytvoření virtuální sítě sympatizantů s globálním džihádistickým hnutím a také rekrutování pro globální džihád.³⁴³

Proces radikalizace mladých lidí na internetu probíhá v několika fázích:

1. Hledání různých informací ohledně ozbrojeného boje.
2. Zobrazování válečných videí a vizualizace mrtvých a poraněných.
3. Vytvoření účtu na Facebooku nebo YouTube.
4. Interakce s dalšími příznivci, kteří koukají na salafistická videa a zveřejňují je.
5. Vlastní zveřejnění džihádistického videa.
6. Kontakt s ostatními aktivisty, kteří vytvářejí propagandu salafismu na internetu.
7. Členství na salafistických džihádistických webových fórech.
8. Založení vlastních džihádistických webových stránek.³⁴⁴

I přesto, že se jen opravdu malá část z radikalizujících jedinců přidá k násilné formě salafismu, tak je zjištěno, že většina džihádistů, prosazujících k dosažení svých cílů násilí, vyšla právě ze salafistické ideologie. První

³⁴² Alevitische Gemeinde Deutschland e.V. *Inhalte und Ergebnisse der Fachtagung: Salafismus in Deutschland – Erscheinungsformen und Ansätze für die Präventionsarbeit im Jugendbereich*, s. 15 - 16. [online]. 2013 [cit. 20. 3. 2016]. Dostupné z: <http://alevi.com/de/wp-content/uploads/2013/12/Fachtagungsdokumentation-Salafismus-in-Deutschland.pdf>.

³⁴³ Alevitische Gemeinde Deutschland e.V. *Inhalte und Ergebnisse der Fachtagung: Salafismus in Deutschland – Erscheinungsformen und Ansätze für die Präventionsarbeit im Jugendbereich*, s. 19. [online]. 2013 [cit. 20. 3. 2016]. Dostupné z: <http://alevi.com/de/wp-content/uploads/2013/12/Fachtagungsdokumentation-Salafismus-in-Deutschland.pdf>.

³⁴⁴ Alevitische Gemeinde Deutschland e.V. *Inhalte und Ergebnisse der Fachtagung: Salafismus in Deutschland – Erscheinungsformen und Ansätze für die Präventionsarbeit im Jugendbereich*, s. 20.

dokončený teroristický čin spáchaný na území Německa byl v roce 2011 na frankfurtském letišti na americké vojáky.³⁴⁵

10 PREVENCE

Prevence radikalismu nemá v Německu dlouhou historii. Co se týká západní Evropy, programy zaměřující se na prevenci se začaly ve větší míře objevovat po teroristickém útoku z 11. září 2001 a to nejprve ve Velké Británii. Vzhledem k tomu, že Německo nezažilo tak velké teroristické útoky jako byl například útok v Madridu roku 2004 nebo v Londýně v roce 2005, zatím nebyla vytvořena nějaká celostátní strategie prevence. Existují pouze ojedinělé projekty.³⁴⁶

Prevence má obecnou úlohu identifikovat možné problémy a kriticky zhodnotit potenciální rizika a na základě těchto odhadů přijmout zvláštní preventivní opatření.³⁴⁷ Nejčastěji se tento pojem používá v souvislosti s poruchami zdraví, kde prevence hraje roli v zabránění vzniku nemocí, vad, zranění a jejich následků. Tento pojem je však používán i v souvislosti s různými typy chování, které mohou mít nějaké negativní následky, jako například alkoholismus.

„Obecně se soudí, že předcházení negativním důsledkům některých nežádoucích jevů je z hledisek sociálních, ekonomických, etických, zdravotních apod., výhodnější než zákroky proti již vzniklým defektům.“³⁴⁸

Prevenici můžeme rozdělit do třech kategorií – primární, sekundární a terciární. Opatření primární prevence se nevztahují pouze na jednu cílovou

[online]. 2013 [cit. 20. 3. 2016]. Dostupné z: <http://alevi.com/de/wp-content/uploads/2013/12/Fachtagungsdokumentation-Salafismus-in-Deutschland.pdf>.

³⁴⁵ Bundesamt für Verfassungsschutz und Landesbehörden für Verfassungsschutz. *Salafistische Bestrebungen in Deutschland*, s. 15. [online]. 2012 [cit. 20. 3. 2016]. Dostupné z: https://www.verfassungsschutz.de/de/download-manager/_broschuere-2012-04-salafistische-bestrebungen.pdf.

³⁴⁶ Ceylan, R. a M. Kiefer. *Salafismus: Fundamentalistische Strömungen und Radikalisierungsprävention*, s. 99 - 100.

³⁴⁷ Ibid, s. 100.

skupinu, ale oslovují všechny společenské skupiny. Primární prevence nechce v první řadě zcela zamezovat negativnímu dopadu, ale klade si za cíl stabilizovat životní podmínky mladých lidí. Ideální místo pro provádění primární prevence jsou společenské prostory, ve kterých přijdou dohromady rozdílní lidé, například rozdílného původu či náboženství. Jedná se jak o školy, tak i volnočasová zařízení. Také se musí rozlišovat mezi pedagogickou prevencí a prevencí represivní ze stran úřadů, policie a justice, které jasně cílí na postih kriminality. Pedagogická prevence chce dosáhnout vyšších cílů v kontextu změny pohledu na svět a postojů.³⁴⁹

Sekundární prevence je pro ty, kteří se nachází z nějakého důvodu v tíživé situaci, nebo jsou u nich zjištěny rizikové faktory. Nemusejí se zpravidla ještě chovat nějakým způsobem deviantně, ale mohlo by se to u nich později vyvinout. Typické pro tento typ prevence jsou programy pro cílové skupiny jako například drogová prevence, prevence kriminality a násilí.

Co se týká počtu programů sekulární prevence přímo souvisejících se salafistickým hnutím, našli bychom jen velmi malé číslo. V lednu roku 2012 byly vybudovány, s pomocí státních fondů pod záštitou úřadu pro migraci a uprchlictví, tři poradny. Zaměřují se na rodiče, učitele a pedagogické pracovníky, kteří se znepokojují možné radikalizace mladých lidí a mají otázky ohledně islámského radikalismu.³⁵⁰ Jedna z těchto poraden se nachází v Berlíně a je pojmenovaná „Hayat“, což v arabštině a turečtině znamená „Život“. Byla založena v roce 2011 pod záštitou ZDK – Gesellschaft Demokratische Kultur - Společnost demokratické kultury. Jedná se o německé poradenské centrum pro osoby nebo příbuzné osob, které se salafisticky radikalizovaly nebo se připojily k nějaké militantní džihádistické skupině, nebo dokonce vycestovali do válečné oblasti. V tomto centru najdou pomocnou ruku také ti, kteří byli již v kontaktu s militantní džihádistickou skupinou, ale kontakt přerušili nebo z nějaké takovéto skupiny chtějí odejít.³⁵¹

³⁴⁸ PETRUSEK, M.; H. MAŘÍKOVÁ a A. VODÁKOVÁ. *Velký sociologický slovník*, s. 842.

³⁴⁹ Ceylan, R. a M. Kiefer. *Salafismus: Fundamentalische Strömungen und Radikalisierungsprävention*, s. 111.

³⁵⁰ Ibid, s. 112 - 113.

³⁵¹ Hayat-Deutschland. Beratungstelle Deradikalisierung. [online]. [cit. 5. 5. 2015]. Dostupné z: <http://hayat-deutschland.de/hayat/>.

Cílem těchto poraden není pouze pomáhat lidem v těžké životní situaci, ale mají také za úkol podávat dostatečné a zřetelné informace o tom, aby si člověk uvědomil, že prožívání hluboké víry by nemělo být zaměňováno s násilím nebo terorismem.³⁵²

Terciární prevence se zaměřuje na lidi, kteří se již dostali do nějaké problematické situace a cílem prevenčních programů je předejít další eskalaci a oprostit lidi od závislostí, násilí, extremistických skupin a zajistit jim život bez podílení se dále na kriminálních zločinech. Tento způsob prevence se stává velmi obtížným především z toho důvodu, že je velmi těžké se k těmto lidem dostat a jejich napravení není pro odborné pracovníky o nic snadnější. K přímým prevenčním opatřením patří například práce s pachateli v nápravném zařízení a programy podporující odstoupení od radikální skupiny. Za nepřímou prevenci je také považováno například školení odborných pracovníků a různé systémy a programy sloužící k začlenění pachatelů do běžného života. Relativně známý, však vyvolávající rozporuplné názory, je program „HATIF!“, název je zkratkou „Heraus aus Terrorismus und islamischem Fanatismus“ - Pryč od terorismu a islámského fanatismu, který probíhal v letech 2010 – 2014 pod záštitou Spolkového úřadu pro ochranu ústavy. Další programy stejného rázu a jejich realizace jsou v jednání konkrétně v Düsseldorfu a ve spolkové zemi Severní Porýní-Vestfálsko.³⁵³

10.1 Prevence radikalismu v oblasti péče o mládež a politického vzdělávání

Dva úspěšné projekty, které se zaměřují na prevenci je projekt pod názvem „Ibrahim trifft Abraham“ - Ibráhím potkává Abraháma a „Dialog macht Schule“.³⁵⁴

³⁵² Ceylan, R. a M. Kiefer. *Salafismus: Fundamentalische Strömungen und Radikalisierungsprävention*, s. 113.

³⁵³ Ceylan, R. a M. Kiefer. *Salafismus: Fundamentalische Strömungen und Radikalisierungsprävention*, s. 115.

³⁵⁴ Ceylan, R. a M. Kiefer. *Salafismus: Fundamentalische Strömungen und Radikalisierungsprävention*, s. 132.

Projekt „*Ibrahim trifft Abraham*“ je projekt kombinovaný se soutěží, který se zaměřuje výhradně pouze na chlapce ve věkovém rozmezí mezi 14 a 18 lety. Podle výzkumů zaměřených na teroristické činy, například podle nizozemského výzkumníka Edwina Bakker, se ukázalo, že členy džihádistických skupin jsou především muži ve věkovém rozmezí mezi 18 až 25 lety. Projekt probíhá ve spolupráci s Ministerstvem vnitra spolkové země Severní Porýní Vestfálsko v Düsseldorfu od roku 2010. Založeny byly též internetové stránky (www.ibrahim-trifft-abraham.de), kde se nacházejí aktuální informace. Projekt je podporován v rámci programu „*Initiative Demokratie Stärken*“ pod záštitou Spolkového ministerstva pro rodiny, seniory, ženy a mládež. Program se zaměřuje na mládež, rodiče, školy, odborné pracovníky vzdělávacích institucí a další.

Pro mladé lidi klade kontakt s různými životními styly, náboženstvím a celkovými pohledy na svět vysoké požadavky na jejich mnohoznačnou a frustrační toleranci. Tato skutečnost platí především pro mladé lidi, kteří pocházejí, co se vzdělání týče, ze znevýhodněného prostředí. Pro tyto lidi jsou pak vysoké požadavky těžko zvládnutelné, a tyto problémy se mohou odrazit špatnými výsledky ve škole, v práci nebo komplikovanými vztahy v rodině. Platí to převážně u chlapců. Tato situace, kterou doprovází například zkušenost s diskriminací, může vést k tomu, že tito jedinci najdou porozumění u některé více či méně extremistické ideologie jako je salafismus, který rozhodně na stupnici oblíbenosti a atraktivnosti zaujímá přední místo.³⁵⁵

Jedním z cílů projektu je získání respektu jedinců k jiným náboženstvím, než sám jedinec vyznává, stejně tak k odlišným ideologiím. Způsob docílení tohoto požadavku je například takový, že si chlapci vymění své role a pokusí se vcítit do toho druhého. Další aktivity, které chlapci v rámci tohoto projektu podstoupí, jsou například celodenní výlety, návštěva mešity, kostela, synagogy, následná diskuze a další. V letech 2011 a 2012 se zúčastnilo tohoto projektu na 11 skupin přibližně po 8 členech.³⁵⁶

³⁵⁵ Ibid, 133.

³⁵⁶ Ceylan, R. a M. Kiefer. *Salafismus: Fundamentalische Strömungen und Radikalisierungsprävention*, s. 130 - 150.

10.2 Prevence radikalismu ve školách

Škola je jedním z nejdůležitějších faktorů, který hraje významnou roli v prevenci radikalismu. Z důvodu povinné školní docházky docházejí do školy děti bez rozdílů sociálního zázemí, náboženství a původu.

Předpokládá se, že dobře vzdělaný a informovaný člověk by se v pozdějším věku nemusel ztotožňovat, podporovat a přidávat k jakékoli radikální skupině, ať již k islamistické nebo jiné. Škola v dnešní době není pouze místem určeným k získávání určitých vědomostí, ale stává se také důležitým společenským místem, ve kterém dochází k interaktivním procesům v rozvoji osobnosti každého člověka.

Hlavním vzdělávacím záměrem, který nabývá v posledních letech na významu, je zprostředkování odborných znalostí široké veřejnosti. Ve školním řádu spolkové země Severní Porýní-Vestfálsko je psáno, že by se studenti a studentky měli naučit jednat především nezávisle a samostatně, hájit své názory a respektovat názory ostatních, v otázkách náboženských a všeobecných pohledech na svět by se měli samostatně rozhodovat a ve vztahu k ostatním a jejich rozhodnutím vyvíjet porozumění a toleranci. K lidem jiných národností se chovat bez předsudků a poznávat jejich kulturu a hodnoty. Tento cíl je zásadní a pracuje se na něm během celé školní docházky. Prevence radikalizace je definovaná na základě právního ustanovení jako úloha, která má vychovávat žáky a žákyně k demokratickým principům.³⁵⁷

³⁵⁷ Ceylan, R. a M. Kiefer. *Salafismus: Fundamentalische Strömungen und Radikalisierungsprävention*, s. 151.

11 ZÁVĚR

Jedním z cílů této práce bylo vysvětlit pojem salafismus. Objasnit jej v celé své šíři je velmi obtížné. Jedná se o nehomogenní hnutí, jehož stoupenci následují různé náboženské autority. Je na něj potřeba nahlížet jako na fundamentální formu islámu, kterou lze zařadit do širokého pole islamismu. Cílem salafistů je očista islámu od všech nánosů, které na sebe nabalil během několika staletí. Stoupenci salafismu chtějí docílit přeměny společnosti podle vzoru prvních generací muslimů a využívají k tomu rozdílných metod a to buď pomocí *da'wy*, politické participace nebo *džihádem*. Dalším cílem této práce bylo na základě těchto metod, využívajících k prosazení svých cílů, vytvořit určitou typologii německých salafistů. Této problematice se konkrétně věnuji v šesté kapitole. Takovéto zařazování však nenabízí viditelnou hranici, která by jednotlivé skupiny rozdělovala, ale naopak se tyto skupiny navzájem mohou částečně překrývat.

V současné době patří salafismus k nejrychleji rostoucímu extremistickému proudu v Německu. Důležitou roli k rozšíření této ideologie a také k větší radikalizaci jedinců sehrál internet. V době, kdy internet nebyl tak rozšířen, byli kazatelé odkázáni šířit své myšlenky pouze lokálně, většinou v blízkém okolí založené mešity nebo jiné modlitebny. Po rozšíření internetu se radikalizace zesílila a to především v džihádistickém proudu.

Oblibu v salafistickém směru nacházejí především mladí lidé, kteří mají pocit, že nikam nepatří. Jsou to většinou muslimové 2., častěji 3. generace, kteří se narodili v Německu, ale pohybují se mezi dvěma světy. Světem moderním, definovaným západními liberálními hodnotami a světem konzervativním, který si snaží rodiny udržet. Tato situace vytváří nejistotu, kam mají patřit. Často hledají odpovědi na otázky ohledně své identity v náboženství. Na svou stranu si je získávají kazatelé, kteří jim jsou schopni nabídnout nejen přátelskou atmosféru, ale především jim poskytnou dostačující a velmi přesvědčivé odpovědi na jejich existenční otázky. Tito jedinci mají potřebu upoutat na sebe pozornost a být středem zájmu. Na základě jejich

zevnějšku jsou rozpoznatelní od ostatních muslimů na první pohled. Příslušnost k této fundamentální formě islámu nese totiž striktně daný styl jejich vzhledu a to jim zaručuje maximální pozornost, ať již ze strany rodiny, školy nebo společnosti. Stoupenci salafismu se navzájem vnímají jako univerzální hnutí a ne na základě etnického nebo kulturního klíče.

Primárním cílem této práce bylo zmapovat vývoj salafistické scény v Německu od 90. let 20. století do současnosti a poskytnout čtenáři přehlednou analýzu konkrétních osobností a skupin řadících se k tomuto směru islámu. Mezi první kazatele působící od 90. let na území Německa patří Hassan Dabbagh, který se řadí k mainstream politickému salafismu. V otázce ohledně *takfíru* zastává puristický přístup, ve kterém se řídí podle jordánského učenice al-Albáního. Medínské súry, kterými džihádisté ospravedlňují použití násilí, se dle Dabbagha v žádném případě nemohou vztahovat v německém kontextu.

Od roku 2005 se nejznámější osobou německého salafismu stal Pierre Vogel. Své myšlenky hlásal především pomocí internetových stránek. Řadí se k politickému proudu salafismu. Na počátku své kariéry se svými názory shodoval s Dabbaghem. To se u něho změnilo po spojení s Abú Nagiem, na kterého se v současné době nahlíží jako na zastánce džihádistického směru i přesto, že na veřejnosti se snaží prezentovat jako mírumilovný zastánce salafismu. S Vogelem začali spolupracovat v roce 2005, ale o tři roky později se jejich cesty rozdělili a to kvůli radikálnosti Nagieho. V roce 2011 spolu začali opět na žádost dalších stoupenců salafismu kooperovat. V dnešní době pořádají společné islámské semináře a spolupracují na různých misijních akcích.

Na přelomu nového tisíciletí se islamistická scéna v Německu rapidně změnila. Do útoku 11. září bylo Německo pro militantní islamisty využíváno jako logistické místo a útočiště jejich základny. V posledních letech muselo samotné Německo čelit útokům a vyhrožováním teroristickými atentáty. Tento zvrát zapříčinila rostoucí scéna salafistů, armádní angažovanost Německa v Afghánistánu a postavení se Německa na stranu Izraele v izraelsko –

palestinským konfliktu. Skupina, která plánovala teroristické útoky proti Němcu byla Sauerland-Gruppe. Útoky měly být spáchány pod záštitou *Islámské džihádske unie*. Německo bylo určeno z toho důvodu, že to byla jediná možnost. Primární cíl Německo být nemělo. Sauerland-Gruppe měli problémy se vyrovnat s výcvikem v cizím prostředí, a dokonce dva ze tří členů skupiny v Afghánistánu onemocněli. Z toho důvodu tehdejší vůdce *Islámské džihádske unie* Najmíddín Jalalov rozhodl, že operace budou vykonávat v Německu. V takovém prostředí, které dobře znají. Situace se změnila v roce 2010, kdy bylo odhaleno spiknutí, které bylo mířeno primárně na evropské cíle pod hlavičkou al-Qá'idy.

V rámci vývoje džihádistického proudu během posledních šesti let se ukazuje, že spolupráce německých džihádistů posiluje. K jejich radikalizaci dopomáhá na prvním místě internet. Svě sympatizanty získávají v mešitách nebo při různých společných akcích v privátních bytech. Posílená je také mezinárodní spolupráce džihádistů, která dopomáhá ke snadnějšímu získávání kontaktů. Mezi teroristické organizace, které němečtí džihádisté vyhledávají, patří na prvním místě al-Qá'ida, Islámská džihádská unie, Tálibán a další. Džihádisté, kteří se vrátí zpět do Německa, se stávají motivačními příklady pro ostatní. Předávají jim zkušenosti a kontakty, a tím vším se velmi urychluje radikalizace nových členů. V určitých případech se jedná o průběh radikalizace během několika málo měsíců. Zvyšuje se také potenciál útoků spáchaných na území Německa.

V současnosti jako hlavní prostředek pro nábor nových členů pro globální džihád slouží internetová propaganda. Velmi důležitá je také role charismatického vůdce, který má kontakty na zahraniční džihádistické představitele. Má schopnost shromažďovat lidi a je vzorem díky svým zkušenostem pro ostatní.

Od doby přistěhovaleckých vln muslimů do Německa po druhé světové válce se situace ohledně praktikování islámu velmi změnila. Islám se stal třetím nejrozšířenějším náboženstvím v Německu a k tomuto vývoji patří také

diverzifikace a emancipace islámského života na veřejnosti. Muslimové 3. Generace se již nesetkávají v zapadlých mešitách na odlehlých místech. Mají potřebu získat lákavější místo pro výstavby mešit. Mešity se staví na hlavních třídách, kde jsou lidé na očích a také se snaží o jejich architektonické řešení. Známkou toho, že je islám v Německu již naturalizovaný, je také to, že čím dál víc muslimských organizací a mešit má za hlavní jazyk němčinu.

Tato diplomová práce mapuje vývoj salafistického islámu v Německu, udává přehled nejvýznamnějších kazatelů a prezentuje jejich názory ve vybraných otázkách. Poukazuje na jejich vnitřní problémy, které se projevují v rozdílných názorech ohledně zvolení metody, kterou si konkrétní proudy salafismu volí k dosažení svých cílů. Právě na základě těchto metod, lze vytvořit jakousi typologii tohoto hnutí, která však neposkytuje pevně dané ohraničení. Tyto hranice se naopak častokrát mísí v plynulý přechod z jednoho proudu do druhého. Zastánci různých salafistických proudů se v zásadě neshodnou v otázce *takfíru* a to nejen v německém kontextu, ale v i globálním měřítku. I přes tyto neshody se však němečtí salafisté snaží držet při sobě a to hlavně z důvodu, aby neodradili nového potenciálního stoupence. V posledních kapitolách se pak zaměřují na proces radikalizace a následnou prevenci, což považují za důležitý krok v boji proti následnému islámskému terorismu.

12 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

AL-HAMARNEH, Ala a Jörn THIELMANN. *Islam and Muslims in Germany*, Leiden: Brill, 2008.

BAEHR, Dirk. *Dschihadistischer Salafismus in Deutschland*, In: SCHNEIDERS, T. G. (ed.). *Salafismus in Deutschland: Ursprünge und Gefahren einer islamisch-fundamentalistischen Bewegung*, Bielefeld: Transcript, 2014.

BARŠOVÁ, Andrea a Pavel BARŠA. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. Brno: Masarykova univerzita Mezinárodní politologický ústav, 2005.

BERÁNEK, Ondřej. *Saúdská Arábie: mezi tradicemi a moderností: domácí politika, salafijská ideologie a zahraniční vztahy*. Praha: Volvox Globator, 2007.

CEYLAN, Rauf a Michael KIEFER. *Salafismus: Fundamentalische Strömungen und Radikalisierungsprävention*. Wiesbaden: Springer VS, 2013.

COOK, David. *Understanding Jihad*. Berkeley and Los Angeles: University of California Press, 2015.

DVOŘÁK, Pavel. *Důsledky mise Bundeswehru v Afghánistánu pro vojenskou angažovanost Německa v zahraničí*. Vojenské rozhledy č.1/2016.

FLEISSIG, Jiří a Charif BAHBOUH. *Malá encyklopedie islámu*. Brandýs nad Labem: Dar Ibn Rushd, 1993.

GAUVAIN, Richard. *Salafi Ritual Purity: In the Presence of God*. New York, 2013.

GIDDENS, Anthony. *Sociologie*. Praha: Argo, 1999.

IBN TAJMÍJA, Přeložil Pavel Ťupek. *Wásitské vyznání*, Praha: Academia, 2013.

KLAPETEK, Martin. *Muslimské organizace v Německu, Rakousku a Švýcarsku: význam náboženství jako identifikačního prvku při integraci do západních společností*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2011.

KORÁN. Přeložil Ivan Hrbek. Brno: Levné knihy a.s., 2010.

KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. Praha: Vyšehrad, 1996.

KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*, Praha: Vyšehrad, 2006.

KROPÁČEK, Luboš. *Moderní islám. I.*, Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1970.

LINDOW, Annike. *Salafismus in Deutschland – sein deutscher Prediger Pierre Vogel*. Nordhausen: Verlag Traugott Bautz GmbH, 2014.

MARWAN, Abú Teem a Aladdin SARHAN. *Struktur und Wandel der salafistischen Szene in Deutschland*. In BIENE, Janusz a Julian JUNK (ed.). *Salafismus und Dschihadismus in Deutschland, Herausforderungen für Politik und Gesellschaft*. Frankfurt nad Mohanem: Sicherheitspolitik Blog, 2016.

MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem*, Praha: Orientální ústav Akademie věd České republiky, 2008.

OSTŘANSKÝ, Bronislav. *Malá encyklopedie islámu a muslimské společnosti*. Praha: Libri, 2009.

PETRUSEK, Miloslav, Hana MAŘÍKOVÁ a Alena VODÁKOVÁ. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum, 1996.

PRECKEL, Claudia. *Philosophers, freedom fighters, Pantomimes: South Asian Muslims in Germany*. In Al-Hamarneh, Ala a Jörn Thielmann (ed.). *Islam and Muslims in Germany*. Leiden: BRILL, 2008.

BARASA, Angel a Cheryl BENARD. *Eurojihad: Patterns of Islamist Radicalization and Terrorism in Europe*, Cambridge University Press, 2014.

STEINBERG, Guido: *Eurojihad: On the Internationalization of Islamist Terrorism: Columbia Studies in Terrorism and Irregu*, Columbia University Press, 2013.

Senatsverwaltung für Inneres und Sport. *Denis Cuspert – eine jihadistische Karriere*, Berlin: Senatsverwaltung für Inneres und Sport, 2014.

STEINBERG, Guido. *Die Elif-Media-Informationsgruppe und die Deutsche Taliban Mujahidin*. In STEINBERG, Guido (ed.). *Jihadismus und Internat: Eine deutsche Perspektive*. SWP – Studie – Stiftung Wissenschaft und Politik Deutsches Institut für Internationale Politik und Sicherheit. Berlin: SWP, 2012.

ŤUPEK, Pavel. *Salafitský islám*, Praha: Akademia, 2015.

WAGEMAKERS, Joas. *Salafistische Strömungen und ihre Sicht auf al-wala' wa-l bara' (Loyalität und Lossagung)*. In SAID, Behnam a Hazim Fouad (ed.). *Salafismus: Auf der Suche nach dem nach dem wahren Islam*. Schriftenreihe – Svazek 1454, Bundeszentrale für Politische Bildung, Freiburg im Breisgau: Herder Verlag GmbH, 2014.

WIEDL, Nina. *Geschichte des Salafismus in Deutschlan*. In SAID, Behnam a Hazim Fouad (ed.). *Salafismus: Auf der Suche nach dem nach dem wahren Islam*. Schriftenreihe – Svazek 1454, Bundeszentrale für Politische Bildung, Freiburg im Breisgau: Herder Verlag GmbH, 2014.

WIEDL, Nina a Carmen BECKER. *Populäre Prediger im deutschen Salafismus*. In SCHNEIDERS, Thorsten Gerald (ed.). *Salafismus in Deutschland: Ursprünge und Gefahren einer islamisch-fundamentalistischen Bewegung*. Bielefeld: transcript Verlag, 2014.

WÖHLER-KHALFALLAH, Khafija Katja. *Netzwerke und ideologisme Wurzeln der arabischen Fundamentalisten in Deutschland*. In SCHNEIDERS, Thorsten Gerald (ed.). *Die Araber im 21. Jahrhunder: Politik, Gesellschaft, Kultur*. Wiesbaden: Springer, 2013.

Internetové zdroje

Abu Talha der Deutsche: *Das Rettungspaket fuer Deutschland*. In: Youtube [online]. Zveřejněno 18. 1. 2009 [vid. 6. 4. 2016]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=ibGtKFY6-wA>.

Alevitische Gemeinde Deutschland e. V. Inhalte und Ergebnisse der Fachtagung: Salafismus in Deutschland – *Erscheinungsformen und Ansätze für die Präventionsarbeit im Jugendbereich*. [online]. 2013 [cit. 23. 3. 2015] Dostupné z: <http://alevi.com/de/wp-content/uploads/2013/12/Fachtagungsdokumentation-Salafismus-in-Deutschland.pdf>.

ALSHARQ. [online]. 2013 [cit. 1. 3. 2016]. Dostupné z: www.alsharq.de/2013/religion/salafisten-in-deutschland-mit-modernen-methoden-zuruck-ins-mittelalter.

Bilal Moschee. [online]. 2011 [cit. 28. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.bilal-moschee.de/>.

BAEHR, Dirk. *Salafistische Propaganda im Internet: Von der reinen Mission bis zum globalen Jihad – Die wesentliche ideentheoretischen Unterschiede unter den salafistischen Strömung in Deutschland*. Magdeburger Journal zur Sicherheitsforschung. [online]. 2012 [cit. 21. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.sicherheitsforschung-magdeburg.de/journal_archiv.html.

Bayerisches Staatsministerium des Innern, für Bau und Verkehr. *Verfassungsschutzbericht 2014*. [online]. 2015 [cit. 17. 4. 2016]. Dostupné z: https://www.stmi.bayern.de/assets/stmi/sus/verfassungsschutz/vsb2014_20150601.pdf.

BERÁNEK, Ondřej. *Islamismus a arabská povstání – transformace či kontinuita?* Svět kolem nás/ Nový orient /69/2014/2. [online]. 2014 [cit. 20. 2. 2016]. Dostupné z:

https://www.academia.edu/8115270/Islamismus_a_arabsk%C3%A1_povst%C3%A1n%C3%AD_transformace_%C4%8Di_kontinuita.

Bundesamt für Verfassungsschutz und Landesbehörden für Verfassungsschutz. *Salafistische Bestrebungen in Deutschland*, [online]. 2012 [cit. 20. 3. 2016]. Dostupné z: https://www.verfassungsschutz.de/de/download-manager/_broschuere-2012-04-salafistische-bestrebungen.pdf

Bundesministerium des Innern. *Verfassungsschutzbericht 2014*, [online]. 2015 [cit. 21. 3. 2016]. Dostupné z: https://www.verfassungsschutz.de/de/download-manager/_vsbericht-2014.pdf.

Bundesministerium des Innern. *Verfassungsschutzbericht 2012*, [online]. 2013 [cit. 3. 4. 2016]. Dostupné z: https://www.verfassungsschutz.de/de/download-manager/_vsbericht-2012.pdf.

Bundesrat. *Lagebild zur Verfassungsfeindlichkeit salafistischer Bestrebungen, 192. Sitzung der Innenministerkonferenz*. [online]. 2013 [cit. 26. 2. 2016]. Dostupné z: http://www.innenministerkonferenz.de/IMK/DE/termine/to-beschluesse/11-06-22/anlage14.pdf;jsessionid=3C538BA084E05B3BAEF6290D511D3BF1.2_cid391?__blob=publicationFile&v=2.

Bundesministerium des Innern. *Verfassungsschutzbericht 2014*. [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <https://www.verfassungsschutz.de/de/oeffentlichkeitsarbeit/publikationen/verfassungsschutzberichte>.

BUNZEL, Cole. *From Paper State to Caliphate: The Ideology of the Islamic State*. [online]. 2015 [cit. 22. 4. 2016]. The Brookings Project on U. S. Relations with the Islamic World, No. 19, March 2015. Dostupné z: <http://www.brookings.edu/~media/research/files/papers/2015/03/ideology-of-islamic-state-bunzel/the-ideology-of-the-islamic-state.pdf>.

CEYLAN, Rauf. *Fundamentalismus, Islamismus und Dschihadismus als antimodernistische Gegenentwürfe*. [online]. 2012 [cit. 17. 3. 2016]. Dostupné z: http://www.ofg.uni-osnabrueck.de/jahrbuch-pdf/2012/JB_2012_Ceylan.pdf.

Das Statistik - Portal. *Anzahl der Muslime in Deutschland nach Glaubensrichtung im Jahr 2014*. [online]. 2014 [cit. 23. 4. 2016]. Dostupné z: <http://de.statista.com/statistik/daten/studie/76744/umfrage/anzahl-der-muslime-in-deutschland-nach-glaubensrichtung/>.

Der Senator für Inneres und Sport. *Verfassungsschutzbericht 2013*. [online]. 2014 [cit. 12. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.inneres.bremen.de/detail.php?template=20_search_d&search%5Bsend%5D=true&lang=de&search%5Bvt%5D=verfassungsschutzbericht.

Die Welt. *Deutscher Dschihadist „Deso Dogg“ ist tot*. [online]. 2015 [cit. 10. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.welt.de/politik/ausland/article148224761/Deutscher-Dschihadist-Deso-Dogg-ist-tot.html>.

Die Welt. *Razzia gegen Salafisten – Friedrich verbietet Netzwerk*. [online]. 2012 [cit. 10. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.welt.de/politik/deutschland/article106591960/Razzia-gegen-Salafisten-Friedrich-verbietet-Netzwerk.html>.

Die Welt. *Behörden schliessen Hamburger Terror-Treffpunkt*. [online]. 2010 [cit. 4. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.welt.de/politik/deutschland/article8899626/Behoerden-schliessen-Hamburger-Terror-Treffpunkt.html>.

Die Welt. *So starb der Bonner Bekkay Harrach den „Märtyrertod“*. [online]. 2011 [cit. 6. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.welt.de/politik/ausland/article12223020/So-starb-der-Bonner-Bekkay-Harrach-den-Maertyrertod.html>.

Focus Online. *Yusuf O. nach Deutschland überführt*. [online]. 2011 [cit. 6. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.focus.de/politik/deutschland/mutmasslicher-islamist-yusuf-o-nach-deutschland-ueberfuehrt_aid_638620.html.

Frankfurter Allgemeine. *Kurden und Salafisten liefern sich Strassenschlacht*. [online]. 2014 [cit. 24. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.faz.net/aktuell/politik/hamburg-kurden-und-salafisten-liefern-sich-strassenschlacht-13195830.html#/elections>.

General-Anzeiger. *Ein Salafist erklärt den Salafismus*. [online]. 2012 [cit. 15. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.general-anzeiger-bonn.de/bonn/stadt-bonn/Ein-Salafist-erkl%C3%A4rt-den-Salafismus-article872912.html>.

Handelsblatt. *Der Scharia – Polizei*. [online]. 2014 [cit. 24. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.handelsblatt.com/politik/deutschland/sven-lau-der-scharia-polizist/10669532.html>.

Haus des Qurans. *Lies! Stiftung*. [online]. 2014 [cit. 24. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.hausdesqurans.de/>.

Hayat-Deutschland. *Beratungstelle Deradikalisierung*. [online]. [cit. 5. 5. 2015]. Dostupné z: <http://hayat-deutschland.de/hayat/>.

HORST, F. W. *Salafist Jihadism in Germany*. TRAC – Terrorism Research & Analysis Consortium [online]. 2011 [cit. 24. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.trackingterrorism.org/sites/default/files/chatter/Salafist%20Jihadism%20in%20Germany.pdf>.

König Fahd Akademie. [online]. 2015 [cit. 4. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.kfa-bonn.de/2.html>.

Landesamt für Verfassungsschutz – Freistaat Sachsen. Beitrag aus: „*Sächsischer Verfassungsschutzbericht 2011*“ [online]. 2011 [cit. 12. 4. 2016].

Dostupné z: http://www.verfassungsschutz.sachsen.de/download/2011_AEX-Verdachtsfall_IGS-AM.pdf.

MOUSSALLI, Ahmad. *Wahhabism, Salafism and Islamism: Who Is The Enemy?* [online]. 2009 [cit. 26. 1. 2015]. Beirut: American University of Beirut. Dostupné z: <http://conflictsforum.org/briefings/Wahhabism-Salafism-and-Islamism.pdf>.

MOZAFFARI, Mehdi. *What is Islamism? History and Definition of a Concept*. [online]. 2007 [cit. 28. 1. 2016]. Dostupné z: http://pure.au.dk/portal/files/22326292/What_is_Islamism_Totalitarian_Movements_article.pdf.

National Commission on Terrorist Attacks Upon the United States. *Al Qaeda aims at the american homeland*. [online]. 2014 [cit. 26. 3. 2016]. Dostupné z: http://www.9-11commission.gov/report/911Report_Ch5.htm.

OLIDORT, James. *The Politics of "Quietist" Salafism* [online] 2015 [cit. 31. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.brookings.edu/~media/research/files/papers/2015/02/salafism-quietist-politics-olidort/brookings-analysis-paper_jacob-olidort-inside_final_web.pdf.

Oxford Islamic Studies Online. [online]. Dostupné z: <http://www.oxfordislamicstudies.com>.

PIPER, Gerhard. *Al-Qaida und ihr Umfeld in Deutschland - Who's Who?* [online]. 2008 [cit. 2. 3. 2016]. Dostupné z: http://www.bits.de/public/pdf/Al-Qaida_und_ihr_Umfeld_in_Deutschland.pdf.

PRIES, Ludger. *Was sind Migranten(selbst)organisationen?* [online]. 2013. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/gesellschaft/migration/kurzdossiers/158870/was-sind-migrantenselbstorganisationen>.

Senatsverwaltung für Inneres und Sport. *Verfassungsschutzbericht 2009*. [online]. 2010 [cit. 3. 3. 2016]. Dostupné z: <https://www.berlin.de/sen/inneres/verfassungsschutz/publikationen/verfassungsschutzberichte/>.

Senatsverwaltung für Inneres und Sport. *Verfassungsschutzbericht 2010*. [online]. 2011 [cit. 4. 3. 2016]. Dostupné z: <https://www.berlin.de/sen/inneres/verfassungsschutz/publikationen/verfassungsschutzberichte/>.

SCHMID, Alex. *Radicalisation, De-Radicalisation, Counter – Radicalisation: A Conceptual Discussion and Literature Review*, 2013. International Centre for Counter – Terrorism – The Hague. [online]. Dostupné z: <http://www.icct.nl/download/file/ICCT-Schmid-Radicalisation-De-Radicalisation-Counter-Radicalisation-March-2013.pdf>.

SCHMID, Alex. *International Centre for Counter-Terrorism-The Hague*, [online] 2013 [cit. 10. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.icct.nl/download/file/ICCT-Schmid-Radicalisation-De-Radicalisation-Counter-Radicalisation-March-2013.pdf>.

STRAUB, B. *Salafisten in Deutschland – Mit modernen Methoden zurück ins Mittelalter*. [online]. 2013. [cit. 1. 3. 2016]. Dostupné z: www.alsharq.de/2013/religion/salafisten-in-deutschland-mit-modernen-methoden-zuruck-ins-mittelalter.

Senatsverwaltung für Inneres und Sport. *Verfassungsschutzbericht 2010* [online]. 2011 [cit. 12. 4. 2016]. Dostupné z: <https://www.berlin.de/sen/inneres/verfassungsschutz/publikationen/verfassungsschutzberichte/>.

Sueddeutsche Zeitung. [online]. 2011 [cit. 31. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.sueddeutsche.de/bayern/anschlag-in-afghanistan-familienvater-gutverdiener-selbstmordattentaeter-1.264138>.

STEINBERG, Guido. *Wer sind die Salafisten?* [online]. 2012 [cit. 18. 1. 2016]. Dostupné z: https://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/aktuell/2012A28_sbg.pdf.

STEINBERG, Guido a Nils WÖRMER. *Eskalation im Raum Kunduz, Wer sind die Aufständischen in Nordostafghanistan?* Stiftung Wissenschaft und Politik – Deutsches Institut für Internationale Politik und Sicherheit. [online]. 2010 [cit. 5. 3. 2016]. Dostupné z: http://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/aktuell/2010A84_sbg_wmr_ks.pdf.

Tagesspiegel. *Der Dschihad wird entgränzt.* [online]. 2012. [cit. 10. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.tagesspiegel.de/politik/interview-mit-hans-georg-maassen-der-dschihad-wird-entgrenzt/7116426.html/lm>.

Westdeutsche Zeitung. *Wuppertals Polizei will sich von Salafisten nichts bieten lassen.* [online]. 2014 [cit. 24. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.wz.de/lokales/wuppertal/wuppertals-polizei-will-sich-von-salafisten-nichts-bieten-lassen-1.1734402>.

WIKTOROWICZ, Quintan. *Anatomy of the Salafi Movement.* [online]. 2006 [cit. 25. 4. 2016]. Dostupné z: http://archives.cerium.ca/IMG/pdf/WIKTOROWICZ_2006_Anatomy_of_the_Salafi_Movement.pdf.

Zentralrat der Muslime in Deutschland. [online]. 2015 [cit. 25. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.zentralrat.de/>.

13 RESUMÉ

This thesis I presented is about the topic of Salafism in Germany. Salafism has been quite for a long time intensively discussed by the German media and also by the general public.

The aim of this thesis is explanation of Salafism in Germany, bringing a comprehensive overview of Salafi preachers, their attitudes and opinions. At the beginning I will briefly explain meanings of Arabic and ideological terms. In following chapters will be described Muslim life after World War 2 and then separation of Salafism into following groups: Purists, Politicos and Jihadis.

I will refer primarily from foreign literature. Besides English literature mainly German-language sources. I use materials issued by various federal ministries and selected annual reports of individual federal authorities for Protection of the Constitution.